

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ฉบับสมบูรณ์

โครงการ การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการ
บริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

Knowledge Management in Accounting and Financial
management to improve the Bangbua civil construction business
community, Bang Khen, Bangkok

โดย
นางจินดา จอกแก้ว และคณะ

มิถุนายน 2558

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

โครงการ การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหาร
การเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน
กรุงเทพมหานคร

Knowledge Management in Accounting and Financial
management to improve the Bangbua civil construction
business community, Bang Khen, Bangkok

คณะผู้วิจัย

1.นางจินดา	จอกแก้ว
2.นายวิรุทธิ์	สุขสัตย์
3.นายสมจิตร	แก้วอยู่
4.นางเนื่อทอง	มาทอง
5.นายโกมล	มีตระกูล
6.นายชัยรัตน์	เลียงบุตร
7.นางสาวสดสิริ	วัฒนภาพัทธ์
8.นางตุ้ย	พลอยขาว
9.นางวัชรีย์	เย็นสบาย
10.นายกนกศักดิ์	วิภาตกนก
11.นายสุพัฒน์	พงษ์คำพัค

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกับ
มหาวิทยาลัยเกริก

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป” กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบ เป้ารูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของตนเองและสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่นๆ ในท้องถิ่นโดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิก อบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้ามาร่วมหาวิธีใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้ แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่นๆ หรือพื้นที่อื่นๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวตนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัย เพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลาหนึ่งพบว่าชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี

ในขณะเดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงานเป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้นักวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเขียนรายงานวิจัยให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนองานออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้ นักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าว ได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัย ผู้การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อาจไม่สมบูรณ์แบบดั่งเช่น รายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยการจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จัดทำวิจัยเพื่อที่จะพัฒนาการบันทึกบัญชีจากการประกอบอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวให้มีระบบบัญชีที่เหมาะสม สามารถนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์วิธีการดำเนินงานและการบริหารการเงิน เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของชุมชน และหาแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว อันนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บริการให้มีความกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

การทำวิจัยเรื่องนี้ได้รับความร่วมมือการทำ MOU ระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น กับมหาวิทยาลัยเกริก ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกริก รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีและรองคณบดีคณะบริหารธุรกิจ ศูนย์วิจัยและผลิตตำรามหาวิทยาลัยเกริก รวมทั้งคณะทำงานจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยที่ได้ให้การสนับสนุนทุนการวิจัย และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พรณี บัวเล็ก ที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำชี้แนะแนวทางการทำวิจัย ตลอดจนขอขอบพระคุณสำหรับความร่วมมือจากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลและช่วยกันกรอกรางงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้แก่ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน และชาวบ้านกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวทุกท่านที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

ขอปรกบขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชร แก้วส่อง ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สกว. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิรัชย์ กุลยชัย ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น คณะเทคโนโลยีเกษตร สจล. ที่ช่วยแนะนำกลั่นกรองให้การวิจัยดำเนินไปตามกระบวนการวิจัยท้องถิ่น รวมถึงพี่เลี้ยงมณีนุช และพี่เลี้ยงวรรณวิทย์ ที่ช่วยประสานการวิจัยจนเสร็จสิ้น โครงการ

อนึ่งการวิจัยนี้จะไม่สำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้หากไม่ได้รับคำแนะนำอย่างต่อเนื่องและไม่ได้รับความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย คณะทีมวิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

คณะทีมวิจัย

มิถุนายน 2558

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัย การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน (2) เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว (3) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว (4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

งานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดการจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินมาสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการสรุปข้อมูลการประกอบอาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยการค้นหา องค์ความรู้ จากการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจากกระบวนการวิจัย ทุกขั้นตอน เพื่อให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพก่อสร้างในรูปแบบของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว “ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานครให้มีความยั่งยืน

ผู้วิจัยซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการ ร่วมกับกลุ่มทีมวิจัยจากกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ร่วมกันศึกษา ค้นหาวิธีการดำเนินงาน รูปแบบเอกสาร รูปแบบการบันทึกบัญชี และการบริหารการเงินที่เหมาะสมกับลักษณะ การประกอบอาชีพก่อสร้าง ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยมีกระบวนการดำเนินงานงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1

ขั้นที่ 1 ศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยศึกษาจากการลงพื้นที่ บริบทชุมชน

ประวัติความเป็นมา สถานการณ์ความต้องการ และพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ผลที่ได้จากการวิจัยในขั้นตอนนี้คือ พบว่าชุมชนบางบัวเป็นชุมชนที่ผ่านล่องรอยของการต่อสู้จากการที่เคยเป็นชุมชนแออัด แต่เป็นชุมชนที่มีจุดเด่นด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่เข้มแข็งสูงมาก ผู้นำชุมชนมีภาวะการเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง ผู้นำเห็นความสำคัญและมีแนวคิดในการพัฒนาส่งเสริมการประกอบอาชีพการก่อสร้างของ คนในชุมชนให้อยู่ในรูปแบบของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” รวมทั้งต้องการพัฒนาวิธีการบันทึกบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มฯให้มีระบบและแข็งแกร่ง ดังนั้นในขั้นตอนนี้จึง ทำให้ทราบบริบททั่วไปของชุมชนบางบัว บริบทบุคคล และบริบท การประกอบอาชีพก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว รวมทั้งได้ทราบความต้องการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว จนสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนด โจทย์ของการทำวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ขั้นที่ 2 ศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยศึกษาจากขั้นตอนการดำเนินงานแบบเดิมว่ามีการบริหารจัดการอย่างไร เช่น วิธีการรับงานจากผู้ว่าจ้าง การจัดซื้อวัสดุการก่อสร้าง การบริหารจัดการคนงานก่อสร้าง การบริหารจัดการด้านการตลาด การบริหารการเงิน การจัดการข้อมูลทางบัญชีเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย และต้นทุนค่าก่อสร้าง

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยการศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานแบบใหม่ว่าควรมีการบริหารจัดการอย่างไร รวมทั้งศึกษาการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับแบบฟอร์มเอกสารที่จำเป็นและเหมาะสมในการจัดทำบัญชีก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ผลการวิจัย 2 ขั้นตอนนี้ทำให้ได้ข้อสรุปวิธีการปฏิบัติแบบ เดิม และวิธีการปฏิบัติแบบแบบใหม่ในรูปของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวดังนี้

ลักษณะการดำเนินงาน	แบบเดิม	แบบใหม่
ขั้นตอนการรับเหมา ก่อสร้าง	ทีมช่างต่างคนต่างรับงานใช้ ประสบการณ์ในอดีตเป็นตัว กำหนดการถอดแบบตีราคา เกี่ยวกับค่าแรง ค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงานตลอดโครงการทำ สัญญาการรับเงินค่างวด 3-5 งวด	การรับงานจะรับในนามของ “กลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชนบางบัว ” โดยคณะกรรมการจะ จัดลำดับการรับงานให้แก่ผู้รับเหมาแต่ละ ทีมหมุนเวียนกันไปตามความถนัดและดู ความเชี่ยวชาญ ให้ผู้รับเหมาทำการถอด แบบราคาโดยมีวิศวกรผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ เซ็นรับรองแบบ การก่อสร้างของลูกค้าแต่ ละราย หรือบาง ครั้งผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้หา วิศวกรเซ็นรับรองแบบเองก็ได้ หลังจาก นั้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะเป็นผู้นำ ข้อมูลรายละเอียดงานและราคาไปเสนอให้ ลูกค้า หากลูกค้าตกลงก็จะเซ็นสัญญาการ ก่อสร้างโดยแบ่งการจ่ายเงินเป็นงวด ๆ ถ้า เป็นงานชิ้นเล็กประมาณ 3 งวด งานชิ้น ใหญ่ประมาณ 5 งวด โดยมีวิธีการกำหนด หลักเกณฑ์การคำนวณราคาการให้บริการ รับเหมาก่อสร้างจาก ราคาวัสดุอุปกรณ์จาก แบบแปลนและสิ่งที่ลูกค้าต้องการ การ

ลักษณะการดำเนินงาน	แบบเดิม	แบบใหม่
		คำนวณค่าแรงจะคำนวณจากค่าแรงที่ต้องจ่ายในการก่อสร้างตลอดโครงการ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมดตลอดโครงการทำให้ได้หลักเกณฑ์การคำนวณราคารับเหมาก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวที่ต้องคำนึงถึงต้นทุนคงที่ทั้งส่วนที่เป็น ต้นทุนคงที่ที่เป็นตัวเงินและ ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นตัวเงิน เมื่อผู้ว่าจ้างตกลงเซ็นทำสัญญาการก่อสร้างกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวดำเนินการเบิกเงินล่วงหน้างวดที่ 1 จำนวน 30 % เพื่อดำเนินการวางฐานราก ลงเสาเข็มจนเสร็จสิ้น งวดที่ 2 จำนวน 20 % เพื่อเทพื้นคานอาคารมุงหลังคา เบิกเงินงวดที่ 3 จำนวน 30 % เพื่อก่ออาคารก่อผนัง งานฉาบอาคาร และเบิกเงินงวดที่ 4 จำนวน 10% เพื่อดัดตั้งประตูหน้าต่างทาสี ไฟฟ้า ประปา เบิกเงินงวดที่ 5 จำนวน 5 % เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเก็บรายละเอียดของงาน และที่เหลืออีก 5% ผู้ว่าจ้างจะหักไว้เป็นเงินประกันผลงานเพื่อเป็นหลักประกันสำหรับค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาดหรือบกพร่องจากการก่อสร้างเข้ากองกลางของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวไว้เพื่อนำไปบริหารจัดการต่อไป นอกจากนี้จะมีการสรุป การดำเนินการก่อสร้างในแต่ละส่วนของโครงสร้างตามงวดของงานที่น่าเสนอความก้าวหน้าเพื่อประกอบการเบิกเงินในแต่ละงวดตามสัญญา มีการเซ็นสัญญาส่งมอบงาน จากนั้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบาง

ลักษณะการดำเนินงาน	แบบเดิม	แบบใหม่
การจัดซื้อวัสดุการก่อสร้าง	มีวิธีการจัดซื้อ 2 รูปแบบ คือ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนจะเป็นผู้ซื้อเองหรือให้เจ้าของบ้านเป็นผู้ซื้อแล้วแต่จะตกลงกัน	บัวจะนำเอกสารเกี่ยวกับต้นทุนการก่อสร้างรายได้ ค่าใช้ จ่ายในแต่ละโครงการไปจัดเก็บเข้าแฟ้มเอกสารเพื่อบันทึกบัญชีและทำการสรุปผลต้นทุนการก่อสร้างในแต่ละโครงการว่าได้กำไร ขาดทุน มากน้อยเพียงไรเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในการนำไปวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไขการคำนวณต้นทุนคำนวณกำไรการรับงานก่อสร้างครั้งต่อไป และนำเอกสารเกี่ยวกับต้นทุนรายได้ ค่าใช้จ่ายในแต่ละโครงการไปจัดเก็บเข้าแฟ้มเอกสารเพื่อบันทึกบัญชีต่อไป มีคณะกรรมการในการสืบราคาและคำนวณ วางแผนปริมาณ จำนวนการซื้อวัสดุจากบริษัทดังนี้ ใบสั่งซื้อ (ระบุ รายละเอียดวัสดุ จำนวนที่ต้องการซื้อ) ↓ คณะกรรมการ ↓ สืบราคาวัสดุ ↓ สั่งซื้อ ↓ ตรวจรับสินค้า ↓ เบิกจ่ายเงิน

ลักษณะการดำเนินงาน	แบบเดิม	แบบใหม่
การบริหารจัดการ คนงานช่างก่อสร้าง การบริหารจัดการด้าน การตลาด	ไม่มีกฎระเบียบการปฏิบัติงานของคนงานก่อสร้าง ทำให้มีปัญหาด้านการหยุดงานบ่อย ขาดคนงานช่างในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร และไม่มีพาหนะรับส่งคนงาน ไม่มีการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย ใช้วิธีการบอกปากต่อปากส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใช้บริการเดิมกลับมาใช้บริการซ้ำเพราะเชื่อมั่นในคุณภาพงานและฝีมือช่างรวมทั้งเมื่อมีปัญหาสามารถติดต่อให้ไปแก้ไขปรับปรุงงานได้รวดเร็วไม่ต้องรอนาน	มีการแนวทางการปฏิบัติงาน มีกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน อาจจะมีการยืมตัวช่างกันระหว่างผู้รับเหมาในแต่ละทีม จะมีการจัดหาพาหนะเพื่อใช้ในการรับส่งช่าง จึงได้จัดทำเอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในขั้นตอนนี้คือ แบบฟอร์มสมุดจดเวลาทำงานของช่างแต่ละทีม เริ่มต้นที่พื้นฐานความรู้ความเข้าใจในการให้บริการเกี่ยวกับวิชาชีพการก่อสร้าง มีการติดตามความเคลื่อนไหวของวงการธุรกิจก่อสร้างตลอดเวลา ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมความรู้ใหม่ ๆ ด้านวิชาชีพการก่อสร้าง เน้นการให้บริการที่ดีมีความเป็นกันเองกับผู้ใช้บริการ มีมารยาทในการให้บริการ ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ ปรับปรุงรูปแบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์หน้าสถานบริการให้เป็นจุดเด่น ทำโบว์ชัวร์ แผ่นพับ แนะนำการให้บริการแจกลูกค้า กลุ่มเป้าหมาย ลงโฆษณาในสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างความเป็นอัตลักษณ์ภายใต้ข้อความที่ว่า “สร้างบ้านอย่างมั่นใจ รวดเร็ว คุ้มค่า เรียกใช้บริการ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว”และควรยึดหลักการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก หรือการบอกต่อในคุณภาพของงานเพื่อก่อให้เกิดการใช้บริการซ้ำ

ลักษณะการดำเนินงาน	แบบเดิม	แบบใหม่
การบริหารการเงิน การบันทึกข้อมูลทางบัญชีด้านต้นทุนค่าก่อสร้าง ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย	ใช้เงินทุนส่วนตัวไม่มีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมในกรณีที่ขาดสภาพคล่องทางการเงิน ไม่สามารถรับงานโครงการขนาดใหญ่ได้ ไม่มีวินัยในการนำเงินค่างวดมาใช้ในการก่อสร้างมักจะนำเงินค่างวดมาใช้ส่วนตัวส่งผลกระทบต่อระบบการเงินขัดข้องหามาใช้ไม่ทันทำให้งานเสร็จไม่ทันกำหนด กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวไม่มีความรู้ด้านบัญชีไม่เข้าใจวิธีการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชี ไม่มีการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการเงินของการรับงานก่อสร้าง บางคนมีการบันทึกบ้างเล็กน้อยไม่เป็นระบบ บางคนบันทึกบ้างไม่บันทึกบ้าง บางคนจดบันทึกในกระดาษเป็นแผ่น ๆ ไม่มีการนำข้อมูลทางบัญชีและการเงินในอดีตมาวางแผนการให้บริการหรือพัฒนางานในอนาคต	กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีแนวทางในการจัดหาแหล่งเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากภาครัฐ สำนักงานเขตบางเขน ธนาคารที่ให้เงินทุนการประกอบอาชีพ SME กองทุนเพื่อที่อยู่อาศัยอาเซียน (ACHR) โดยนำหลักฐานการเก็บรวบรวมรายละเอียดรายได้ ค่าใช้จ่ายของแต่ละโครงการที่ผ่านมาที่ได้จากการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีไปยื่นขอเงินทุนสนับสนุนเพื่อจัดสรรเป็นเงินทุนสำรอง รวมทั้งบริหารเงินเพื่อนำไปจัดหาเครื่องมือ และอุปกรณ์การก่อสร้างราคาแพง ได้แบบฟอร์มที่เหมาะสมซึ่งทำให้ได้รายการของแบบฟอร์มเอกสารที่จำเป็นต้องใช้กับลักษณะงานของกลุ่มธุรกิจช่าง 13 รายการ คือ ทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า ใบสั่งซื้อวัสดุ ใบสำคัญรับเงิน ใบสำคัญจ่ายเงิน ใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง รายงานการให้บริการ สมุดจดเวลาทำงาน รายการซ่อมบำรุงรักษา ใบยืมสินทรัพย์ ทะเบียนคุมเช็คจ่าย สมุดเงินสดจ่าย สมุดเงินสดรับ ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร รวมทั้งได้ แบบฟอร์มรายละเอียดรายรับ - รายจ่าย ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง และรายการบัญชีของรายการบัญชี สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมเพื่อไว้แสดงถึงฐานะการเงิน

ระยะที่ 2

ขั้นที่ 4 ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินแบบมีส่วนร่วม จากการประชุมได้มีการแก้ไขเอกสารแบบฟอร์ม ให้เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว มากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะนำแบบฟอร์มไปทดลองบันทึกบัญชีโดยจะใช้โครงการที่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวกำลังรับงานอยู่คือ “กรณีศึกษาการรับเหมาก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว” เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติการบันทึกบัญชีจริง โดยจะเริ่มบันทึกบัญชีตามขั้นตอนดังนี้

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้เริ่มต้นทดลองบันทึกบัญชีตามขั้นตอน

(1) แยกเอกสารรายรับ - รายจ่าย ออกเป็นหมวดหมู่ และนำเอกสารไปเข้าแฟ้มของเอกสารรายรับ - รายจ่าย ได้อย่างมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยทำให้มีความเข้าใจในขั้นตอนการจัดเก็บเอกสารดีขึ้น

(2) ได้ทดลองกำหนดตัวเลขในการเรียงลำดับเอกสารตามวัน เดือน ปี ที่เกิดรายการ พร้อมทั้งอธิบายความหมายของแต่ละรายการแต่ละช่องลงในแบบฟอร์มเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้งาน โดยนำแบบฟอร์มมาทำการบันทึกบัญชีเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็นภาพของการบันทึกข้อมูล รายได้ ค่าใช้จ่าย การจดบันทึกเวลาทำงาน บันทึกทะเบียนลูกค้า รายงานการให้บริการลูกค้า สมุดรายวันรับเงิน สมุดรายวันจ่ายเงิน วงจรการเก็บข้อมูลจากสมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย สรุปลงในใบสรุปต้นทุนการก่อสร้าง เป็นต้น

(3) ได้หลักเกณฑ์ การ คำนวณราคา รับเหมาก่อสร้าง ทำให้ทราบว่าในการคิดค่าบริการจากผู้ใช้บริการควรระบุต้นทุนออกเป็น 2 ประเภทคือ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร ทั้งส่วนที่เป็นตัวเงินและส่วนที่ไม่เป็นตัวเงิน

(4) ได้มีการถอดบทเรียนเพื่อวิเคราะห์รายการบัญชีทั้ง 5 หมวดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกลุ่ม ฯ

(5) ได้ข้อสรุปในการจัดทำคู่มือ “แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงาน การจัดทำบัญชี และการบริหารการเงิน ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร นคร” เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและการบันทึกบัญชีของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวในระยะยาว

ขั้นที่ 5 ขึ้นประเมินผล จัดเวทีวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามผลการบันทึกบัญชีและการบริหารการเงิน จัดกิจกรรมกลุ่มสอบถามถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทำวิจัย จัดเวทีสรุปผลและคืนข้อมูลการบันทึกบัญชีและการบริหารการเงินที่เหมาะสมให้กับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว และสุดท้ายจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

นอกจากนี้การสรุปผลการวิจัยทำให้มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว 2 ลักษณะคือ ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติและข้อเสนอแนะทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะทางปฏิบัติ

1. ควรมีการขยายผลการวิจัยไปสู่ผู้ที่ประกอบอาชีพการรับเหมาก่อสร้างชุมชนอื่น
2. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ทางบัญชีให้แก่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวอย่างต่อเนื่อง
3. ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนเงินทุน

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

1. ควรสนับสนุนให้มีการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปศึกษาการทำวิจัยต่อยอดเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา
2. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีจุดเด่นในเรื่องของการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง เนื่องจากมีความต้องการที่จะพัฒนาอาชีพในรูปแบบเครือข่ายให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการต่อยอดงานวิจัยทางด้านการตลาดให้เป็นรูปธรรม
3. สถาบันการศึกษาควรนำความรู้ทางภาคทฤษฎีลงสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวหลังทำวิจัย

จากการสรุปผลการ วิจัยและการพูดคุยกับกลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชนบางบัวทำให้พบข้อเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชน

1. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเห็นความสำคัญ และมีความเข้าใจในการจัดเก็บบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่จะมีต่อการประกอบอาชีพการก่อสร้างในระยะยาวมากขึ้น
2. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้แนวทางในการที่จะช่วยกันพัฒนาอาชีพในรูปแบบของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” ให้มีวิธีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนขึ้น
3. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้นำเอกสารและแบบฟอร์มไปใช้ในการจัดบันทึกข้อมูลทางบัญชีของการประกอบอาชีพก่อสร้างทั้งในรูปแบบของกลุ่มและส่วนตัว
4. มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาอาชีพ และมีการสื่อสารระหว่างกลุ่มทั้ง 15 ชุมชนกันบ่อยขึ้น
5. ได้มีการเรียนรู้กระบวนการของการมีส่วนร่วมทำให้มีการพัฒนาความคิดด้วยกระบวนการวิจัย ในทักษะด้านกล้าพูด กล้าคิด กล้าลงมือปฏิบัติแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
6. เกิดทักษะทางด้านการพูด การเขียน การฟัง และมีขบวนการคิดอย่างเป็นระบบ
7. ในระยะสั้น ก่อให้เกิด การปรับปรุง วิธีการบันทึกบัญชีและการบริหารการเงินรวมทั้งวิธีการดำเนินงานจากการประกอบอาชีพก่อสร้าง
8. ในระยะกลาง กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเกิดความเชื่อมั่น ในการเก็บข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงินจากการประกอบอาชีพการก่อสร้างมากขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เห็นการเปลี่ยนแปลงภายหลังจากการนำผลการวิจัยไปปรับใช้กับอาชีพของตนเอง
9. ในระยะยาว ทำให้เกิดขั้นตอนวิธีการดำเนินงานที่ดี มีรูปแบบการบันทึกบัญชีที่เหมาะสม มีวิธีการบริหารการเงินที่ชัดเจนก่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป

บทคัดย่อ

ช่างชุมชนบางบัว เขตบางขุน กรุงเทพมหานคร ประกอบอาชีพช่างก่อสร้างเป็นการส่วนตัว ต่อมาได้รวมตัวกัน ระหว่าง 15 ชุมชนจัดตั้งเป็นเครือข่าย “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว” โดยต้องการให้มี ระบบการจัดเก็บข้อมูลทางบัญชี และการบริหารการเงินจากการประกอบอาชีพก่อสร้างที่เป็นระบบ ผู้วิจัย จึงได้ผสมผสานแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีทั่วไป แนวคิดบัญชีต้นทุนการก่อสร้าง และแนวคิดการจัดทำบัญชีแบบชาวบ้าน รวมทั้งแนวคิดการบริหารการเงิน มาประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน (2) เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว (3) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว (4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ผลการศึกษา พบว่าช่างชุมชนบางบัวมีกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชนที่เข้มแข็ง ผู้นำชุมชนมีภาวะการมีผู้นำสูง ผู้นำชุมชนและกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีแนวคิดที่จะพัฒนาการประกอบอาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยเห็นถึงความสำคัญของการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงินว่าเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาอาชีพการก่อสร้างช่างชุมชนให้แข็งแกร่งได้ จึงได้ร่วมกันค้นหา รูปแบบวิธีการดำเนินงาน และ การจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว จนได้รูปแบบออกแบบฟอร์มเอกสารทางการบัญชี ดังนี้ (1) รายงานต้นทุนงานก่อสร้าง (2) ใบสรุปการจ่ายเงินเดือนและค่าแรง (3) ทะเบียนคุมเช็ค (4) สมุดเงินสดจ่าย (5) สมุดเงินสดรับ (6) สมุดจดเวลาทำงาน (7) ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร (8) บัญชีสินทรัพย์ถาวร (9) รายการซ่อมและบำรุงรักษา (10) ใบเบิกสินทรัพย์ (11) ใบสำคัญรับเงิน (12) ใบสำคัญจ่ายเงิน (13) ใบส่งซื้อวัสดุ และนำเอกสารที่ได้มาใช้ทดลองบันทึกบัญชีพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขจนได้เป็นรูปแบบบัญชีที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังได้แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคารับเหมาก่อสร้าง การวิเคราะห์รายการบัญชี 5 หมวด และได้ คู่มือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางขุน

กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้ทำให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว มีความรู้ความเข้าใจในการจดบันทึกข้อมูลทางการเงินบัญชี ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย ต้นทุนการก่อสร้าง และการจัดสรรเงินลงทุนรวมทั้งแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการ และการจัดทำบัญชีของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการรองรับการขยายตัวให้เป็นที่รู้จักของผู้ใช้บริการให้มากขึ้น

คำสำคัญ : การจัดการความรู้ทางการบัญชี , กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว , การบัญชีและการบริหารการเงิน

สารบัญ

	หน้า
บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน	i
บทคัดย่อ	iii
กิตติกรรมประกาศ	vi
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	vii
สารบัญ	xv
สารบัญรูปภาพ	xix
สารบัญตาราง	xxi
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
คำถามวิจัย	5
วัตถุประสงค์	5
ประเด็นการศึกษา	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	8
ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย	8
ระยะเวลาดำเนินการ	8
งบประมาณ	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจชุมชน	10
2.2 แนวคิดการจัดการความรู้	16
2.3 แนวคิดทางการบัญชีและแนวคิดการจัดทำบัญชีก่อสร้าง	20
2.4 แนวคิดการบริหารการเงินตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง	28
2.5 แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน	33
2.6 แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	36
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
บทที่ 3 บริบทชุมชน	46
3.1 พื้นที่และบริบทชุมชน	46
3.1.1 ประวัติความเป็นมาชุมชนบางบัว	46

	สารบัญ(ต่อ)	หน้า
3.1.2	ข้อมูลสภาพทั่วไปในปัจจุบัน	47
3.1.3	บริบทชุมชน	51
3.1.4	กิจกรรมสร้างความเข้มแข็ง	52
3.1.5	คณะกรรมการเมืองร่วมกับเครือข่าย ภาคิ ชุมชน และเขตบางเขน	57
3.1.6	กิจกรรมฝึกสวนครัวรั้วกินได้(หน้าบ้านนำมอง)	58
บทที่ 4 วิธีการดำเนินการ		60
ขั้นตอนกระบวนการวิจัย		60
ระยะที่ 1		
ขั้นที่ 1	ศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว	62
ขั้นที่ 2	ศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว	66
ขั้นที่ 3	ดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้การจัดการทำบัญชีก่อสร้าง และการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว	68
ระยะที่ 2		
ขั้นที่ 4	ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว โดยการจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงิน	61
ขั้นที่ 5	ขั้นประเมินผล	62
กิจกรรมการถอดบทเรียน		62
ระยะที่ 1		
ขั้นที่ 1	ศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว	62
ขั้นที่ 2	ศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว	66
ขั้นที่ 3	ดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้การจัดการทำบัญชีก่อสร้าง และการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว	69
ระยะที่ 2		
ขั้นที่ 4	ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว โดยการจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงิน	72
ขั้นที่ 5	ขั้นประเมินผล	78

บทที่ 5 ผลการวิจัย	81
5.1 ศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว	81
5.1.1 พื้นที่และบริบทชุมชน	81
5.1.2 ประวัติความเป็นมากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว	82
5.1.3 สถานการณ์ความต้องการและการพัฒนาการ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว	85
5.2 ศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว	85
5.2.1 วิธีการดำเนินการแบบเดิม	86
5.3 การพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน	87
5.3.1 วิธีการดำเนินการแบบใหม่	89
5.4 ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยการจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงิน	107
5.5 ประเมินผล	116
บทที่ 6 สรุปและวิเคราะห์ผล	117
6.1 สรุปผลการวิจัย	117
6.1.1 ศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว	117
6.1.2 ศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว	121
6.1.3 การพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้าง และการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว	122
6.1.4 ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยการจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงิน	122
6.2 อภิปรายผลการวิจัย	124
6.3 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงาน	128
6.4 ข้อเสนอแนะ	129
บทที่ 7 ประโยชน์ที่ได้รับและประสบการณ์ความรู้สึจากการทำงานวิจัย	131
7.1 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	131
7.2 บทเรียนที่ได้รับจากการดำเนินงานวิจัย	132
7.3 การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวหลังทำวิจัย	134

7.4	ความรู้สึของผู้วิจัยและกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวที่เป็นทีมผู้วิจัย	135
-----	---	-----

	บรรณานุกรม	138
--	------------	-----

ภาคผนวก

รายชื่อทีมวิจัยกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว	
สรุปแผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	
กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนางานวิจัย	
กำหนดการงานเครือข่ายครั้งที่ 1/ 2555 ณ วิทยาลัยเกษตร	
และเทคโนโลยีลพบุรี อ. พัฒนานิคม จ. ลพบุรี	
กำหนดการการนำเสนอรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1	
ชุด MOU ม.เกริก กับ สกว. 6 โครงการ	
กำหนดการประชุมงานเครือข่ายนักวิจัยโหนดสุวรรณภูมิครั้งที่ 2 /2556	
หนังสือเชิญหน่วยงานราชการ	
แบบสอบถามก่อนการทำวิจัย	
แบบสอบถามหลังการทำวิจัย	
คู่มือ แนวทางปฏิบัติการดำเนินงานการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงิน	
ของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	
ประมวลภาพกิจกรรมโครงการวิจัย	

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพ 1 สร้างศูนย์กลางช่างอาชีพเพื่อกระจายรายได้ และคุณภาพชีวิตในชุมชน	4
ภาพ 2 กรอบแนวคิดโครงการวิจัยการจัดการความรู้ทางการบัญชี และการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	7
ภาพ 3 ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทย" นายฝาก ศรีถวัลย์ ครูภูมิปัญญาไทย ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน (ระบบบัญชีชาวบ้าน)	20
ภาพ 4 สภาพที่อยู่อาศัยในอดีตของชุมชนบางบัว	48
ภาพ 5 ที่ตั้งอาณาเขตชุมชนบางบัว	49
ภาพ 6 ถังคักไขมันที่ได้รับการจดสิทธิบัตรของชาวบางบัว	52
ภาพ 7 โครงการบ้านมั่นคงชุมชนบางบัวสู่การเชื่อมโยง เครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว	53
ภาพ 8 กิจกรรมโครงการบ้านมั่นคงสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย พัฒนาสิ่งแวดล้อม	53
ภาพ 9 ประเพณีวัฒนธรรมสงกรานต์	54
ภาพ 10 กองทุนสวัสดิการชุมชนบางบัว	54
ภาพ 11 กิจกรรมเยาวชนด้านยาเสพติดและกีฬาชุมชน	55
ภาพ 12 กิจกรรมชุมชนบวชถวายในหลวงและบิณฑบาต สายคลองบางบัว	55
ภาพ 13 กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ	56
ภาพ 14 กิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว	56
ภาพ 15 กิจกรรม ผู้กำกับกองปราบปราม สน.บางเขน ผอ.เขตบางเขน ชาวชุมชน ร่วมกิจกรรมเก็บกวาด หน้าบ้านหน้ามองและร่วมเฝ้าระวังยาเสพติด	57
ภาพ 16 ชุมชนบางบัวได้รับโล่ครอบครัวแม่ลูกกรักสิ่งแวดล้อมดีเด่น	57
ภาพ 17 ภาพก่อนการพัฒนา	59
ภาพ 18 ภาพหลังการพัฒนา	59

ภาพ 19	ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยศึกษาบริบทพื้นที่ทั่วไปและความเป็นไป ได้ของการทำวิจัย ปัญหาความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว	64
ภาพ 20	ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยศึกษาบริบท ช่างชุมชน ประวัติศาสตร์ และการพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว	66
ภาพ 21	ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัย ทีมวิจัยสรุปขั้นตอนการรับงาน วิธีการบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงินแบบเดิม	68
ภาพ 22	ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยวิทยาการอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับบัญชีทั่วไป บัญชีก่อสร้าง และการบริหารการเงิน	70
ภาพ 23	ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัย ระดมความคิดออก แบบฟอร์ม เอกสารการบันทึกบัญชี	71
ภาพ 24	ภาพการดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน สรุปผลออกแบบเอกสารและแบบฟอร์มการบันทึกบัญชี	72
ภาพ 25	การดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนทบทวน การออกแบบเอกสารและแบบฟอร์มการบันทึกบัญชี	73
ภาพ 26	ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ทดลองบันทึกบัญชีการกำหนดเลขที่เอกสาร	74
ภาพ 27	ดำเนินกิจกรรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการทดลอง บันทึกบัญชีและการจัดเอกสารเข้าแฟ้ม	75
ภาพ 28	ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ทดลองบันทึกบัญชี	77
ภาพ 29	ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยโครงการสรุปผลการ อบรมเชิงปฏิบัติการทดลองบันทึกบัญชี	78
ภาพ 30	ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัย โครงการสรุปผลการอบรม เชิงปฏิบัติการทดลองบันทึกบัญชี	79
ภาพ 31	โครงสร้างการบริหารจัดการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว	84
ภาพ 32	การจัดเก็บเอกสารเข้าแฟ้มรับ – จ่าย	109
ภาพ 33	ภาพแสดงวงจรการเก็บข้อมูลสมุดเงินสดจ่าย และสมุดเงินสดรับ ไปยังใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง	111

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า	95
ตาราง 2 ใบตั้งซื้อวัสดุ	96
ตาราง 3 ใบสำคัญรับเงิน	97
ตาราง 4 ใบสำคัญจ่ายเงิน	98
ตาราง 5 ใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง	98
ตาราง 6 รายงานการให้บริการ	100
ตาราง 7 สมุดจดเวลาทำงาน	101
ตาราง 8 รายการซ่อมแซมบำรุงรักษา	102
ตาราง 9 ใบยืมสินทรัพย์	102
ตาราง 10 ทะเบียนคุมเช็คจ่าย	103
ตาราง 11 สมุดเงินสดจ่าย	104
ตาราง 12 สมุดเงินสดรับ	105
ตาราง 13 ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร	106
ตาราง 14 บันทึกทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า	108
ตาราง 15 บันทึกสมุดบันทึกเวลาทำงาน	108
ตาราง 16 บันทึกการรับเงินในสมุดเงินสดรับ	109
ตาราง 17 บันทึกการจ่ายในสมุดเงินสดจ่าย	110
ตาราง 18 บันทึกข้อมูลสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง	112
ตาราง 19 บันทึกรายงานการให้บริการลูกค้า	113

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2553 ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเสริมความเข้มแข็งของท้องถิ่น กระบวนการและกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาระเบียบชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งและการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นสังคมสู่การสร้างศักยภาพ และความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคมโดยการพึ่งพาตนเอง และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2544-2549) ที่มีการมุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็งยั่งยืน มีภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจที่สามารถพึ่งตนเองได้ รวมทั้งความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายชุมชนให้เกิดการเชื่อมโยงการพัฒนาทั้งชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน มีการดูแลจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยุทธศาสตร์การ พัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ส่งเสริมการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำ ในรูปแบบที่หลากหลาย นำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้สร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการ พร้อมทั้งสร้างระบบบ่มเพาะวิสาหกิจกลุ่มเกษตรกรควบคู่กับการพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ พัฒนาการสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนให้เป็นฐานที่ใหญ่ขึ้นของระบบเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นด้วยสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันชุมชนเกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชนในรูปแบบของธุรกิจชุมชนกันมากขึ้น โดยแต่ละชุมชนได้จัดตั้งกลุ่มธุรกิจชุมชนของตนเองขึ้นมาทำให้สภาพเศรษฐกิจของชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนของตนเอง

ชุมชนบางบัวได้รับการจดทะเบียนกับทางกรุงเทพมหานคร เมื่อพ.ศ. 2535 ตั้งอยู่ที่ แขวง อนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ทิศเหนือติดชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา ทิศใต้ติดชุมชนสามัคคีร่วมใจ ทิศตะวันตกติดคลองบางบัว ทิศตะวันออกติดกองการภาพ กรมการทหารสื่อสาร และ กองทัพน้อย มีพื้นที่ 9 ไร่ 2 งาน 75 ตารางวา อยู่บนที่ดินกรมธนารักษ์ มีประชากร 820 คน ชาย 322 คน หญิง 498 คน จำนวน 205 หลังคาเรือน ในอดีตชุมชนบางบัวถูกกล่าวหาว่าเป็นชุมชนบุกรุก และชุมชนแออัด เป็นผู้ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ต่อมาชาวชุมชนจึงร่วมมือกันเพื่อพัฒนาชุมชนให้พ้นจากวิกฤตเหล่านั้น โดยการจัดทำ “แผนชุมชนพึ่งตนเอง ” และดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์แก้ปัญหาชุมชนทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านสวัสดิการ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกายภาพ ด้านการศึกษา จนกระทั่งในปี 2549-2550 ชุมชนบางบัวได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชนนำร่องแผนชุมชนพึ่งตนเองในเขตบางเขนซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงการพัฒนาชุมชนบาง

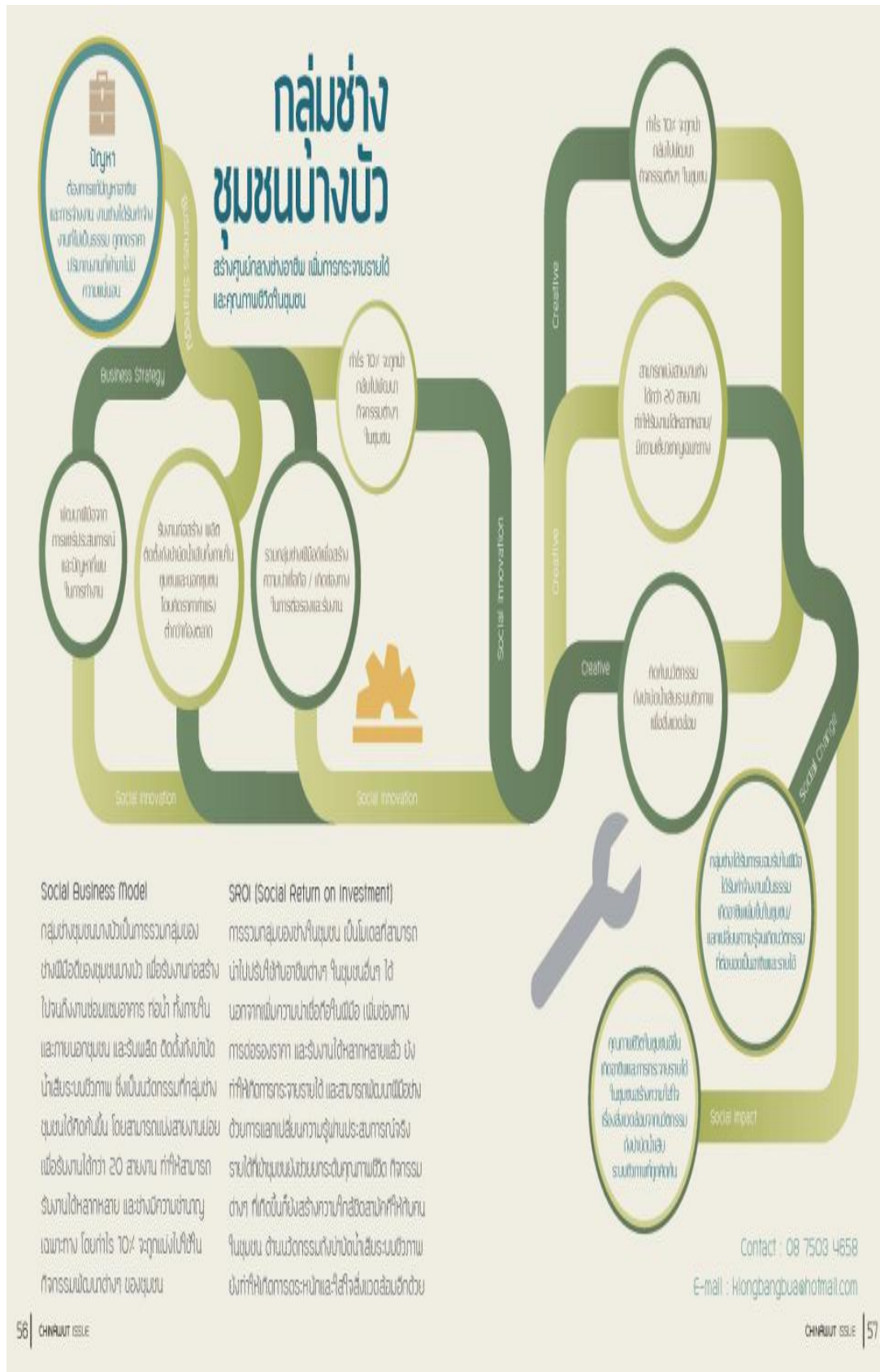
บ่าวได้อย่างเป็นรูปธรรมที่แท้จริง ซึ่ง“แผนชุมชนพึ่งตนเอง ” เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจของชุมชนบางบ่าวมีการประกอบอาชีพที่หลากหลายสัดส่วนการประกอบอาชีพของคนในชุมชนที่ประกอบอาชีพรับจ้าง 60% ค้าขาย 20% รับราชการรัฐวิสาหกิจ 15 % และประกอบอาชีพอื่น ๆ 5 % ซึ่งผู้นำชุมชนได้ส่งเสริมให้ชุมชนมีการประกอบอาชีพโดยเน้นประสบการณ์ความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน และได้เล็งเห็นถึงความสามารถของคนในชุมชนที่ประกอบอาชีพก่อสร้าง ที่มีจุดเริ่มต้นอาชีพก่อสร้างมาจากการทำโครงการบ้านมั่นคง ต่อมาได้ขยายการรับงานก่อสร้างให้กับคนในชุมชน และ บริเวณใกล้เคียง จึงได้มีการ สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวกันของช่างชุมชนที่มีประสบการณ์ด้านการก่อสร้างจากความรู้ดั้งเดิมมาช้านานโดยเรียกกันเป็น “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบ่าว”

“กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบ่าว” ของชุมชนบางบ่าว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีจุดเริ่มต้นมาจากการที่ชุมชนบางบ่าวเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคง ซึ่งเป็นโครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของคนในชุมชนแออัดที่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการสร้างตามแผนการตั้งแต่ปี 2546 จนถึงสิ้นสุดในปี 2554 ซึ่งการก่อสร้างโครงการบ้านมั่นคงของชาวชุมชนบางบ่าวจะใช้ชาวบ้านในชุมชนบางบ่าวที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในอาชีพการก่อสร้างเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างโดยมีการถ่ายทอดความรู้ด้านการก่อสร้างจากคนรุ่นเก่า ๆ ไปสู่คนรุ่นใหม่ และเมื่อโครงการบ้านมั่นคงเสร็จสิ้นลงชาวชุมชนบางบ่าวได้ใช้ทักษะและประสบการณ์ด้านการก่อสร้างที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านมาช้านานมาประกอบอาชีพรับเหมาก่อสร้างจากคนในชุมชนเอง และจากบริเวณชุมชนอื่นๆ ในบริเวณที่ใกล้เคียง และในกรุงเทพ ฯ จนได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้ใช้บริการ ซึ่งถือได้ว่าอาชีพรับเหมาก่อสร้างเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้ชาวชุมชนบางบ่าวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้นผู้นำชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพก่อสร้างของช่างชุมชนบางบ่าวว่าควรได้รับการพัฒนา จึงได้มีแนวคิดร่วมกับช่างชุมชนเพื่อจะพัฒนาให้อาชีพช่างชุมชนบางบ่าวมีความน่าเชื่อถือ เป็นที่รู้จักของผู้ใช้บริการให้มีความกว้างขวางมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นช่องทางให้ช่างชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นโดยได้มีแนวคิดที่จะสนับสนุนให้อาชีพการก่อสร้างเป็นที่รู้จักของผู้ใช้บริการทั้งในบริเวณใกล้เคียง และบริเวณทั่วไป อย่างกว้างขวาง มากขึ้น จึงได้มีการรวมตัวกันจัดตั้งให้อยู่ในรูปของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบ่าว ” ที่มีรูปแบบการให้บริการ 3 ลักษณะ คือ รับเหมาก่อสร้าง ซ่อมบำรุงต่อเติม รับซื้อวัสดุเก่ามา ซ่อมแซม ใหม่เพื่อลดต้นทุน ต่อมาได้มีการพัฒนารวมตัวกันเป็นเครือข่ายกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนมีทั้งหมด 15 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนบางบ่าว ชุมชนก้าวหน้า ชุมชนชายคลองบางบ่าว ชุมชนร่วมใจพัฒนาได้ ชุมชนร่วมใจพัฒนาเหนือ ชุมชนสามัคคีร่วมใจ ชุมชนร้อยกรอง ชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา ชุมชนร่วมมิตรแรงศรัทธา ชุมชนอุทิศสุพรรณ ชุมชนบ้านบางเขน ชุมชนรววิวัฒนา บางบ่าว ชุมชนคลองหลุมไผ่ ชุมชนบางบ่าวเชิงสะพานไม้ 1 ชุมชนรามอินทรา ก .ม. 6 เพื่อจดทะเบียนกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) Community Organizations Development Institute (public organization) ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน อันกล่าวได้ว่าปัจจุบันอาชีพช่างชุมชน บางบ่าว เป็นอาชีพที่

สามารถทำรายได้ให้กับช่างชุมชนบางบัวเฉลี่ยประมาณ 5,000 บาท ต่อหัว ต่อเดือน จากการศึกษาพบว่ากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีศักยภาพในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างจำกัดโดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการด้านการเงิน และการจัดบันทึกข้อมูลทางบัญชีจากการประกอบอาชีพก่อสร้างที่ยังไม่เป็นระบบ ไม่มีหลักเกณฑ์ในการจัดบันทึกข้อมูลทางบัญชี ไม่มีความรู้ด้านการจัดทำบัญชี ซึ่งผู้นำชุมชนและผู้ประกอบอาชีพ ก่อสร้างกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชน บางบัวเองต้องการที่จะให้มีการจัดบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่เป็นระบบเพื่อให้ทราบข้อมูลของ รายได้ ค่าใช้จ่าย และต้นทุนที่เกิดจากการประกอบอาชีพก่อสร้างที่ชัดเจน จึงมีแนวคิดว่าจะควรมีการบริหารจัดการด้านการเงิน และ ระบบการจัดเก็บ รวบรวมเอกสารทางการเงิน บัญชี ตลอดจน การจัดบันทึกข้อมูลทางการเงินที่ได้จากการประกอบอาชีพให้มีระบบและจากการศึกษาปัญหาและความต้องการของ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวทำให้สามารถสรุปประเด็นความต้องการส่วนที่จะช่วยส่งเสริมให้อาชีพการก่อสร้าง เกิดการพัฒนาได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากมีการเสริมสร้างความรู้โดยการพัฒนาการบริหารการเงินและพัฒนาระบบบัญชีเป็น แนวทางในการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมความรู้ การบริหารการเงินและความรู้ทางบัญชี ให้กับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ด้วยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการจัดทำบัญชีโดยการบูรณาการจัดการความรู้ทางบัญชี ตลอดจนการบริหารการเงินระหว่างความรู้ภูมิปัญญาสากลของผู้วิจัยซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ร่วมกับความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ซึ่งเป็นกลุ่มทีมวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดแนวทางความรู้พื้นฐานทางการบริหารการเงิน และความรู้พื้นฐานทาง บัญชีจากการประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับลักษณะการประกอบอาชีพของชุมชน

ผลที่ได้จากการวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารการเงินและจัดระบบบัญชีของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว รวมทั้งกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนที่เป็นเครือข่ายอื่น ๆ อีก 15 เครือข่ายได้ ทั้งนี้เพื่อรองรับเข้าสู่การเป็น “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้มีระบบบัญชีและวิธีการบริหารการเงินที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนโดยผู้วิจัยมีวิธีการ และรูปแบบการทำบัญชีที่สามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถจัดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย ต้นทุน และกำไรจากการประกอบอาชีพที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว สูงสุด และทำให้ทราบการเคลื่อนไหวทางการเงินอันจะนำไปสู่การบริหารการเงินที่ดีป้องกันปัญหาทางการเงินในการทำธุรกิจชุมชน ตลอดจนจัดสรรวิธีการลงทุนที่เหมาะสมเป็นการนำรายได้เข้าสู่ชุมชนและส่งเสริมการพัฒนา ให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีความเข้มแข็งเพื่อรองรับการแข่งขัน การขยายตัวของตลาดแรงงานในการเข้าสู่การเป็นประเทศอาเซียนต่อไปในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

ภาพ 1 สร้างศูนย์กลางอาชีพเพื่อกระจายรายได้ และคุณภาพชีวิตในชุมชน

คำถามการวิจัย

การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขต บางเขน กรุงเทพมหานคร ช่วยพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
2. เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
3. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวโดยความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงิน

ประเด็นการศึกษา

1. พัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
 - พื้นที่และบริบทชุมชน
 - ประวัติความเป็นมา
 - สถานการณ์ความต้องการและพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
2. การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
 - ขั้นตอนการดำเนินการรับงานจากผู้ว่าจ้าง
 - การจัดซื้อวัสดุการก่อสร้าง
 - การจัดการบริหารช่างผู้รับผิดชอบงานก่อสร้าง
 - การบริหารจัดการด้านการตลาด
 - การบริหารการเงิน
 - การจัดการข้อมูลทางบัญชีเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย และต้นทุนค่าก่อสร้าง
3. การพัฒนาองค์ความรู้การจัดการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน
 - ค้นหาองค์ความรู้เกี่ยวกับแบบฟอร์มเอกสารที่จำเป็นในการจัดทำบัญชีก่อสร้าง
 - ค้นหาองค์ความรู้ด้านการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
4. แนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวโดยการจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงิน
 - อบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินแบบมีส่วนร่วม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มิติการวิจัย

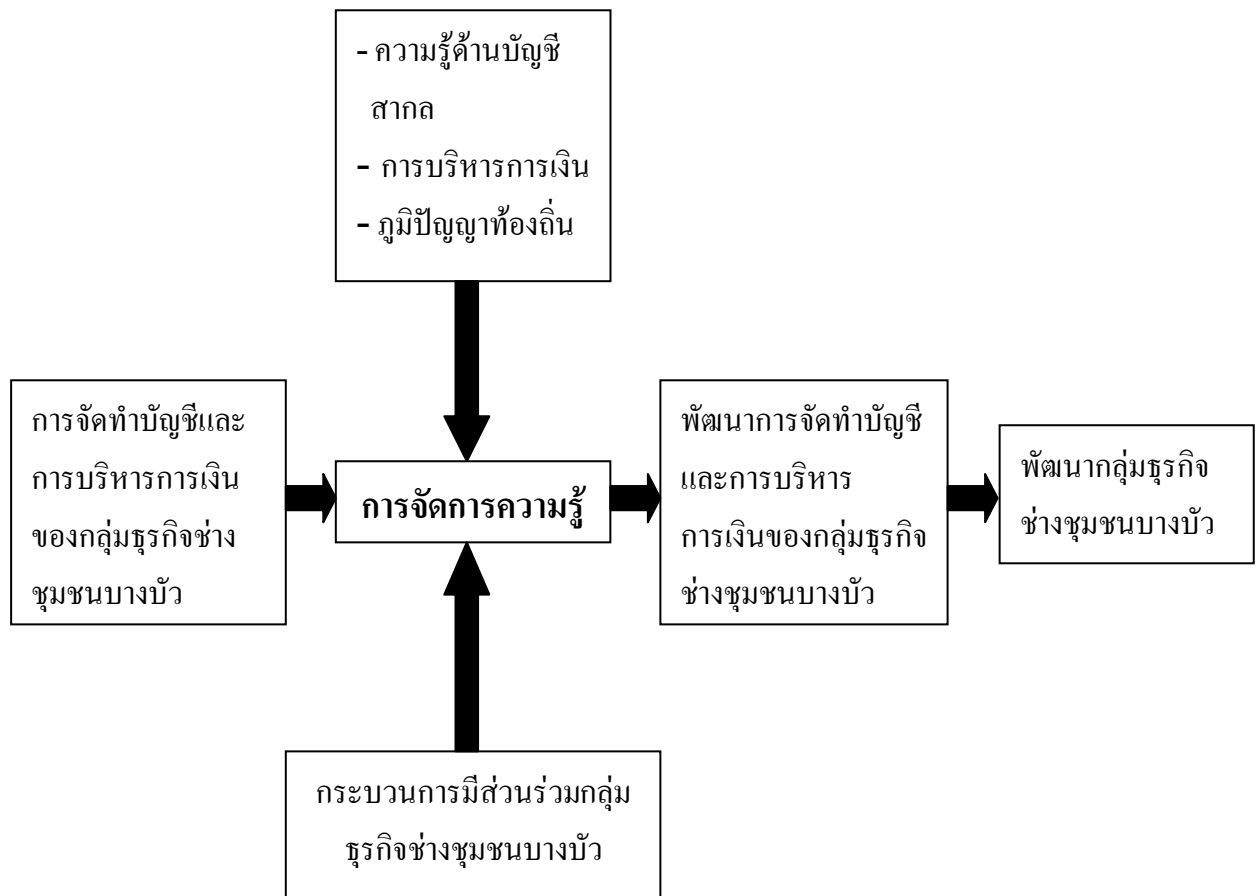
1. ได้ทราบถึงพัฒนาการการจัดทำบัญชี และการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
2. ได้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำบัญชีที่เหมาะสมและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
3. ได้แนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

มิติการพัฒนา

1. ได้พัฒนาศักยภาพการประกอบอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
2. ได้ต้นแบบระบบการจัดทำบัญชีของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
3. ได้วิธีการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
4. เกิดกลไกความร่วมมือในการสร้างความรู้ทางการบัญชีระหว่างมหาวิทยาลัยเรกกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนในเขตบางบัว

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างผู้วิจัย ซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการ กับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวซึ่งเป็นกลุ่มที่มิวิจัย เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีก่อสร้าง และการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวที่มีรูปแบบการให้บริการ 3 ลักษณะ คือ รับเหมาก่อสร้าง ซ่อมบำรุง ต่อเติม รับซื้อวัสดุเก่ามา ซ่อมแซม ใหม่เพื่อลดต้นทุน ซึ่งจากสภาพการณ์ของการแข่งขันอย่างรุนแรงการดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการในทุก ๆ ด้านเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำรงอยู่ได้อย่างต่อเนื่องไม่ว่าการดำเนินธุรกิจจะเป็นขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กหรือมีลักษณะของธุรกิจเป็นแบบใดก็ตาม ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของธุรกิจที่มีส่วนในการสะท้อนให้เห็นผลการดำเนินงานของธุรกิจ คือ ด้านบัญชีและการบริหารการเงินที่มีแนวคิดที่ว่า การจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่ดีช่วยให้ธุรกิจได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สิ่งที่จำเป็นอีกอย่างหนึ่งคือ การบริหารการเงินที่เป็นการจัดการการหมุนเวียนของเงินทุนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การวางแผน การระดมเงินทุน การตัดสินใจให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยกรอบแนวคิดในการศึกษาเป็นการนำองค์ความรู้ด้านบัญชีสากลของ ผู้วิจัย และวิธีการบริหารการเงินผสมผสานเข้ากับองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวที่อาศัยประสบการณ์การทำงานในอดีต เพื่อพัฒนาให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้มีการจัดทำบัญชีและบริหารการเงินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพของชุมชน

ภาพ 2 กรอบแนวคิดโครงการวิจัยการจัดการความรู้ทางการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดโครงการวิจัยการจัดการความรู้ทางการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ได้มีแนวคิดที่ว่า ส่งเสริมให้กลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว มีการจดบันทึกข้อมูลทางการเงินที่ดีและการบริหารการเงินที่ดี เป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มธุรกิจข้างชุมชนได้ ณ ระดับหนึ่ง จึงมีคำถามต่อไปว่าทำไมจึงจะทำให้กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวมีวิธีการจดบันทึกข้อมูลทางการเงินที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของกลุ่ม ฯ ผู้วิจัยจึงมีแนวทางการพัฒนาโดยการจัดการความรู้ทางการเงินและการบริหารการเงินให้กับกลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว ที่เน้นการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็นคือ การจัดการความรู้ ทางบัญชี แบบมีส่วนร่วมในการออกแบบเอกสารแบบฟอร์มการจดบันทึกข้อมูลทางการเงินที่เหมาะสมเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว และการจัดการความรู้ การบริหารการเงิน แบบมีส่วนร่วมในการจัดสรรเงินทุนภายในของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวให้มีความคล่องตัวและเหมาะสม

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

การจัดการความรู้ทางการบัญชี หมายถึง การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านบัญชีจากการประกอบอาชีพก่อสร้างระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

การบริหารการเงิน หมายถึง การบริหารการเงินในการประกอบอาชีพก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว หมายถึง เครือข่ายกลุ่มธุรกิจช่าง ชุมชนบางบัว 15 ชุมชน ที่รวมตัวกันจดทะเบียนกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) Community Organizations Development Institute (public organization) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และจัดตั้งเป็นกลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชนบาง บัว เพื่อประกอบอาชีพก่อสร้างที่มีรูปแบบการให้บริการ 3 ลักษณะ คือ รับเหมาก่อสร้าง ซ่อมบำรุงต่อเติม รับซื้อวัสดุเก่ามา ซ่อมแซมใหม่เพื่อลดต้นทุน ประกอบด้วย ชุมชนบางบัว ชุมชนก้าวหน้า ชุมชนชายคลองบางบัว ชุมชนร่วมใจพัฒนาได้ ชุมชนร่วมใจพัฒนาเหนือ ชุมชนสามัคคีร่วมใจ ชุมชนร้อยกรอง ชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา ชุมชนร่วมมิตรแรงศรัทธา ชุมชนอุทิศสุสรณ์ ชุมชนบ้านบางเขน ชุมชนวรวิวัฒนาบางบัว ชุมชนคลองหลุมไผ่ ชุมชนบางบัวเชิงสะพานไม้ 1 ชุมชนรามอินทรา ก.ม. 6

บัญชีก่อสร้าง หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย และต้นทุนค่าก่อสร้างที่เกิดจากการรับงานก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ที่ประกอบอาชีพการก่อสร้างของ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 15 ชุมชน ที่ต้องการพัฒนา ระบบการบันทึกบัญชีและการบริหารการเงินของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” ให้มีระบบที่ดี ซึ่งเป็นกลุ่มเฉพาะเจาะจง

ระยะเวลาที่ดำเนินการ

ระยะเวลา 14 เดือน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2555 – ตุลาคม 2556

งบประมาณ

110,700 บาท

บทที่ 3

บริบทชุมชน

จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของชาวชุมชนบางบัวจะเห็นร่องรอยของการเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านพลังของการต่อสู้เพื่อที่อยู่อาศัยที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความเข้าอกเข้าใจกัน จนกลายเป็นพลังของกระบวนการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน มากมายเพื่อให้มีสถานภาพการดำรงชีวิตแบบริมคลองที่มีคุณค่าในตัวชุมชนเองโดยผู้วิจัยได้พบข้อมูลจากการลงพื้นที่ที่ผ่านการบอกเล่าของคนในชุมชนตั้งแต่รุ่นเก่าจนถึงรุ่นปัจจุบันดังนี้

3.1 พื้นที่และบริบทชุมชน

3.1.1 ประวัติความเป็นมาชุมชนบางบัว

จากการบอกเล่าเรื่องราวในอดีตผ่านความทรงจำอันยาวนานของคนในชุมชน ประวัติศาสตร์ของชาวชุมชนสายคลองบางบัวเป็นส่วนหนึ่งของคลองบางเขนเดิมในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์มีผู้คนตั้งถิ่นฐานที่อยู่อย่างบางเบาในพื้นที่เป็นป่ารกสามารถนำมาลำดับเหตุการณ์ของการเปลี่ยนแปลงบริบทของชุมชนได้ดังนี้

พ.ศ. 2415 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้มีพระราชโองการให้ขุดคลองบางเขน โดยมีพระราชประสงค์ให้ผู้อาศัยมีการเดินทางการค้าขายทางน้ำได้สะดวกยิ่งขึ้น จึงเป็นจุดของการอพยพผู้คนเข้ามาอาศัยบริเวณริม คลองเพื่อใช้พื้นที่ในการทำนา ณ ท้องบางเขนมากขึ้นกว่าเดิม

พ.ศ. 2476 ได้มีการต่อสู้ของฝ่ายเจ้าและคณะราษฎรที่เรียกว่า กบฏบวรเดช จึงมีการจัดตั้งสถานที่สำคัญเพื่อเป็นอนุสรณ์ของฝ่ายประชาธิปไตย คืออนุสาวรีย์พิทักษ์รัฐธรรมนูญ และวัดพระศรีมหาธาตุ ถือเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบางเขนมาเป็นเวลานาน

พ.ศ. 2479 ได้มีการตัดถนนพหลโยธิน เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่พันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนาที่เป็นหัวหน้าคณะราษฎร การตัดผ่านถนนสายนี้สร้างความเปลี่ยนแปลงมาสู่ท้องบางเขน คือมีการสัญจรไปมาทางถนนแทนการใช้สัญจรทางน้ำคลองบางเขนเดิมทำให้ความสำคัญของคลองบางเขนลดน้อยลง เมื่อการเดินทางสะดวกมีถนนหนทางทำให้ผู้คนอพยพมาอาศัยอยู่ริมถนนมากกว่าริมคลองและในคลอง โดยมีสถานที่ทำการของที่ว่าการอำเภอบางเขนเกิดขึ้น ณ ที่แห่งนี้

พ.ศ. 2500 นโยบายการบริหารประเทศได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับการพัฒนาไม่เท่าเทียมกันระหว่างภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ทำให้ผู้คนที่มีอาชีพ

ภาคเกษตรกรรมเคลื่อนย้ายเข้าเมืองหลวง ดังนั้นบางเขนจึงเป็นสถานที่หนึ่งที่รองรับผู้คนเข้ามาสร้างที่อยู่อาศัยริคลอง และในคลอง จนกลายเป็นชุมชนแออัด

จนกระทั่งใน ปี พ.ศ. 2537 ประวัติศาสตร์การต่อสู้ของผู้อาศัยริมคลองได้เริ่มขึ้นเมื่อมีการถูกไล่รื้อออกจากบ้านริมคลอง

พ.ศ. 2541 จุดเริ่มต้นของคนในชุมชนและผู้นำชุมชนสร้างเครือข่ายคนริมคลองเพื่ออยู่อาศัยในสถานที่เดิม

พ.ศ. 2547 รัฐบาลได้มีมาตรการให้ผู้คนริมคลองบางบัวเคลื่อนย้ายไปอยู่ในพื้นที่ที่รัฐจัดสรรให้ เช่น การเคหะ

พ.ศ. 2548 ชาวชุมชนได้ทำข้อตกลงกับกรมธนารักษ์เพื่อให้มีการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยของคนริมคลองบางบัว และเริ่มโครงการสร้างบ้านมั่นคงซึ่งเป็นสภาพที่อยู่อาศัยในปัจจุบันนี้

3.1.2 ข้อมูลสภาพทั่วไปในปัจจุบัน

ชุมชนบางบัว ตั้งอยู่ที่ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ทิศเหนือติดชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา ทิศใต้ติดชุมชนสามัคคีร่วมใจ ทิศตะวันตกติดคลองบางบัว ทิศตะวันออกติด กองการภาพ กรมการทหารสื่อสาร และกองทัพน้อย มีพื้นที่ 9 ไร่ 2 งาน 75 ตารางวา อยู่บนที่ดินกรมธนารักษ์ เป็นชุมชนที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นชุมชนบุกรุก และชุมชนแออัด มีประชากร 820 คน ชาย 322 คน หญิง 498 คน จำนวน 205 หลังคาเรือน

เดิมชุมชนบางบัว เป็นชุมชนที่ใช้วิถีชีวิตริมคลองหาปลา และใช้คลองบางบัวเป็นทางสัญจรค้าขาย มีปลาเล็ก ใหญ่ กุ้ง สมบูรณ์ จากการบอกเล่าของ “คุณยายน่วม” ท่านอายุ 101 ปี ท่านอยู่ในชุมชนมาตลอดท่านบอกว่าเมื่อก่อนมีอาชีพทำนา ทำไร่ ในพื้นที่ใกล้คลองบางบัว ซึ่งตอนนั้นเรียกว่าทุ่งบางเขน อาชีพหลักคือทำนา แต่พอความเจริญเข้ามาจึงได้ถูกทหารเว รคืนที่ดินทำกินจึงร่นถอยมาอยู่ริมคลองจนทุกวันนี้ ริมคลองมีต้นไม้ มีบัวนาเยอะ ชาวบ้านจึงเรียกติดปากว่า “คลองบางบัว” เมื่อก่อนมีบ้านริมคลองไม่กี่หลังมีเฉพาะคนทำนา ทำไร่ แต่พอความเจริญมากขึ้นมีคนมาหางานทำในกรุงเทพฯ มากขึ้น เพราะอยู่ชนบทไม่มีรายได้ มาอยู่กับญาติที่ริมคลองบ้าง มาบุกรุกสร้างบ้านเองบ้าง ขยายจนปัจจุบันเกือบ 200 หลังคาเรือน ทุกวันนี้ไม่อยากถอยไปไหนอีกแล้ว เพราะไร่ นา ก็ไม่เหลือถ้าถอยอีกก็ตกคลอง นอกจากนี้ “ลุงจิต” กับ “ลุงศิษฐ์” ผู้อาวุโสในชุมชนบางบัวกล่าวว่า ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนร่วม 60 กว่าปี แล้ว เกิดที่นี่ และก็จะขอตายที่นี่ พวกเขารักชุมชนมาก กรมทหารมีกรมแรกปัจจุบันเรียกกรมโยธาธิการทหารบก สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ตอนเด็ก ๆ ที่ชุมชนแห่งนี้มีหลุมหลบภัยบริเวณด้านหน้าชุมชน พอญี่ปุ่นบุกเข้ามาจะมีทหารเปิดหอบ เป็นที่รู้กันว่าหอบแรกต้องวิ่งเข้าหลุมหลบภัย และพอหอบที่สองจึงออกจากหลุมได้ ชุมชนบางบัวให้ทั้งที่อยู่อาศัยและให้ชีวิตกับพวกเรามาจนนาน จนวันหนึ่งความเจริญเข้ามาบีบพวกเราจึงต้องถูกทหารสร้างกำแพงปิดชุมชนบางบัว กลายเป็นทางตันไม่มีทางออก ชาวบ้านจึงเจาะรูกำแพงเพื่อลอดรูออก เพราะเตื่อร้อนมากต้องเดินอ้อมไปอีกหลายกิโลจึงจะเจอทางออกไปถนนใหญ่ แต่วันหนึ่ง

ชาวบ้านล่อครุทางออกถูกยิงตาย เพราะทหารคิดว่าไปขโมยของ จึงเกิดการเรียกร้องให้เปิดกำแพง เพื่อเป็นทางออกกว่าจะสร้างการยอมรับ ให้เขาเปิดทางให้เราไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องแลกด้วยชีวิตและความลำบากมากเหลือเกิน

ปัจจุบันเมื่อชาวชุมชนได้ลุกขึ้นมาทำเรื่องสิ่งแวดล้อม และที่อยู่อาศัยจึงเกิดการยอมรับจากทหารในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นกองการภาพ กรมการทหารสื่อสาร กองทัพบก , กองทัพน้อย , ปจว. อีกทั้งกรมทหารราบที่ 11 ได้ให้ชาวชุมชนได้สร้างบ้านพักชั่วคราวนำไปสู่การช่วยเหลือหนุนเสริมซึ่งกันและกัน และหน่วยงานท้องถิ่นคือสำนักงานเขตบางเขน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเมืองโดยผู้แทนชุมชนได้มีโอกาสไปสะท้อนปัญหาและแผนพัฒนาชุมชนร่วมกันทุกเดือน จึงเกิดความร่วมมือตามมาอีกมากมาย โดยเฉพาะเกิดบันทึกความร่วมมือระหว่างชุมชนกับสำนักงานเขตบางเขน กรมธนารักษ์ และทางสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน เช่น ขอเปิดกำแพงขนำวัดในการก่อสร้าง จัดโครงการด้านยาเสพติดร่วมกับทหาร และชุมชนบางบัวจัดวันเด็กร่วมกัน นำมาซึ่งการให้สร้างความร่วมมือกัน เพราะนั่นคือการที่ชาวบ้านลุกขึ้นมาแก้ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยตามโครงการบ้านมั่นคง สิ่งแวดล้อม และปรับภูมิทัศน์ให้ดีขึ้น เกิด สวัสดิการชุมชน กองทุนฌาป นกิจชุมชน กองทุนอาชีพ ดำรวจชุมชน สวัสดิการเพื่อการศึกษาของเด็กและเยาวชน และใช้เครื่องมือการพัฒนาชุมชน คือแผนชุมชนพึ่งตนเองในการเติมเต็มให้กับชุมชนอย่างมีศักดิ์ศรีในการที่จะเดินเครื่องหนุนเสริมตามประเด็นงานต่างๆ ให้บรรลุตามแผนที่วางไว้ทำให้เกิด ตัวชีวิต ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

ภาพ 4 สภาพที่อยู่อาศัยในอดีตของชุมชนบางบัว

ที่ตั้งอาณาเขต

ชุมชนบางบัว ตั้งอยู่ ม.6 ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กทม. 10220
มีพื้นที่ 9 ไร่ 2 งาน 75 ตารางวา

ทิศเหนือ ดิฉันชุมชนชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา

ทิศใต้ ดิฉันชุมชนสามัคคีร่วมใจ

ทิศตะวันตก ดิฉันคลองบางบัว

ทิศตะวันออก ดิฉันกองการภาพ กรมการทหารสื่อสาร และกองทัพน้อย

ภาพ 5 ที่ตั้งอาณาเขตชุมชนบางบัว

ข้อมูลประชากร

มีประชากร 820 คน ชาย 322 คน หญิง 498 คน จำนวน 205 หลังคาเรือน

การประกอบอาชีพในชุมชน

รับจ้าง 60%

ค้าขาย 20%

รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ 15%

อื่นๆ 5%

การนับถือศาสนา

นับถือศาสนาพุทธ 95%

นับถือศาสนาอิสลาม 5%

สถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้ชุมชน

กองการภาพ กรมการทหารสื่อสาร

กองทัพน้อย

โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจ

วัดพระศรีมหาธาตุ

วัดบางบัว

อนุสาวรีย์ปราบกบฏวงเวียนบางเขน

สำนักงานเขตบางเขน

การไฟฟ้าเขตบางเขน

กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

มหาวิทยาลัยเกริก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

วงเวียนอนุสาวรีย์บางเขน

หน่วยงานที่มาสนับสนุนและหนุนเสริมกระบวนการต่างๆ

1. สำนักงานเขตบางเขน
2. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.)
3. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
4. กรมธนารักษ์
5. สำนักระบายน้ำกรุงเทพมหานคร
6. การไฟฟ้า,การประปา,องค์การโทรศัพท์
7. กรมส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 2
8. มูลนิธิชุมชนไทย
9. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
10. สภาวัฒนธรรมเขตบางเขน
11. เครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว
12. เครือข่ายพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมคูคลอง
13. สหพันธ์พัฒนาองค์กรชุมชนคนจนเมืองแห่งชาติ (สอช.)
14. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยศรีปทุม

คณะกรรมการชุมชนบางบัว

1. นายประภาส	แสงประดับ	ประธานชุมชน
2. นายโกมินทร์	สารพันธ์	รองประธานคนที่ 1
3. นายสนธิ	แสงสว่าง	รองประธานคนที่ 2
4. นายกนกศักดิ์	วิภาตกนก	เลขานุการ
5. นางบังอร	แสงสุข	นายทะเบียน
6. ร.ท.สงวน	พลอยขาว	เหรัญญิก
7. นางสาวสนธิ	สุกะคะ	บัญชี
8. นางสาวศศิรี	วัฒกาพัทธ์	กรรมการ
9. นางตุ้ย	พลอยขาว	กรรมการ

3.1.3 บริบทชุมชน

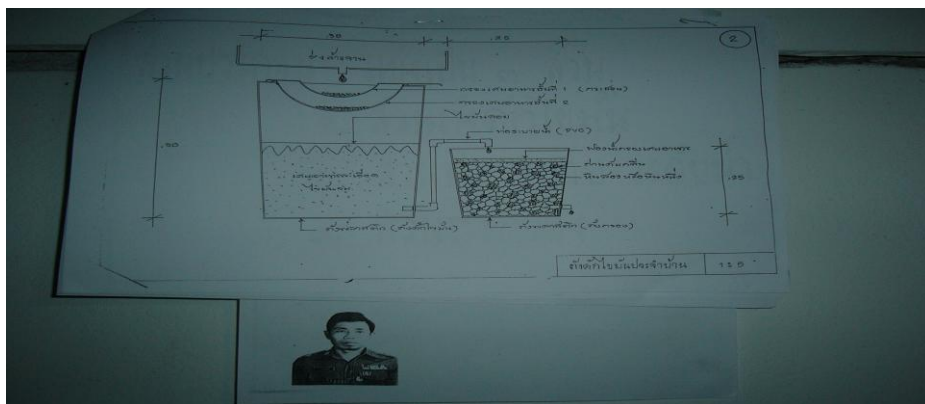
คลองบางบัวมีชุมชนที่อยู่ริมคลองบางบัวประมาณ 15 ชุมชน ติดกับ 3 เขต คือ เขต บางเขน เขตหลักสี่ เขตดอนเมือง เดิมต่างชุมชนต่างอยู่ต่อมาได้มีความคิดที่จะทำสิ่งแวดล้อม ร่วมกันโดยใช้นโยบายว่าคนกับคลองต้องอยู่กันได้จนประมาณปี 2542 ได้ร่วมกันจัดตั้งเครือข่าย พัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบาง บัว เดิมมีชุมชนเข้าร่วมในเขตบางเขนประมาณ 5 ชุมชน คือชุมชน สามัคคีร่วมใจ ชุมชนบางบัว(หลังกองการภาพ) ชุมชนร้อยกรอง ชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา ชุมชนร่วมใจ พัฒนาได้ ชุมชนร่วมใจพัฒนาเหนือ จนปัจจุบันได้เข้าร่วมในนามเครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลอง บางบัว และขยายผลไปสู่ฝั่งคลอง ฝั่งในเขตหลักสี่ อีก 3 ชุมชน คือชุมชนบางบัวเชิงสะพานไม้ 1 ชุมชนชายคลองบางบัว ชุมชนก้าวหน้า และขยายไปสู่พื้นที่ในเขตบางเขนอีก 2 ชุมชน คือ ชุมชน อุทิศนุสรณ์ และชุมชนบ้านบางเขน จำนวน 15 ชุมชนได้ร่วมกันทำกิจกรรมคนกับคลองอยู่ร่วมกัน ได้โดยช่วยกันทำน้ำหมักชีวภาพ และเพลงคลองบางบัว ทำถังใหญ่ปล่อยก๊อกลงคลอง เก็บขยะใน ลำคลอง ปลูกต้นไม้บริเวณพื้นที่ว่างภายในชุมชนและทำโครงการหน้าบ้านหน้ามอง ทอดผ้าป่าขยะ ร่วมกัน 9 สายคลอง คลองเปรม คลองบางบัว คลองบางเขน ฯลฯ และยังมีการคิดค้นถังดักไขมัน รายครัวเรือนจากชาวบ้านเองจนได้รับการจดสิทธิบัตร ล่าสุดได้ร่วมกันปลูกผักบุ้งรายชุมชน และ จะร่วมกันปลูกทั้งสองฝั่งคลองยาว 14 กิโลเมตร ให้เขียวดูหน้ามองและช่วยดักสิ่งปฏิกูลมิให้ลงใน น้ำลำคลอง อีกทั้งยังนำมาทำอาหารในครัวเรือน และนำไปขายต่อได้อีกเกิดรายได้ภายในครัวเรือน อีกด้วย

ต่อมาประมาณปลายปี พ.ศ. 2546 ทางสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ได้ส่งเจ้าหน้าที่ มาแนะนำทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการบ้านมั่นคง จนทางเครือข่ายได้ร่วมกันเข้าโครงการ เดิม มี 9 ชุมชน คือ ชุมชนสามัคคีร่วมใจ ชุมชนบางบัว ชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา ชุมชนร้อยกรอง ชุมชน ชายคลองบางบัว ชุมชนก้าวหน้า ชุมชนร่วมใจพัฒนาได้ ชุมชนร่วมใจพัฒนาเหนือ ชุมชนร่วมมิตร แรงศรัทธา และต่อมาได้มีชุมชนมาเพิ่มอีก คือ ชุมชนบางบัวสะพานไม้ 1 ชุมชนบางบัวสะพานไม้

2 ชุมชนอุทิสณุ สรรค์ ชุมชนบ้านบางเขน จนปัจจุบันชุมชนที่เข้าโครงการ 12 ชุมชน โดย เป็นโครงการยกบ้านขึ้นบนบก และแบ่งพื้นที่บนบกบางส่วนมี 2 ลักษณะ คือ รื้อย้ายและปลูกสร้างใหม่ในที่ดินเดิม และรื้อย้ายและปรับปรุงบางส่วนในที่ดินเดิม โดยทุกชุมชนตลอดแนวคลองขอมเสียดสพื้นที่ที่ดินเคยอาศัยอยู่ 3 เมตร ตลอดแนวคลองทั้งสองฝั่งคลองเป็นที่วิ่งเล่นและถีบจักรยานเล่นริมคลองอาจจะให้รถจักรยาน รถดับเพลิง รถพยาบาล รถเก็บขยะเข้าได้เท่านั้น และยังร่วมกันปลูกต้นไม้ริมคลองทั้งสองฝั่งเป็นระยะทาง 14 กิโลเมตร และต่อไปในอนาคตจะทำตลาดน้ำร่วมกันทั้งสายคลองเพื่อ อัดฉีดนักท่องเที่ยวมาเที่ยวจับจ่าย หรือวิ่งเล่น พักผ่อนริมคลอง จะเกิดรายได้ให้กับคนในชุมชนได้อีกด้วย และคลองที่มีน้ำดำคล้ำก็จะใสได้แน่นอนเพราะบ้านทุกหลังที่ปรับเข้าโครงการบ้านมั่นคงจะมีถังดักไขมันรายครัวเรือน และบ่อบำบัดน้ำเสีย โดยพยายามให้คนในสายคลองกำลังคิดค้นบ่อบำบัดน้ำเสียแบบชาวบ้านมีส่วนร่วม ก่อนปล่อยน้ำภายในบ้านลงสู่บ่อบำบัดใหญ่ เมื่อน้ำใสแล้วยังคิดไปถึงจะนำน้ำที่บำบัดแล้วมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ในชุมชน หรือใช้ประโยชน์กลับมาหมุนเวียนในชุมชน และที่สำคัญคิดค้นโดยเครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว (จ.ส.อ.แสวง พงษ์สุข) จนได้รับการยอมรับแล้วทั่วประเทศและได้รับการจดสิทธิบัตรกรมทรัพย์สินทางปัญญาเรียบร้อยแล้ว และจะผลักดันการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐให้สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้อถังดักไขมันที่มาจากภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยชาวบ้านจะผลิตกันเองใช้เองจะเกิดการมีส่วนร่วมในการทำถังดักไขมัน และทำให้รู้สึกตื่นใจตลอดเวลาเมื่อจะทิ้งน้ำลงสู่คลอง คนกับคลองต้องอยู่กันได้อย่างมีความสุขโดยอยู่แบบบ้านมั่นคง นอกจากนั้นเมื่อมีนโยบายร่วมกันที่จะเข้าเป็นสมาชิกเครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว คณะกรรมการจึงได้มีการประชุมและวางแผนการเริ่มโครงการบ้านมั่นคงตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

3.1.4 กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

กิจกรรมสร้างถังดักไขมัน ชุมชนมีการคิดค้นถังดักไขมันรายครัวเรือนจากชาวบ้านเองจนได้รับการจดสิทธิบัตร

ภาพ 6 ถังดักไขมันที่ได้รับการจดสิทธิบัตรของชาวบางบัว

กิจกรรมโครงการบ้านมั่นคงชุมชนบางบัว

ภาพ 7 โครงการบ้านมั่นคงชุมชนบางบัว ผู้การเชื่อมโยงเครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว

บ้านแบบเก่า

บ้านแบบใหม่

ภาพ 8 กิจกรรมโครงการบ้านมั่นคงผู้การเชื่อมโยงเครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมผู้สูงอายุและประเพณีวัฒนธรรม

ชุมชนจัดกิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่วันสงกรานต์ประเพณีไทยๆ ทุกปี เพื่อสอนจิตสำนึกให้เด็กรู้จักเคารพผู้ใหญ่ และปลูกฝังให้เด็กยกมือไหว้ผู้ใหญ่เมื่อพบเห็นเป็นกิจกรรมที่เด็ก ๆ ในชุมชนอยากให้ทำกิจกรรมอย่างนี้ทุกปี

ภาพ 9 ประเพณีวัฒนธรรมสงกรานต์

กองทุนสวัสดิการชุมชนบางบัว

ชุมชนได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน เช่น ตั้งฌาปนกิจชุมชน กองทุนสวัสดิการวันละบาท สวัสดิการกองทุนอาชีพ และสวัสดิการผู้สูงอายุ

ภาพ 10 กองทุนสวัสดิการชุมชนบางบัว

กิจกรรมเยาวชนด้านยาเสพติดและกีฬาชุมชน

โครงการชวนน้องเล่นกีฬา จัดโดยชุมชนบางบัว ร่วมกันนักศึกษามหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์เกษม สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนฯ ได้ฝึกทักษะให้เยาวชนได้มีประสบการณ์มากขึ้นโครงการพลังแผ่นดินต้านยาเสพติดชุมชนบางบัวร่วมกับ กรมทหารราบที่ 11 และชุมชนในเขตบางเขนร่วม 30 ชุมชน เพื่อเตือนสติผู้ใหญ่ที่คิดจะเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ภาพ 11 กิจกรรมเยาวชนด้านยาเสพติดและกีฬาชุมชน

กิจกรรมชุมชนบวชถวายในหลวงและบิณฑบาตสายคลองบางบัว

ชุมชนบางบัวร่วมบวชแทนคุณพ่อแม่และถวายในหลวงร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว สำนักงานเขต สภาวัฒนธรรม และชุมชนในเครือข่ายคลองบางบัวอีก 12 ชุมชน

ภาพ 12 กิจกรรมชุมชนบวชถวายในหลวงและบิณฑบาตสายคลองบางบัว

กิจกรรมสิ่งแวดล้อมระดับชุมชนและเชื่อมโยงเครือข่าย

ชุมชนบางบัว มี 205 หลังคาเรือน มีจุดพักขยะ 5 จุด แต่ละหลัง คาท้องนำขยะมายังจุดพักช่วงเวลา 07.00 น.ของทุกวันจะมีทางสำนักงานเขตบางเขน นำเรือเก็บขยะมาจัดเก็บขยะจากการสำรวจข้อมูลรายหลังมีขยะที่จะต้องนำไปทิ้ง 1-2 กิโล แต่ยังมีขยะที่ลอยตามน้ำมาซึ่งต้องจัดการร่วมกันทั้งคลองโดยการจัดกิจกรรมทอดผ้าป่าขยะ ขยายขยะได้ เงินนำไปต่อเรือคู คล้วมดับเพลิงและเก็บขยะ และผลิตถังดักไขมัน ถึงเก็บขยะ ที่ดักขยะ บ่อน้ำบำบัด แจกจ่ายชุมชนและครัวเรือน

กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ

ประเพณีวันพ่อแห่งชาติชุมชนบางบัวรวมใจ รวมพลังกัน ร้องเพลงพร้อมกันถวายในหลวงอย่างก้องกังวาน ชุมชนของเราบวชเพื่อถวายในหลวงครบรอบ 60 พรรษา อย่างพร้อมเพิ่กันเมื่อบวชแล้วเดิมบิณฑบาตในชุมชนบางบัวและสายคลองบางบัวเพื่อให้พ่อแม่และพี่น้องได้ใส่บาตรบุญได้บุญได้แบ่งปันกันอัมบุญ

ภาพ 13 กิจกรรมวันพ้อแห่งชาติ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว ได้เริ่มดำเนินการเปิดรับสมัครเด็กเล็กในชุมชนเพื่อลดค่าใช้จ่ายผู้ปกครองและให้เด็กเล็กได้พัฒนาความรู้ทางไกลยาเสพติด และสร้างจิตสำนึกให้ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กเล็กในสลัมได้มีโอกาสทางเข้าศึกษาต่อในระดับอนุบาล และประถมต่อไป ปัจจุบันมีเด็กเล็ก 38 คน โดยพยายามคัดเลือกครอบครัวกลุ่มเสี่ยงที่ล่อแหลมยาเสพติดเป็นสำคัญ มีผู้ช่วยครู และครู 2 คน เก็บค่าใช้จ่ายวันละ 10 บาท อาหารฟรีนมฟรีช่วงเรียนตั้งแต่ 07.00 น. - 15.00 น. วันจันทร์-ศุกร์ (เว้นวันหยุดราชการ)

ภาพ 14 กิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว

ห้องสมุดชุมชน (บ้านหนังสือชุมชนบางบัว)

สำนักงานเขตบางเขนได้หนุนเสริมบ้านหนังสือ หรือห้องสมุดชุมชนบางบัว โดยสร้างเป็นบ้านหนังสือ และมีคอมพิวเตอร์คันคว่ำทางอิเล็กทรอนิกส์ มีบรรณารักษ์ และผู้ช่วยบรรณารักษ์ 2 คน ทำให้กลุ่มเยาวชนมีกิจกรรมรักการอ่านทางไกล เกมส์ หรือยาเสพติด

กิจกรรมเฝ้าระวังยาเสพติดภายในชุมชน

มีเครือข่ายตำรวจบ้าน และการเฝ้าระวังเปิด ปิด ประชุมชุมชน เริ่มปิดตั้งแต่เวลา 10.30 น. ลือคฤณเจห้ามมอเตอร์ไซด์วิ่งเข้ามาส่งยาเสพติด

**ภาพ15 กิจกรรมผู้กำกับกองปราบปราม สน.บางเขน ผอ.เขตบางเขน
ชาวชุมชน ร่วมกิจกรรมเก็บกวาดหน้าบ้านหน้ามอง
และร่วมเฝ้าระวังยาเสพติด**

3.1.5 คณะกรรมการเมืองร่วมกับเครือข่าย ภาคี ชุมชน และเขตบางเขน

กิจกรรมเรือเก็บขยะจาก การลอกคลอง เทน้ำหมักชีวภาพ และสนับสนุนงบประมาณชักลากขยะ จาก สำนักงานเขตบางเขนและภาคีในพื้นที่ โดยทางสำนักงานเขตบางเขน ร่วมกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ กรมทหารราบที่ 11 รอ. ชุมชนบางบัว เครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว องค์การสหประชาชาติ ไฟฟ้า ประปา การเคหะ พอช. ร่วมเทน้ำหมักชีวภาพ รมรงค์จัดเก็บขยะในคลองบางบัว สร้างจิตสำนึกร่วมจัดงานทอดผ้าป่าขยะ ในวันน้ำโลก และวันลูกคลองเป็นประจำ รวมถึงทางทหารช่าง ได้นำเรือมาขุดลอกคลองบางบัว เพื่อให้ น้ำไหลสะดวก และทางสำนักงานเขตบางเขนได้สนับสนุนโดยให้เรือเก็บขยะมาเก็บทุกเช้าตั้งแต่เวลา 06.00- 09.00น. ณ จุดพักขยะริมคลองบางบัว และยังสนับสนุนงบประมาณชักลากขยะจากฝ่ายสิ่งแวดล้อม เขตบางเขน เดือนละ 2,200 บาท ในการเก็บกวาดขยะในชุมชน

ภาพ 16 ชุมชนบางบัวได้รับโล่ครอบครัแม่ลูกรักษ์สิ่งแวดล้อมดีเด่น

กิจกรรมทอดผ้าป่าขยะของชุมชนและเครือข่ายคลอง

เป็นกิจกรรมที่สร้างจิตสำนึกให้คนมองการเก็บขยะเป็นการทำบุญ โดยการนิมนต์พระลงเรือแล้วแห่กองผ้าป่าไปทอด ณ วัดบางบัว และวัดเทวสุนทรใช้การนิมนต์พระลงเรือร่วมแห่และประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนริมคลองเก็บขยะมาทำบุญในเรือ โดยไปกองร่วมกันที่วัดเทวสุนทรเพื่อสอนวิธีการคัดแยกขยะ นำไปคัดแยกขายสามารถขายได้ถึง 180,000 บาท นำไปสร้างเรือเครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว

3.1.6 กิจกรรมผักสวนครัวรั้วกินได้ (หน้าบ้านหน้ามอง)

กิจกรรมยกส้วมพื้นคลอง

เดิมถูกตราหน้าจากสังคมว่าชุมชนบางบัวทำน้ำเน่าเสียส้วมอยู่ในคลอง นอนอยู่บนกองขยะ จึงทำให้ชาวชุมชนต้องลุกขึ้นมากวนกันยกส้วมพื้นคลองและรื้อบ้านคั่นคลองสู่ธรรมชาติ รวมถึงการสร้างพื้นที่สีเขียวในชุมชนเพื่อลดพื้นที่เสี่ยงต่อการทิ้งขยะ รณรงค์ให้คนในชุมชนปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ และปลูกต้นไม้ดอกแต่งบ้านให้สวยงาม มหน้าบ้านหน้ามอง โดยใช้เด็กและเยาวชนในชุมชนสำรวจข้อมูลเรื่องสิ่งแวดล้อมว่าใครต้องการบ้างและค้นหาบ้านตัวอย่างด้านรักษาสภาพแวดล้อม ทำให้บ้านหลายหลังจากหน้าบ้านเป็นจุดคนชอบทิ้งขยะเป็นพื้นที่สีเขียวทำให้เป็นบ้านตัวอย่าง ปัจจุบันจึงได้มีการปลูกต้นไม้หน้าบ้านตลอดแนวคลองกว่า 1 กิโลเมตร ทำให้พื้นที่มุมอับจุดเสี่ยงทิ้งขยะแทบจะไม่มีเลย

จากการศึกษาบริบทของชุมชนบางบัว สรุปได้ว่า จากการศึกษาประวัติ และบริบทพื้นที่ของชุมชนบางบัวทำให้เห็นถึงพลังการต่อสู้ที่ยาวนาน พลังความสามัคคีของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนช่วยให้เกิดการพัฒนาชุมชน อันส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของการดำเนินงานและการดำเนินชีวิตของชาวชุมชนบางบัวที่มีความแข็งแกร่ง ทั้งเด็กและผู้ใหญ่หลังจากที่เคยมีปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ดี เคยถูกตราหน้าว่านอนอยู่บนกองขยะ ทิ้งขยะลงคลอง ทำน้ำเน่าเสีย บ้านลูก้าคลอง ส้วมอยู่ในคลอง สกปรก วันนี้กลับมีสวยงามทั้งทางดินบนถนน สวนสุขภาพและพื้นที่สีเขียวน่าอยู่ ผักสวนครัวแลกกันแบ่งปันกันที่เหลือก็ขายสร้างรายได้ให้เด็กและเยาวชนและครอบครัวที่มาดูแลขยะ ขยะได้มีเงินเหลือมีกองทุนต่อยอดสร้างอาชีพรายได้ให้กับคนในชุมชน จนเป็นที่ยอมรับจากสังคม ครูอาจารย์ หรือเพื่อน ๆ สามารถชวนเขามาเที่ยวชุมชนอย่างไม่อายใคร ซึ่งเมื่อก่อนไม่กล้าเลย ประกอบกับเดี๋ยวนี้มีผู้มาศึกษาดูงานต่างประเทศกว่า 40 ประเทศ ในประเทศกว่า 2,000 องค์กร รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคีต่างๆ อีกมากมาย โดยเปรียบเทียบได้จากสภาพบ้านเรือนริมคลองในอดีตกับสภาพริมคลองความเป็นอยู่ในปัจจุบันได้จากภาพข้างล่างเหล่านี้

สิ่งที่เปลี่ยนไปหลังการพัฒนาจนเป็นที่เรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศ

การแก้ปัญหาชุมชนแออัดจากสลัม เป็นบ้านมั่นคง

- อาชีพ,ออมเงิน,ขายเสฟติด,ที่อยู่อาศัย,สิ่งแวดล้อม,สวัสดิการ,การมีส่วนร่วม

ภาพเก่าก่อนการพัฒนา

ภาพ 17 ภาพเก่าก่อนการพัฒนา

ภาพหลังการพัฒนา

ภาพ 18 ภาพหลังการพัฒนา

บทที่ 4

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อท้องถิ่น มีขั้นตอนกระบวนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล ใช้วิธี การจัดเวทีประชุมกลุ่มย่อย ระดมความคิด เห็นแบบมีส่วนร่วมผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว รวมทั้งการ ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนกระบวนการวิจัย

ระยะที่ 1

ขั้นที่ 1 ศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

เป็นขั้นตอนของการ ลงพื้นที่ เก็บรวบรวมข้อมูล จาก การศึกษาพื้นที่ บริบท สภาพแวดล้อมสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวเพื่อ กำหนดโจทย์ปัญหาการวิจัย และ เปิดเวทีแนะนำตัว โครงการกับชุมชน เพื่อ ประชาสัมพันธ์ชี้แจงความเป็นมา แนวคิดการดำเนินงานของโครงการวิจัย และพิจารณาหาแนวทางในการวิจัยร่วมกันระหว่าง ผู้วิจัยกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว และ แหล่งผู้ให้ข้อมูลภายในชุมชนอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ลงพื้นที่ศึกษาบริบทของชุมชนเกี่ยวกับบุคคล และพื้นที่ ที่ทำความเข้าใจในประวัติศาสตร์กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
- กำหนดโจทย์งานวิจัยจากปัญหาและความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
- จัดเวทีแนะนำตัวโครงการชี้แจงความสำคัญของการทำโครงการวิจัยกับชุมชน
- จัดกิจกรรมแบ่งกลุ่ม เพื่อสรุปวิเคราะห์สถานการณ์บริบท ประวัติความเป็นมา
- วางแผนการทำงาน เตรียมความพร้อม โดยแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การประสานงานในการประชุมแต่ละครั้งให้มีความเข้าใจต่อแนวคิด บทบาทหน้าที่ในการดำเนินการวิจัยเพื่อท้องถิ่น
- ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาความต้องการการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจชุมชนการเงิน

ขั้นที่ 2 ศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

การศึกษวิเคราะห์การบริหารการเงินและการจัดทำบัญชีแบบเดิมโดยมีเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอันนำไปสู่การจัดทำบัญชีก่อสร้างของกลุ่ม

ธุรกิจช่างชุมชนบางบัวแบบใหม่ที่มีระบบที่ดี โดยการจัดกิจกรรมกลุ่ม และตอบ
แบบสอบถาม

- จัดกิจกรรมกลุ่มเก็บข้อมูลแบบเดิมเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการรับงาน ข้อมูลระบบ
การจัดซื้อวัสดุก่อสร้าง ระบบการจัดการบริหารช่างผู้รับผิดชอบงานก่อสร้าง และ
ระบบการบริหารการเงิน ตลอดจนศึกษาวิธีการจดบันทึกข้อมูลรายได้ ค่าใช้จ่าย และ
ต้นทุนการก่อสร้าง
- ตอบแบบสอบถามข้อมูลความรู้ด้านบัญชีก่อสร้างและด้าน การบริหารการเงิน ซึ่งเป็น
การสอบถามความรู้ด้านบัญชีว่ากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีความรู้พื้นฐานด้านบัญชี
มากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้การจัดการทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชนบางบัว

เป็นขั้นตอนการพัฒนาองค์ความรู้การจัดการทำบัญชีก่อสร้าง การบริหารการเงิน โดย
การจัดกิจกรรมให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้มีส่วนร่วมในการออกแบบฟอร์มเอกสาร
ที่ใช้ในการบันทึกบัญชีที่เห็นว่ามีเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน
บางบัว

- วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลทางการบัญชีก่อสร้างและการ
บริหารการเงิน
- จัดกิจกรรมประชุมเพื่อออกแบบเอกสาร แบบฟอร์ม การบันทึกบัญชีก่อสร้าง
พร้อมทั้งการวิเคราะห์การบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ระยะที่ 2

ขั้นที่ 4 ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวโดยความรู้ทางการบัญชีและ การบริหารการเงิน

เป็นขั้นตอนของการศึกษาแนวทางการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหาร
การเงินโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการทำบัญชีก่อสร้างแบบมีส่วนร่วม ระหว่างผู้วิจัย ที่มี
ความรู้ด้านบัญชี สากลกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ที่มีความรู้ด้านบัญชีเพียงเล็กน้อย
เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกทักษะการทำบัญชีก่อสร้างอันจะก่อให้เกิดพัฒนาความรู้ด้าน
บัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ให้มีระบบและ
ถูกต้องเหมาะสมมากขึ้น

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินแบบมีส่วนร่วมโดย
เชิญวิทยากรที่มีความรู้ด้านบัญชีมาถ่ายทอดความรู้ร่วมกับผู้วิจัยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้
และฝึกทักษะการทำบัญชีก่อสร้าง

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล

เป็นขั้นติดตามผลการบันทึกบัญชีและการบริหารการเงินที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างความรู้สากลของ ผู้วิจัยกับความรู้พื้นฐานของ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว โดยการทำกิจกรรมกลุ่ม แจกแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงปัญหา ของรูปแบบการบันทึกบัญชี และผลของการนำความรู้ด้านบัญชีก่อสร้างไปใช้ในการ พัฒนาอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

- จัดเวทีวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามผลการบันทึกบัญชีและการบริหารการเงิน โดยการประชุม ถึงปัญหาที่เกิดจากการจดบันทึกบัญชี และรูปแบบการบันทึกบัญชี ตลอดจนรูปแบบเอกสารที่ใช้ในการบันทึกบัญชี
- จัดกิจกรรมกลุ่มสอบถามถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทำวิจัยเกี่ยวกับการการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงินแบบใหม่ที่ได้จากการวิจัย และ หาแนวทางแก้ไขเพื่อการพัฒนา กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
- จัดเวทีสรุปผลและคืนข้อมูล การบันทึกบัญชีและการบริหารการเงินที่ เหมาะสมให้กับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
- จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

กิจกรรมการถอดบทเรียน

ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการถอดบทเรียนเพื่อตอบคำถามการวิจัยตามขั้นตอนการดำเนินงานทั้ง 5 ขั้นตอนดังนี้

ระยะที่ 1

ขั้นที่ 1 ศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

- 1.1 การดำเนินกิจกรรม ลงพื้นที่เพื่อศึกษาประวัติและบริบทพื้นที่ ในวันที่ 21 กรกฎาคม 54 วันที่ 21 มีนาคม 55 วันที่ 8 เมษายน 2555 และวันที่ 3 พฤษภาคม 2555 ณ ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพฯ

- วัตถุประสงค์
1. ศึกษาประวัติและบริบทพื้นที่และบริบททั่วไปของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเพื่อกำหนดชื่อโครงการวิจัย
 2. ศึกษาปัญหาและความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ เพื่อศึกษา ประวัติ บริบท ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว และ ศึกษาความต้องการของกลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชน บางบัว เพื่อกำหนดโจทย์การวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาพื้นที่และบริบทสภาพแวดล้อม ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว โดยมีกิจกรรมที่ชุมชนบางบัว

จำนวน 4 ครั้ง ตั้งแต่ วันที่ 21 กรกฎาคม 54 วันที่ 21 มีนาคม 55 วันที่ 8 เมษายน 2555 และวันที่ 3 พฤษภาคม 2555 โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย การ แลกเปลี่ยนความคิด ร่วมกันระหว่างกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ที่ประกอบอาชีพช่างชุมชนด้วยกันเอง ซึ่งมี ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งจำนวน 15 คน โดยได้ดำเนินการชี้แจงดังนี้

- ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ของการ ลงพื้นที่เพื่อต้องการพัฒนาการจัดการความรู้ทางด้านบัญชีและการบริหารการเงิน เพื่อ นำประโยชน์ที่ได้ไปสู่การพัฒนาอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
- จัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง ผู้วิจัยกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว เกี่ยวกับ บริบท ประวัติความเป็นมา และปัญหาความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว โดยนายสมจิตร แก้วอยู่ จะเป็นผู้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ฟัง เนื่องจาก เป็นผู้ที่มีส่วนในการริเริ่มจัดตั้งกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว โดยได้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ สลับกับ นางศุย์ พลอยขาว ซึ่งเป็นผู้ที่ประสานงานการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบาง บัว ในขณะที่ นางสาวศศศิริ วัฒกาพัทธ์ จะเป็นผู้อธิบายเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจาก การดำเนินงาน ส่วนกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวคนอื่น ๆ จะคอยให้ข้อมูลเพิ่มเติมและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นตั้งแต่ต้นจนจบ
- สรุปทำความเข้าใจถึงบริบท ประวัติ ความเป็นมา และปัญหาความต้องการของกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชนบางบัวให้มีความเข้าใจที่ตรงกันและนำข้อมูลที่ได้ไปเขียนผลการวิจัย ต่อไป

ผลการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัย และกลุ่มธุรกิจช่าง ชุมชน บางบัว ได้ทราบบริบททั่วไปของชุมชนบางบัว บริบทบุคคล และบริบทของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว รวมทั้ง ได้ทราบความต้องการ จัดทำบัญชีและการบริหารการเงิน ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว และสามารถกำหนด โจทย์การทำวิจัยได้

ภาพ 19 ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยศึกษาบริบทพื้นที่ทั่วไป และความเป็นไปได้ของการทำวิจัย ปัญหาความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

- 1.2 การดำเนินกิจกรรมลงพื้นที่เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และความสำคัญของการทำวิจัยในวันที่ 28 สิงหาคม 2555 เวลา 17.00 - 20.00 น. ณ ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงความสำคัญของการทำโครงการวิจัย
บทบาทหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำโครงการวิจัย คือ
บทบาทของพี่เลี้ยงจาก โหนดของสกว. และบทบาทของกลุ่มธุรกิจ
ช่างชุมชนบางบัวที่เป็นทีมวิจัยทุกคน
 2. สรุปผลข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและบริบทของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน
บางบัว
 3. สรุปสภาพการณ์ความต้องการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

จากการที่ได้ศึกษาบริบทเบื้องต้นมาแล้วจำนวน 4 ครั้งจึงได้จัดประชุมผู้ที่
เกี่ยวข้องดำเนินการเปิดเวทีการทำวิจัยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 15 คน โดยได้ดำเนินการชี้แจง
ดังนี้

- ผู้วิจัยได้อธิบายให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้ทราบถึงบทบาท หน้าที่การเป็นพี่
เลี้ยงของ โหนด จาก สกว. ซึ่งเป็นผู้ที่จะช่วยคอยให้คำปรึกษา แนะนำ ในขณะที่เกิด
ปัญหาการทำวิจัยเพื่อชี้แนะแนวทางการทำวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
- ทำการชี้แจงกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยทั้ง
3 ข้อ ตลอดจน แผนการดำเนินการและ ระยะเวลาของการทำวิจัย ทั้ง 15 เดือน และ
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บาง
บัว โดยมอบหมายให้ นางสาวสดศิริ วัฒกาพัทธ์ เป็นตัวแทนของกลุ่มธุรกิจชุมชนบาง
บัวเป็นผู้ดำเนินการชี้แจงร่วมกับผู้วิจัยโดยเน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน
บางบัวเป็นหลัก

- สรุปบริบท ประวัติความเป็นมา ปัญหา และอุปสรรคการประกอบอาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชน บางบัว เพิ่มเติมจากการประชุมในครั้งก่อนอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากมีผู้ร่วมการประชุมได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการเขียนผลการวิจัย
- แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อความชัดเจนในการประชุมทีมวิจัยในแต่ละครั้ง

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ผู้วิจัย ได้มอบหมายให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวทำการ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อทำหน้าที่ในการประชุมแต่ละครั้ง คือ มอบหมายให้ นายกนกศักดิ์ วิชาตกรับผิดชอบทางการเงิน นางสาวศศิธร วัฒนาพัทธ์ รับผิดชอบด้านบัญชี ส่วน นางศุขี พลอยขาวจะเป็นผู้รับผิดชอบประสานงานในการประชุม นอกจากนี้ที่ประชุม ได้ร่วมกันกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาอาชีพกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวให้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปอย่างกว้างขวางมากขึ้น ซึ่งกลุ่มธุรกิจช่าง ชุมชนบางบัวต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ใช้บริการให้มีความมั่นใจในการเลือกใช้บริการ จึงเห็นว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชีเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ใช้บริการ จึงได้ร่วมมือกันให้มีการจัดทำกรวิจัยขึ้นในที่ประชุมต่างเห็นพ้องต้องกันถึงความจำเป็นที่จะจัดระบบการเรียนรู้ของตนเองและสมาชิกภายในชุมชนอย่างค่อยเป็นค่อยไปและพร้อมที่จะร่วมงานวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกัน

หลังจากนั้น นายชัยรัตน์ เลี้ยงบุตร และ นางศุขี พลอยขาว ได้อธิบาย สรุปถึงประวัติ ความเป็นมาของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเพื่อความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมจากการประชุมครั้งก่อน อีกครั้งหนึ่ง ทำให้สามารถถอดบทเรียนข้อมูล ที่เกี่ยวข้องคือ ข้อมูลสภาพทั่วไป ที่ตั้งอาณาเขต ข้อมูลประชากรการประกอบอาชีพในชุมชน การนับถือศาสนาสถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้ชุมชน หน่วยงานที่มาสนับสนุน คณะกรรมการชุมชนบางบัว และส่วนหนุนเสริมกระบวนการต่าง ๆ คณะกรรมการชุมชนบางบัว ประวัติความเป็นมาของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ลักษณะการดำเนินงาน โครงสร้างคณะกรรมการผู้บริหารประจำปี 2553-2556 โครงสร้างการบริหารจัดการ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว สถานการณ์ความต้องการและพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ภาพ 20 ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยศึกษาบริบทชุมชน ประวัติศาสตร์ และการพัฒนาการ
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ขั้นที่ 2 ศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

- 2.1 การดำเนินกิจกรรมลงพื้นที่เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ครั้งที่ 2 ในวันที่ 28 กันยายน 2555 เวลา 16.30 - 20.30 น. ณ มหาวิทยาลัยเกริก

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวแบบเดิมโดยมีวิธีการดำเนินการกิจกรรมกลุ่มเพื่อสอบถามความรู้ด้านบัญชีและการบริหารการเงินทั้งวิธีสอบถามและวิธีการตอบจากแบบสอบถาม
 2. เพื่อสรุปวิธีขั้นตอนการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการอื่นๆ ตามแนวทางวิธีปฏิบัติรูปแบบเดิม

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

จากการที่ได้ศึกษาบริบท เรียบร้อยแล้ว วันนี้จึงได้จัดในรูปของการประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องโดยให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวมีส่วนร่วมในวันที่ 28 กันยายน 2555 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 12 คน โดยได้ดำเนินการชี้แจงดังนี้

- กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้อธิบายขั้นตอนการทำงานของงานก่อนสร้างของแต่ละคนตั้งแต่เริ่มต้นรับงานจนจบโครงการ
- กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีแบบเดิมของแต่ละคน
- อธิบายวิธีการขั้นตอนการดำเนินการ และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทางการเงินบัญชี การจัดเก็บเอกสาร และการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ตามวิธีการปฏิบัติแบบเดิม
- ตอบแบบสอบถามก่อนการทำวิจัยเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ทำให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการถอดบทเรียนเกี่ยวกับวิธีการบันทึกบัญชีแบบเดิม การจัดเก็บเอกสาร การบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ว่ามีวิธีการอย่างไร นอกจากผลการประชุมจะสะท้อนให้เห็นสภาพความสัมพันธ์เบื้องต้นของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวที่มีต่อการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงิน แล้วยังทำให้ทราบวิธีปฏิบัติ แบบเดิมเกี่ยวกับ ขั้นตอนการรับเหมาก่อสร้าง วิธีการจัดซื้อวัสดุการก่อสร้าง การบริหารจัดการคนงานช่างก่อสร้าง การบริหารจัดการด้านการตลาด การบริหารการเงิน การบันทึกข้อมูลทางบัญชีด้านต้นทุน ค่าก่อสร้าง ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติในด้านต่างๆแบบเดิมจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมในสิ่งที่เห็นว่าจะมีประโยชน์ต่อการ พัฒนาวิธีการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วันที่	รายการ	จำนวน
2	ค่าเช่า	1,000
3	ค่าเช่า	5,000
4	ค่าเช่า	5,000
5	ค่าเช่า	5,000
6	ค่าเช่า	5,000
7	ค่าเช่า	5,000
8	ค่าเช่า	5,000
9	ค่าเช่า	5,000
10	ค่าเช่า	5,000
11	ค่าเช่า	5,000
12	ค่าเช่า	5,000
13	ค่าเช่า	5,000
14	ค่าเช่า	5,000
15	ค่าเช่า	5,000
16	ค่าเช่า	5,000
17	ค่าเช่า	5,000
18	ค่าเช่า	5,000
19	ค่าเช่า	5,000
20	ค่าเช่า	5,000
21	ค่าเช่า	5,000

10	คำนวณ	8300
11	เงินขาย	3000
12		2100
13		9400
14	80000 + 17600	4500
15	คำนวณ	39000
16	เงิน 10 500	1500
17	เงิน 10 500	1500
18	เงิน 10 500	1500
19	เงิน 10 500	1500
20	80000 + 17600	2000
21	80000 + 17600	1700
22		
23		
24		39000
25		
26	80000 + เงิน	1500
27	เงิน	1500
28		12000
29		

ภาพ 21 ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัย กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวสรุปขั้นตอนการรับงาน
วิธีการบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงินแบบเดิม

ขั้นที่ 3 ดำเนินการพัฒนางานองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

3.1 การดำเนินกิจกรรมลงพื้นที่เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ครั้งที่ 3 ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2555 เวลา 17.00 - 20.00 น. ณ มหาวิทยาลัยเกริก

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อให้ความรู้ด้านบัญชีทั่วไป บัญชีการก่อสร้าง และการบริหารการเงินแก่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
 2. ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานของการประกอบอาชีพช่างชุมชนบางบัว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ได้ดำเนินการพัฒนางานองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2555 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 10 คน

- กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ดำเนินการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับบัญชีก่อสร้างและความสำคัญของการบริหารการเงิน และอธิบายขั้นตอนวิธีการดำเนินงานการประกอบอาชีพก่อสร้าง
- ดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ด้านบัญชีโดยมีวิธีการดำเนินการ คือ จัดอบรมกิจกรรมกลุ่ม โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ด้านบัญชีทั่วไป ความรู้ด้านบัญชีก่อสร้าง และความรู้ด้านการบริหารการเงิน ตลอดจนการบัญชีก่อสร้าง

ผลการดำเนินกิจกรรม

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้รับความรู้เกี่ยวกับ คุณสมบัติของผู้รับเหมาก่อสร้าง ภาระหน้าที่ของผู้รับเหมาก่อสร้าง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำธุรกิจก่อสร้างให้ประสบความสำเร็จ ประโยชน์ของการจัดทำบัญชีก่อสร้าง และรูปแบบการดำเนินงานแบบใหม่ที่เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว เช่น ขั้นตอนการดำเนินงาน รับเหมาก่อสร้าง หลักการคำนวณราคารับเหมาก่อสร้าง การจัดซื้อวัสดุก่อสร้าง การบริหารจัดการคนงาน ช่างก่อสร้าง การบริหารจัดการด้านการตลาด การบริหารการเงิน การกำหนดรายละเอียดเงินลงทุนของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการบันทึก บัญชีด้านต้นทุนค่าก่อสร้าง ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย รายการบัญชีทั้ง 5 หมวด คือ สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนได้ความรู้เกี่ยวกับการจัดประเภทของรายการบัญชี วิธีการกำหนดเลขที่บัญชี นอกจากนี้ยังได้เห็นรูปแบบและความรู้เกี่ยวกับรายการที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบต้นทุนการผลิต และเห็นตัวอย่างของเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชี

ภาพที่ 22 ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยวิทยาการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบัญชีทั่วไป บัญชีก่อสร้าง และการบริหารการเงิน

3.2 การดำเนินกิจกรรมลงพื้นที่เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ครั้งที่ 4 ในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2555 เวลา 17.00 - 20.00 น. ณ มหาวิทยาลัยเกริก ครั้งที่ 5 วันที่ 7 มกราคม 2556 และครั้งที่ 6 วันที่ 30 มกราคม 2556 ณ มหาวิทยาลัยเกริก

วัตถุประสงค์ 1. ระดมความคิดออกแบบเอกสารและแบบฟอร์มการบันทึกที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ได้ดำเนินการศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ครั้งที่ 4 ในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2555 ครั้งที่ 5 วันที่ 7 มกราคม 2556 และครั้งที่ 6 วันที่ 30 มกราคม 2556 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 11 คน

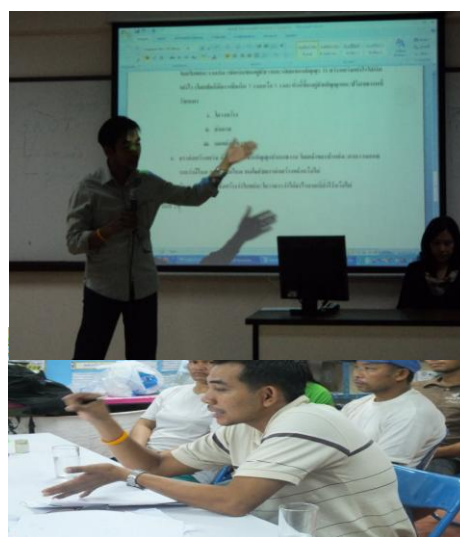
- กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ปรึกษาหารือถึงรายละเอียดเกี่ยวกับแบบฟอร์ม เอกสารทางการบัญชีก่อสร้างและความสำคัญของการบริหารการเงินพร้อมทั้งสรุปรูปแบบเอกสารทั่วไปที่จำเป็นต้องใช้ในธุรกิจก่อสร้าง โดยการให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้วิเคราะห์ถึงขั้นตอนการดำเนินงานและวิเคราะห์ถึงความต้องการข้อมูลทางการบัญชีที่สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการประกอบอาชีพ และช่วยกัน

สรุปความต้องการข้อมูลทางบัญชีนำไปสู่การได้มาของรูปแบบเอกสารที่จำเป็นต่อการบันทึกข้อมูลทางบัญชี

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ระดมความคิดถอดบทเรียน แนวคิดในการกำหนดรูปแบบเอกสารที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว และทำการปรับปรุง ทำให้ได้แบบฟอร์มที่เหมาะสม ผลจากการระดมความคิดออกแบบฟอร์มเอกสารการบันทึกบัญชี ทำให้ได้รายการของเอกสารที่จำเป็นต้องใช้กัน บัณฑิตงานของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวดังนี้

1. ทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า
2. ใบสั่งซื้อวัสดุ
3. ใบสำคัญรับเงิน
4. ใบสำคัญจ่ายเงิน
5. ใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง
6. รายงานการให้บริการ
7. สมุดจดเวลาทำงาน
8. รายการซ่อมบำรุงรักษา
9. ใบยืมสินทรัพย์
10. ทะเบียนคุมเชื้อจ่าย
11. สมุดเงินสดจ่าย
12. สมุดเงินสดรับ
13. ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

ภาพที่ 23 ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัย ระดมความคิดออกแบบฟอร์ม เอกสารการบันทึกบัญชี

ภาพ 24 ภาพการดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวสรุปผล
ออกแบบเอกสารและแบบฟอร์มการบันทึกบัญชี

ระยะที่ 2

ขั้นที่ 4 ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวโดยความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงิน

- 4.1 กิจกรรมประชุมกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว กิจกรรมลงพื้นที่เพื่อทดลองบันทึกบัญชีการก่อสร้างลงในเอกสารแบบฟอร์มที่ได้จากการออกแบบครั้งที่ 7 วันที่ 22 มีนาคม 2556 เวลา 17.00 - 20.00 น. ณ ชุมชนบางบัว

วัตถุประสงค์ 1. สรุปทบทวนรูปแบบของแบบฟอร์มการบันทึกบัญชีตามความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเพิ่มเติม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ได้มีการสรุปทบทวน รูปแบบของแบบฟอร์มการบันทึกบัญชีอีกครั้งหนึ่ง โดยให้มีการสมมติเหตุการณ์รายรับ รายจ่าย เกิดขึ้นเป็น ตัวอย่างในการทดลองปฏิบัติการบันทึกบัญชี มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 9 คน

ผลการดำเนินกิจกรรม

จากการประชุมได้มีการแก้ไขเอกสารแบบฟอร์มให้มีความเหมาะสมกับลักษณะการทำงานของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ในบางส่วนและทำการแก้ไขรูปแบบเอกสารแบบฟอร์มที่เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว และพร้อมที่จะนำแบบฟอร์มไป

ทดลองบันทึกบัญชีโดยจะ ใช้โครงการที่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวกำลังรับงานอยู่ คือ “กรณีศึกษาการรับเหมาก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว ” เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติการบันทึกบัญชีจริง โดยจะเริ่มบันทึกบัญชีในครั้งต่อไป

ภาพ 25 การดำเนินกิจกรรมโครงการ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัววิจัยทบทวนการ
ออกแบบเอกสารและแบบฟอร์มการบันทึกบัญชี

4.2 กิจกรรมลงพื้นที่เพื่อทดลองบันทึกบัญชีการก่อสร้างลงในเอกสารแบบฟอร์มที่ได้จากการออกแบบครั้งที่ 8 วันที่ 26 มีนาคม 2556 เวลา 17.00 - 20.00 น. ณ. ชุมชนบางบัว

- วัตถุประสงค์**
1. ศึกษาเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีของกรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว
 2. จัดเอกสารเข้าแฟ้มให้มีความเป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่

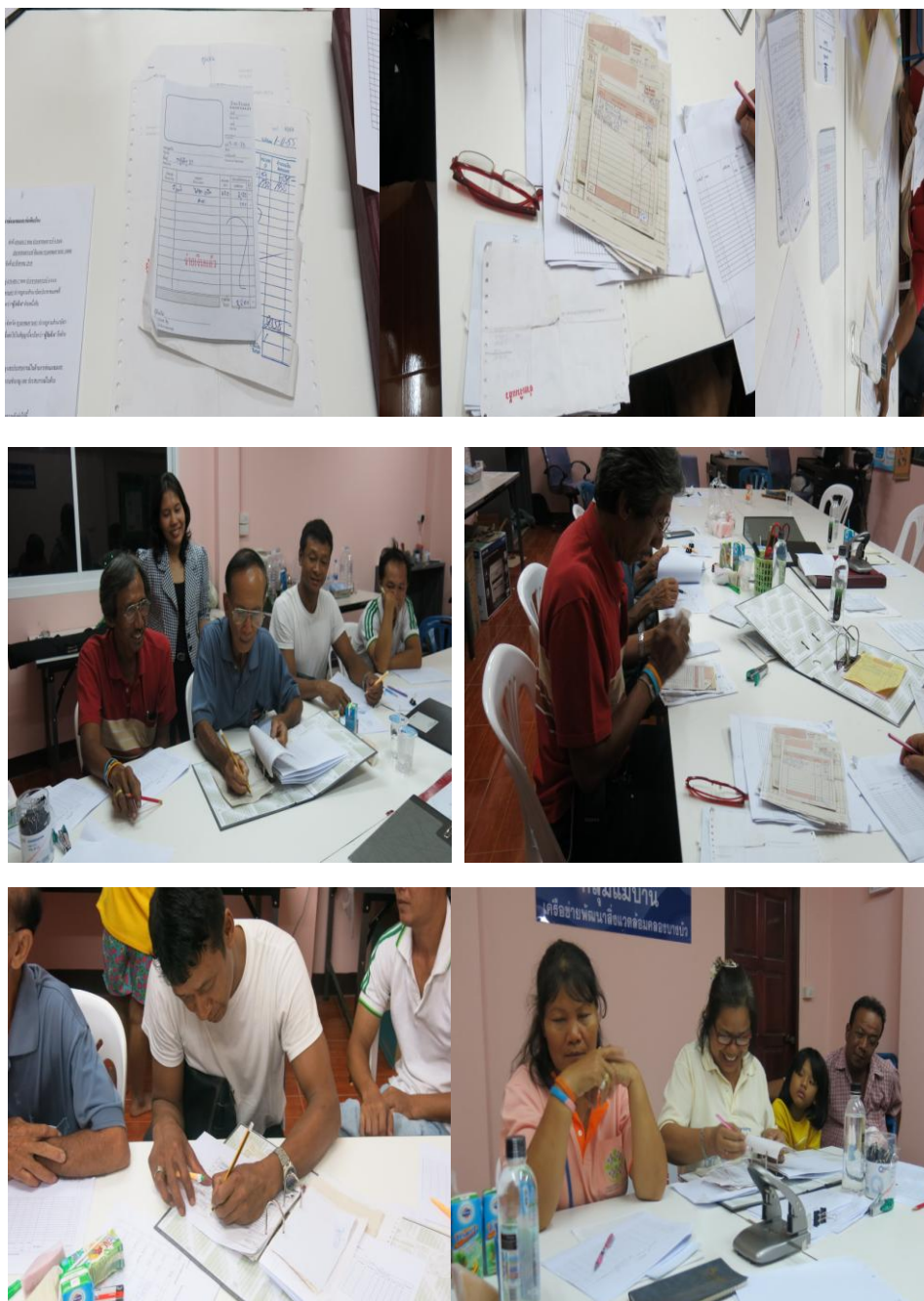
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ดำเนินการชี้แจงถึงความจำเป็นในการจัดเรียงเอกสารให้มีความเป็นระเบียบเพื่อสะดวกต่อการค้นหาข้อมูลย้อนหลังผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 9 คน

- ให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวศึกษาเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีของกรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว
- กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ช่วยกันจัดแฟ้มเอกสารให้มีความเป็นระเบียบ

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้เริ่มต้นแยกเอกสารออกเป็นหมวดหมู่ รายรับ และรายจ่าย และนำเอกสารไปเข้าแฟ้มของเอกสารรายรับ - รายจ่ายได้อย่างมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีความเข้าใจในขั้นตอนการจัดเก็บเอกสารดีขึ้น หลังจากนั้นได้ทดลองกำหนดตัวเลขในการเรียงลำดับเอกสารตามวัน เดือน ปี ที่เกิดรายการ พร้อมทั้งกำหนดเลขที่เอกสารโดยรายการรับใช้อักษรย่อ ร. รายจ่ายใช้อักษรย่อ จ.

ภาพ 26 ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยการอบรมเชิงปฏิบัติการทดลองบันทึกบัญชี
การกำหนดเลขที่เอกสาร

4.3 กิจกรรมลงพื้นที่เพื่อทดลองบันทึกบัญชีการก่อสร้างลงในเอกสารแบบฟอร์มที่ได้จากการออกแบบ ครั้งที่ 9 วันที่ 29 เมษายน 2556 เวลา 17.00 - 20.30 น. ณ. ชุมชนบางบัว

- วัตถุประสงค์**
1. สรุปรายละเอียดการจัดเอกสารรายรับ รายจ่าย เข้าแฟ้มเอกสาร
 2. ทบทวนจัดแฟ้มเอกสารให้มีความเป็นระเบียบ
 3. ระดมความคิดกำหนดวงจรทางเดินเอกสารรายรับ – รายจ่าย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้สรุปรายละเอียดครั้งก่อนว่าทำอะไรไปบ้างทบทวนวิธีการจัดเก็บเอกสารปรับปรุงแก้ไขแบบฟอร์มให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

- ระดมความคิดให้การจัดเก็บเอกสารอย่างมีระบบโดยการช่วยกัน ทำสำเนาแฟ้มรายรับ รายจ่ายเพื่อความเป็นระบบ
- ได้มีการกำหนดรายละเอียดลงในแบบฟอร์มเอกสารทั้งหมดพร้อมอธิบายความหมายของแต่ละช่องให้ผู้ที่ต้องการได้ทราบ
- กำหนดวงจรทางเดินเอกสารรายรับ – รายจ่ายก่อนทดลองปฏิบัติการบันทึกบัญชี

ผลการดำเนินกิจกรรม

ผลจากการถอดบทเรียนทำให้ได้รูปแบบของการกำหนดเลขที่เอกสารได้ทราบรายละเอียดของการบันทึกบัญชีแต่ละช่องของแบบฟอร์มว่ามีความสำคัญอย่างไรจึงได้ระดมความคิดเห็นอธิบายความหมายของแต่ละรายการแต่ละช่องลงในแบบฟอร์มเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้งานในครั้งต่อไป หรือเมื่อมีผู้ที่ไม่ได้ทำวิจัยต้องการนำแบบฟอร์มเอกสารไปใช้สามารถเข้าใจได้ง่าย และได้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับระบบการบันทึกบัญชีรายรับ และรายจ่าย

ภาพ 27 ดำเนินกิจกรรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการทดลองบันทึกบัญชี และการจัดเอกสารเข้าแฟ้ม

- 4.4 กิจกรรมลงพื้นที่เพื่อทดลองบันทึกบัญชีการก่อสร้างลงในเอกสารแบบฟอร์มที่ได้จากการออกแบบครั้งที่ 10 วันที่ 16 พฤษภาคม 2556 เวลา 13.00 – 17.00 น. ณ. มหาวิทยาลัยเกริก

- วัตถุประสงค์**
1. สรุปวิธีการบริหารการเงินที่เหมาะสมกับการลงทุน
 2. สรุปหลักการคิดค่าบริการ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร ส่วนที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่เป็นตัวเงิน
 3. สรุปรายการบัญชี
 4. ทดลองปฏิบัติการบันทึกบัญชีจากหลักฐานการรับเงิน จ่ายเงินจริง กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ช่วยกันนำเอกสารจาก โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัวมาเป็นกรณีตัวอย่างในการบันทึกบัญชี

- สรุปรายการบัญชีเงินลงทุนที่จะเกิดขึ้นจากการลงทุนครั้งแรก
- ช่วยกันระดมความคิดการคำนวณต้นทุนคงที่ส่วนที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่เป็นตัวเงิน ต้นทุนผันแปร และหลักในการคิดค่าบริการ และเริ่มวิเคราะห์รายการในใบเสร็จรับเงิน และใบเสร็จจ่ายเงินที่อยู่ในแฟ้มและมีการจัดหมวดหมู่พร้อมกำหนดเลขที่บัญชี เรียบร้อยแล้วมาทำการบันทึกในสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้แนวทางในการบันทึกบัญชีและหลักการคิดค่าบริการ ทำให้ทราบว่าในการคิดค่าบริการจากผู้ใช้บริการควรระบุต้นทุนออกเป็น 2 ประเภทคือ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปรทั้งส่วนที่เป็นตัวเงินและส่วนที่ไม่เป็นตัวเงิน ที่เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวโดยใช้วิธีการทดลองบันทึกข้อมูลพร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุง โดยนำแบบฟอร์มมาทำการบันทึกบัญชีเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็นภาพของการบันทึกข้อมูล รายได้ ค่าใช้จ่าย การจดบันทึกเวลาทำงาน บันทึกทะเบียนลูกค้า รายงานการให้บริการลูกค้า สมุดรายวันรับเงิน สมุดรายวันจ่ายเงิน วงจรการเก็บข้อมูลจากสมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย สรุปลงในใบสรุปต้นทุนการก่อสร้าง เป็นต้น

ภาพ 28 ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการทดลองบันทึกบัญชี

- 4.5 กิจกรรมลงพื้นที่เพื่อทดลองบันทึกบัญชีการก่อสร้างลงในเอกสารแบบฟอร์มที่ได้จากการออกแบบครั้งที่ 11 วันที่ 21 มิถุนายน 2556 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ. มหาวิทยาลัยเกริก
- วัตถุประสงค์
1. สรุปผลที่ได้จากการบันทึกบัญชี
 2. สรุปรายการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ได้ระดมความคิดเห็นหาวิธีการบันทึกบัญชีทำให้ได้ข้อสรุปแนวทางวิธีการบันทึกบัญชี แก้ไขปรับปรุงทั้งแบบฟอร์มและช่องรายการบันทึกบัญชีให้เหมาะสม

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ทำให้ได้แบบฟอร์มรายละเอียดรายรับ – รายจ่ายของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างที่แสดงให้เห็นถึงรายการบัญชีรับ จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว และได้มีการถอดบทเรียนเพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับรายการบัญชีทั้ง 5 หมวดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกลุ่ม ฯ จึงทำให้ได้ข้อสรุปในการจัดทำคู่มือ “แนวทางการดำเนินงานและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการบริหารการเงิน ” เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินการและการบันทึกบัญชีของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ในระยะยาว

ภาพ 29 ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยโครงการสรุปผลการอบรมเชิงปฏิบัติการทดลองบันทึกบัญชี

ขั้นที่ 5 ประเมินผล

- 5.1 กิจกรรมลงพื้นที่เก็บข้อมูลให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ครั้งที่ 12 วันที่ 2 สิงหาคม 2556 และ วันที่ 19 สิงหาคม เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ มหาวิทยาลัยเกริก

วัตถุประสงค์ 1. เก็บข้อมูลทางการบัญชีและการบริหารการเงินให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

2. จัดทำคู่มือ แนวทางการดำเนินงานและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการบริหารการเงิน
3. ทำการประเมินผลหลังการทำวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

ได้อธิบายขั้นตอนการดำเนินงาน วิธีการบันทึกบัญชีข้อมูลรายการบัญชีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและ การบริหาร การเงิน การจัดตั้งเป็นรูปเครือข่าย กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน และได้ชี้แจงให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชน หลังจากนั้น ได้ทำการแจกแบบสอบถามเพื่อตอบแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด หลังจากทำวิจัยเสร็จ

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ทราบแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยได้ทราบถึงระดับความรู้และประโยชน์ที่ได้รับหลังการทำวิจัย สามารถได้ ข้อเสนอเกี่ยวกับ ขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดสรรเงินลงทุน วิธีการบันทึกบัญชี รายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เช่น สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อนำไปจัดทำ เป็นคู่มือ “แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขต บางเขน กรุงเทพมหานคร”

ภาพ 30 ดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัย โครงการสรุปผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ
ทดลองบันทึกบัญชี

นอกจากนี้ในระหว่างที่ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนนั้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนางานวิจัยร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงแนวทางการทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นดังนี้

- 8-9 กันยายน 2555 แลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการงานวิจัยสำหรับช่วงระยะพัฒนาโครงการ โดยประชุมเวทีเครือข่ายนักวิจัยโหนดสุวรรณภูมิ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 16 กุมภาพันธ์ 2556 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาโครงการงานวิจัย โดยประชุมเวทีเครือข่ายนักวิจัยโหนดสุวรรณภูมิ ครั้งที่ 1/2556 ณ อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี เพื่อเข้าร่วมกิจกรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมวิจัยโครงการอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูล ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงโครงร่างงานวิจัย
- 7 พฤษภาคม 2556 ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น นายบัญชา แก้วส่อง ลงพื้นที่ชุมชนบางบัวติดตามผลในช่วงระหว่างดำเนินการวิจัย โดยทีมวิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินการให้ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ทราบถึงขั้นตอนการทำวิจัยและแนวทางการดำเนินการวิจัยต่อ
- 29 พฤษภาคม 2556 กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว นำเสนอผลงานวิจัย ในช่วงระหว่างดำเนินการ 50% แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตบางเขน ซึ่งการนำเสนองานวิจัยในครั้งนี้ทำให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงเพิ่มเติมและได้แนวทางในการทำวิจัยต่อไป
- 13 กรกฎาคม 2556 จัดเวทีเผยแพร่ผลงานการวิจัยเพื่อคืนข้อมูลการวิจัยให้กับชุมชนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ณ มหาวิทยาลัยเกริก เพื่อให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบผลที่ได้จากการวิจัยและประโยชน์ที่ได้รับจากการทำวิจัยเพื่อนำไปพัฒนาการประกอบอาชีพก่อสร้าง
- 31 สิงหาคม - 1 กันยายน 2556 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาโครงการงานวิจัย โดยประชุมเวทีเครือข่ายนักวิจัยโหนดสุวรรณภูมิเพื่อครั้งที่ 2/2556 ณ ศูนย์การเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปที่ดิน อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยร่วมกับโครงการวิจัยอื่น ๆ ของโหนด ซึ่งทำให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มเติมระหว่างกัน

บทที่ 5

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ” เป็น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยมีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษา พัฒนาการกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว (2) เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว (3) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้การจัดการบัญชีก่อสร้าง และการบริหารการเงิน กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว (4) เพื่อศึกษาแนวทางการ พัฒนากลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบาง บัวโดยการจัดการ ความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงิน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและทีมผู้วิจัยชุมชนจากกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการพัฒนาการประกอบอาชีพของข้างชุมชนโดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถความเข้มแข็ง ด้านบัญชีและการบริหาร การเงินโดยมีเป้าหมายทำให้กลุ่มธุรกิจ ข้างชุมชนบางบัวสามารถใช้ข้อมูลทางการบัญชี และการบริหารการเงินในการสร้างองค์ความรู้ด้านบัญชีและการบริหารการเงินที่เหมาะสมเพื่อสร้างคว ามยั่งยืนอันเป็นแนวทางในการ ดำเนินงานที่เป็นระบบที่ดีของ “กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว “ (Home Service Center Bangbua Business Community)

ผลการวิจัย

5.1 ศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว

5.1.1 พื้นที่และบริบทชุมชน

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ชุมชนบางบัว เขตบางเขน เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการวิจัย “การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ” ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2554 เป็นต้นมา โดยมีกิจกรรมประชุมกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวที่ชุมชนบางบัว จำนวน 4 ครั้ง คือ วันที่ 21 กรกฎาคม 54 วันที่ 21 มีนาคม 55 วันที่ 8 เมษายน 2555 และวันที่ 3 พฤษภาคม 2555 โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการลงพื้นที่ในการศึกษาความเป็นไปได้ในการศึกษาทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว ศึกษาบริบททั่วไป ประวัติความเป็นมา ปัญหาและความต้องการพัฒนาของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย การ แลกเปลี่ยนความคิดร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้ประกอบอาชีพข้างชุมชนด้วยกันเอง ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งจำนวน 15 คน

ผลจากการศึกษาความเป็นไปได้ของการทำวิจัยทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวว่ามีความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพด้านการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงิน โดยเฉพาะต้องการให้มีการสนับสนุนเงินทุน จากแหล่งเงินทุนภายนอก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้รวมทีมวิจัยของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวที่ประกอบอาชีพช่างชุมชน เพื่อศึกษาวิธีการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงินให้มีความเป็นระบบ โดยเน้นวิธีการ จดบันทึกตามความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว โดย อาศัยแนวคิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนเป็นหลัก และมีวิธีการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน จึงได้มีการ พัฒนาโจทย์ ชื่อโครงการวิจัย เรื่อง “ การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชน เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”

ผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์ บริบททั่วไป หลังจากที่ได้ลงพื้นที่ศึกษาความเป็นไปได้ของการทำวิจัย และได้หัวข้อโครงการวิจัย เรื่อง “การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชน เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” เรียบร้อยแล้ว ได้จัดให้มีการประชุม ทีมวิจัยของ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว พร้อมทั้งให้ตอบแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิดเพื่อค้นหาข้อมูลเบื้องต้น ครั้งที่ 1 วันที่ 28 สิงหาคม 2555 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญของโครงการวิจัย สรุปบริบทพื้นที่ทั่วไป สภาพแวดล้อม ประวัติความเป็นมา ปัญหาและความต้องการรวมทั้งข้อจำกัด ตลอดจนพัฒนาการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ณ ชุมชนบางบัว มีผู้เข้าร่วมจำนวน 15 คน จากการสนทนากลุ่มและการ ตอบแบบสอบถาม ปลายปิดและปลายเปิดเบื้องต้น ทำให้ได้ข้อมูลดังนี้

5.1.2 ประวัติความเป็นมาของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

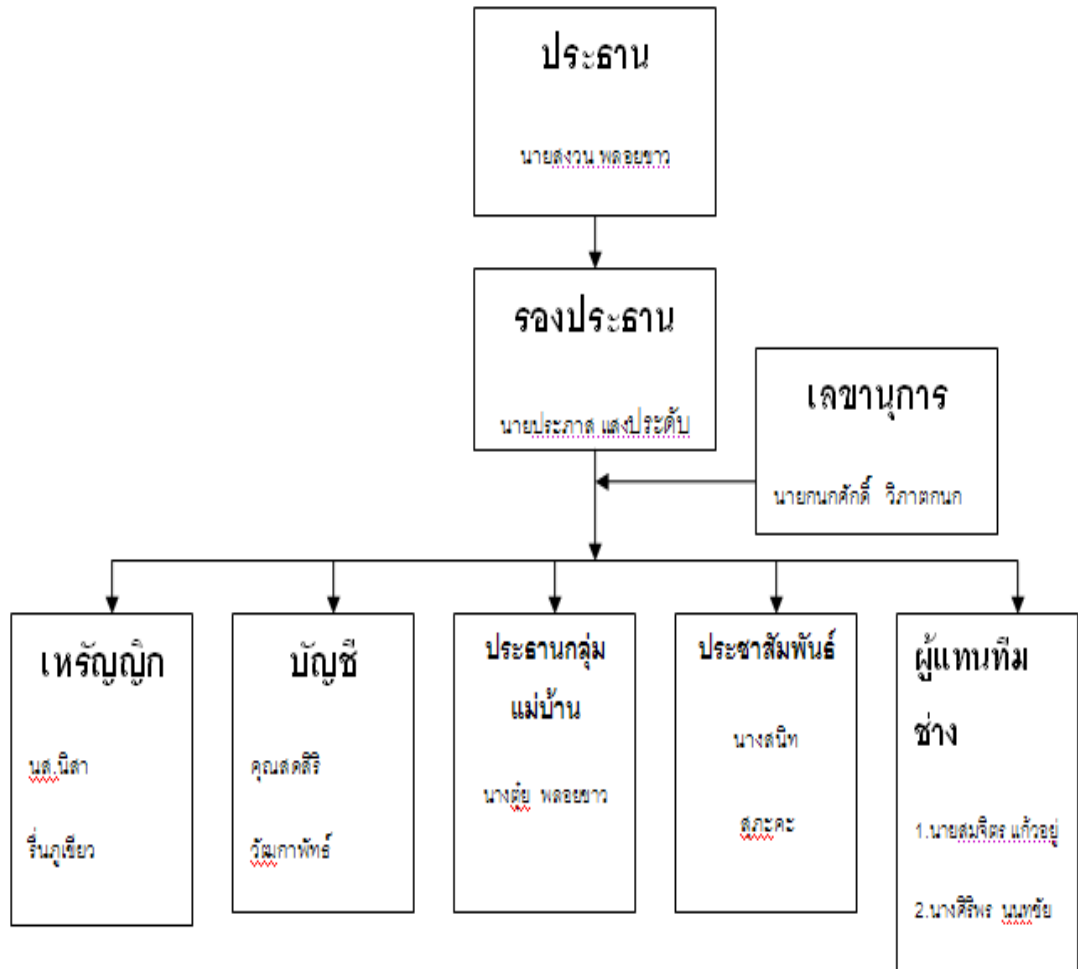
ช่างชุมชนบางบัวมีที่ตั้ง 33/142 ชุมชนบางบัว หมู่ 6 แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ชาวชุมชนบางบัวบางส่วนมีการประกอบอาชีพการก่อสร้างโดยได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์และทักษะฝีมือทางด้านงานก่อสร้างจากคนรุ่นเก่าถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นใหม่ โดยอาศัยทักษะความชำนาญแบบภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งเริ่มแรกจะมีผู้รับเหมาจากภายนอกมารับช่างชุมชนไปทำงานข้างนอก และต่อมาช่างชุมชนบางส่วนที่พอจะมีเงินทุนก็หันมาทำการรับเหมาด้วยตนเองทำให้ช่างชุมชนบางบัวมีงานด้านการก่อสร้างเพิ่มขึ้นและมีการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ที่สนใจในอาชีพก่อสร้างจนทำให้เกิดช่างชุมชนจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ต่อมาในปี 2547 ชาวชุมชนบางบัวประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยเรื่องพื้นที่การสร้างบ้านในลำคลองจึงเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคงของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยของชุมชน ช่วงแรกมีการจ้างช่างจากภายนอกชุมชนมาทำบ้านมั่นคงทำให้ประสบปัญหาช่างก่อสร้างทิ้งงาน ทำให้ชาวชุมชนได้รวมตัวกันรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านมั่นคงครั้งแรกมีช่างจำนวนเพียงแค่ 7 คน เพื่อเป็นผู้รับเหมางาน

ก่อสร้างโครงการบ้านมั่นคง ทั้งนี้ในการก่อสร้างโครงการบ้านมั่นคงจำเป็นต้องมีช่างที่มีทักษะฝีมือ ความรู้ความสามารถในอาชีพการก่อสร้าง โดยมีการค้นหาผู้ที่มีทักษะฝีมือ ความรู้ความสามารถใน อาชีพการก่อสร้างจากคนในชุมชนบางบัว โดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เป็น องค์กรที่ทำหน้าที่หนุนเสริมอบรมความรู้เพิ่มเติมจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีอยู่ในตัวของช่างชุมชน เองให้มีความแข็งแกร่ง จนประสบความสำเร็จและสร้าง ความมั่นใจให้กับผู้ใช้บริการ จึงได้มีการ ขยายทีมช่าง เป็น 7 ทีมในแต่ละ ทีมมีช่างจำนวน 7-8 คน ต่อมาได้รวมตัวกันในรูปเครือข่าย 15 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนบางบัว ชุมชนก้าวหน้า ชุมชนชายคลองบางบัว ชุมชนร่วมใจพัฒนาได้ ชุมชนร่วมใจพัฒนาเหนือ ชุมชนสามัคคีร่วมใจ ชุมชนรื้อ ยกรอง ชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา ชุมชนร่วม มิตรแรงศรัทธา ชุมชนอุทิศสุรสิทธิ์ ชุมชนบ้านบางเขน ชุมชนวรวิวัฒนาบางบัว ชุมชนคลองหลุมไผ่ ชุมชนบางบัวเชิงสะพานไม้ 1 ชุมชนรามอินทรา ก.ม. 6 มีช่างจำนวน 100 กว่าคน แบ่งเป็น ทีม 20 ทีม เมื่อโครงการก่อสร้างบ้านมั่นคงได้สิ้นสุดลงกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชนจะรับงานจากผู้ว่าจ้างด้วย ตนเองโดยตรงเพียงวิธีเดียวทำให้มีปัญหาด้าน เงินทุน และปริมาณ งานมีไม่มากเท่าที่ควร ผู้นำ ชุมชนบางบัวและกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนได้มีแนวคิดเพื่อสานต่ออาชีพการก่อสร้างของช่างชุมชนเป็น การสนับสนุนให้คนในชุมชนได้มีรายได้เพิ่มขึ้นโดยรวมกันคิดสนับสนุนให้ช่างชุมชนได้นำความรู้ คึ่เดิมที่สืบทอดการสอนทักษะ ความรู้ด้านการก่อสร้างมาเป็นอาชีพของชุมชนอย่างจริงจังโดยการ รวมกลุ่มเครือข่ายช่างชุมชน 15 ชุมชน จัดตั้งเป็น “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ” ที่มีรูปแบบการ ให้บริการ 3 ลักษณะ คือ รับเหมาก่อสร้าง ซ่อมบำรุงต่อเติม รับซื้อวัสดุเก่ามา ซ่อมแซม ใหม่เพื่อลด ต้นทุน โดยปัจจุบันกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวที่เข้าร่วมมีหัวหน้าช่างจำนวน 20 ทีมในแต่ละทีมจะ ประกอบด้วยลูกทีมจำนวน 7-8 คน และในแต่ละชุดจะมีลูกทีมที่มีทักษะ ความสามารถในการแต่ละ ด้าน เช่น ช่างไม้ ช่างปูน ช่างกระเบื้อง เป็นต้น ซึ่งกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 20 ทีมยินดีที่จะเข้าร่วมโครงการในรูปของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เนื่องจากว่า กลุ่ม ธุรกิจช่าง ชุมชนต้องการให้การทำงานของช่างชุมชนบางบัวเป็นที่รู้จักกว้างขวาง เป็นการรวมความสามารถ ของช่างให้มีอำนาจการต่อรองกับผู้ว่าจ้าง และอำนาจการต่อรองในการจัดซื้อวัสดุการก่อสร้างใน ราคาที่ถูก และเป็นการกระจายงานให้กับช่างที่ไม่มีงานทำ หรือมีงานน้อยให้มีช่องทางการเพิ่มงาน มากขึ้นอีกทางหนึ่งได้และยังส่งเสริมให้เกิดอาชีพกับคนในชุมชนได้มีงานทำและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ขึ้นให้ช่างในชุมชนได้มีอาชีพเป็นที่ยอมรับ เพื่อสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนมีความรู้ ยกระดับ ความรู้ความสามารถช่างชุมชนในการจัดการบริหารการประกอบอาชีพช่างชุมชน และมีโอกาสรับ งานจากผู้ให้บริการในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นเป็นโอกาสในการ พิ่มรายได้ให้กับครอบครัว เพื่อเป็น การสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับการประกอบอาชีพของกลุ่มธุรกิจชุมชนต่อไป ซึ่งการ วิจัยจะทำการวิจัยร่วมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวทั้ง 15 เครือข่าย โดยใช้สถานที่ของชุมชนบาง บัว เขตบางเขน เป็นศูนย์กลางในการทำวิจัยครั้งนี้

ลักษณะการดำเนินงาน

ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะมีการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ทั้ง 15 ชุมชน เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ทราบปัญหาของการปฏิบัติงานก่อสร้างของแต่ละชุมชน แล้วนำไปปรับปรุงหาแนวทางแก้ไข โดยมีการจดบันทึกรายงานการประชุมทุกครั้ง และมีโครงสร้างการบริหารจัดการของกลุ่ม ฯ ดังนี้

ภาพ 31 โครงสร้างการบริหารจัดการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

โครงสร้างคณะกรรมการผู้บริหารประจำปี 2553-2556

ร.ท.สงวน	พลอยขาว	ประธาน
นายประภาส	แสงประดับ	รองประธาน
นายกนกศักดิ์	วิภาตกนก	เลขานุการ
นางสาวสนธิ์	สุกะคะ	ประชาสัมพันธ์
นางสาวนิสา	รื่นภูเขียว	เหรียญกษาปณ์

นางสาวศศิธร	วิเทศาพัทธ์	บัญญัติ
นางสมไย	นารี	ผช.เหรียญก
นางตุ้ย	พลอยขาว	ประธานกลุ่มแม่บ้าน/กรรมการ
นายสมจิตร	แก้วอยู่	ผู้แทนทีมช่างชุมชนบางบัว

5.1.3 สถานการณ์ความต้องการและพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

จากการศึกษาพบว่า การประกอบอาชีพช่างชุมชนจะมีลักษณะการรับงานเป็นรายบุคคลต่างคนต่างรับงานตามความสามารถของตนเอง เมื่อมีแนวคิดที่จะรวมตัวกันรับงานในรูปแบบของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” (Home Service Center Bangbua Business Community) จึงได้พยายามที่จะสร้างให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีความพร้อมและความเข้มแข็งโดดเด่นเพื่อเป็นช่องทางในการรับงานให้กว้างขวาง เป็นที่รู้จักของผู้ใช้บริการทั่วไป เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ใช้บริการให้มีความมั่นใจในการเลือกใช้บริการ เพื่อลดการเกิดของปัญหาหลังการให้บริการ ซึ่งการที่จะพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวให้มีความแข็งแกร่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้าน อย่างไรก็ตามกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบการบันทึกข้อมูลทางการเงินและการบริหารการเงินของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” ที่ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร ดังนั้นจึงได้มีการจัดการความรู้ทาง บัญชีและการ บริหารการเงินให้มีรากฐานที่ดีจึงเกิดการร่วมมือขึ้นระหว่างผู้วิจัย กับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ที่ประกอบอาชีพช่างชุมชนเป็นการส่วนตัวและต้องการที่จะเข้าร่วมการดำเนินงานในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เพื่อทำการวิจัยการจัดการความรู้ทางการเงินและการบริหารการเงินให้เกิดการพัฒนาแบบบัญชีเหมาะสมกับธุรกิจของชุมชนกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างความแข็งแกร่งเพื่อรองรับการขยายตัวให้กว้างขวางมากขึ้น อันจะทำให้เกิดการพัฒนาของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เพื่อการสร้างงานและสร้างรายได้ให้ชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

ปัญหาและข้อจำกัดในการประกอบอาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว คือวิธีการดำเนินงานไม่มีระบบที่ดีเพียงพอ ไม่มีกฎระเบียบในการทำงาน เงินลงทุนมีน้อย ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างที่มีราคาค่อนข้างสูงเนื่องจากไม่มีกำลังซื้อ ไม่มีพาหนะในการรับส่งคนงานเป็นของตนเองทำให้ไม่มีความพร้อมในการทำงานส่งผลให้เกิดต้นทุนค่อนข้างสูง ไม่มีการจดบันทึกข้อมูลด้านรายได้ ค่าใช้จ่าย และต้นทุนการก่อสร้างที่ชัดเจน

5.2 ศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ผู้วิจัยและกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ได้จัดประชุม และแจกแบบฟอร์มการ สอบถามเพื่อศึกษาวิธีการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เพื่อให้ทราบถึงวิธีการดำเนินงานและ ลักษณะการจดบันทึกข้อมูลทางการเงินและการบริหารการเงินแบบเดิมก่อนการทำวิจัย ในวันที่ 28 กันยายน 2555 ณ มหาวิทยาลัยเกริก มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 8 คน

ผลที่ได้จากการสรุปวิธีการดำเนินงานและวิธีการบันทึกบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนแบบเดิมสามารถสรุปได้ดังนี้

5.2.1 วิธีการดำเนินการแบบเดิม

ขั้นตอนการรับเหมาก่อสร้าง

ปัจจุบันหัวหน้าช่างรับเหมาก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว มีทั้งหมด 20 ทีม แต่ละทีมมีช่าง 7-8 คน ช่างแต่ละทีมจะใช้กลยุทธ์ในการรับงานแตกต่างกัน คนต่างคนต่างรับงาน เมื่อมีโครงการรับงานเกิดขึ้น ทีมช่างชุมชนจะเป็นผู้ทำการถอดแบบ ตีราคา วิเคราะห์ความสามารถในการรับงานก่อสร้าง โดยมีหลักเกณฑ์ในการคำนวณการถอดราคาจากการคิดราคาวัสดุอุปกรณ์ จากแปลน และสิ่งที่ลูกค้าต้องการ จากการอาศัยประสบการณ์ในอดีตเป็นตัวกำหนดราคา คำนวณจากค่าแรง และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมดตลอดโครงการ โดยทำสัญญาการรับเงินค่างวดการก่อสร้างเป็นงวด ๆ ถ้าเป็นงานขึ้นเล็กประมาณ 3 งวด งานขึ้นใหญ่ประมาณ 5 งวด

การจัดซื้อวัสดุการก่อสร้าง

เมื่อมีการจัดซื้อวัสดุการก่อสร้างกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว จะดำเนินการซื้อวัสดุ 2 รูปแบบ คือ กลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชน บางบัว จะเป็นผู้ดำเนินการซื้อวัสดุให้ตามคุณสมบัติที่ตกลงในสัญญา หรือเจ้าของบ้านจะเป็นผู้ซื้อวัสดุเองก็ได้ขึ้นอยู่กับข้อตกลง

การบริหารจัดการคนงานช่างก่อสร้าง

การบริหารจัดการการทำงานของช่างกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบวียังไม่มีกฎระเบียบควบคุมการปฏิบัติงานจึงทำให้เกิด ปัญหาด้านการบริหารจัดการ เช่น ช่างมักจะขอ เบิกเงิน ค่าแรง ล่วงหน้า ปัญหาการทำงานไม่ต่อเนื่องเพราะช่างต้องกลับไปทำงานที่บ้านที่ต่างจังหวัดเมื่อถึงกำหนดการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง มีความถี่ในการหยุดงาน สูง เนื่องจาก ไม่มีกฎระเบียบในการควบคุมการทำงานของช่าง ไม่มีพาหนะในการรับส่งช่างทำให้ช่างไปทำงานซ้ำมีผลทำให้งานไม่เสร็จทันตามเวลา

การบริหารจัดการด้านการตลาด

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ไม่มีรูปแบบและแนวทางการโฆษณาประชาสัมพันธ์ แต่ใช้วิธีการทางการตลาดโดยอาศัยความมีประสบการณ์ของช่างที่มีความชำนาญเกี่ยวกับอาชีพก่อสร้าง ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่มีการสืบทอดการสอนและการเรียนรู้มาจากบรรพบุรุษในชุมชน โดยการเรียนรู้ อาศัยประสบการณ์แบบวิถีของภูมิปัญญาชาวบ้านของคนในชุมชนเองและฝึกฝนจนมีทักษะความชำนาญ ทำให้มีชื่อเสียงในฝีมือ ซึ่งเป็นวิธีการที่บอกถึงความมีคุณภาพฝีมือของงานก่อสร้างทำให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพฝีมือซึ่งโดยส่วนใหญ่จะมีผู้ใช้บริการมาบริการซ้ำ และมีการบอกต่อถึงคุณภาพฝีมือการก่อสร้างแบบปากต่อปาก และที่สำคัญกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว จะคิดราคาจากลูกค้าผู้ใช้บริการในราคาที่ถูกลงกว่าราคาท้องตลาดทั่วไป เมื่อผู้ใช้บริการมีปัญหาที่สามารถแก้ไข

งานได้ถูกต้องตรงความต้องการ และมีความรวดเร็วในการประสานและติดต่อกับระบบการทำงาน ไม่ยุ่งยากไม่ทิ้งงานระหว่างการทำก่อสร้างทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความเชื่อมั่นในการใช้บริการ

การบริหารการเงิน

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ใช้เงินทุนในการบริหารจัดการ รับงานก่อสร้างจากเงินทุนส่วนตัวของแต่ละคน บางครั้งมีการนำเงินค่ารับเหมาก่อสร้าง ที่ได้รับมาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ไปใช้จ่ายส่วนตัวทำให้ไม่มีวินัยในการใช้เงิน และมีเงินทุนในการบริหารจัดการเพื่อใช้หมุนเวียนก่อนข้างน้อยทำให้การทำงานล่าช้าเป็นอุปสรรคในการขยายงาน

การบันทึกข้อมูลทางบัญชี ด้านต้นทุนค่าก่อสร้าง ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย

ผู้วิจัยได้จัดอบรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อสอบถามความรู้ด้านบัญชี และการบริหารการเงิน ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวทำให้ทราบว่ากลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ไม่มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีแต่อย่างใด มีความรู้ด้านบัญชีเพียงแค่ว่าเป็นการจดบันทึกรายรับ รายจ่าย ที่เกิดจากการรับงานก่อสร้างลงในสมุดเล่มเล็ก ๆ 1 เล่ม บางคนจดในกระดาษเป็นแผ่น ๆ บางรายการได้จดบันทึกบางรายการไม่มีการจดบันทึก การจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีไม่ครบถ้วนไม่มีการจัดเก็บเอกสารที่เป็นระเบียบ ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการรับงานในแต่ละโครงการ ไม่สามารถสรุปต้นทุนการก่อสร้าง ข้อมูลรายได้ และข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการก่อสร้างได้อย่างเป็นระบบ ส่วนใหญ่ใช้วิธี จดจำ เหตุผลที่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนไม่มีการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่เป็นระบบเนื่องจากการบันทึกบัญชีเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก มีความยุ่งยากในการจดบันทึกข้อมูลที่มีรูปแบบ ทำให้เสียเวลาไม่เห็นประโยชน์ของการบันทึกข้อมูลทางบัญชีและไม่รู้จักวิธีการนำข้อมูลการรับงานในอดี มาใช้เพื่อเป็นการตัดสินใจในการประกอบอาชีพการก่อสร้างในระยะยาว

5.3 การพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ที่เข้าร่วมเป็นทีมวิจัย ได้ทำการ พัฒนาองค์ความรู้ สรุปวิธีการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินแบบใหม่ในรูปแบบของการจัดตั้งเป็น “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” โดยการจัดประชุมทีมวิจัยกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนช่างบางบัว ศึกษาวิธีการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เบื้องต้น เกี่ยวกับบัญชีทั่วไปและความรู้เกี่ยวกับบัญชีก่อสร้าง รวมถึงการบริหารการเงิน ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2556 ณ มหาวิทยาลัยเกริก มีผู้เข้าร่วม 12 คน

วิทยากรได้บรรยายให้ความรู้ เบื้องต้น ทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบอาชีพธุรกิจก่อสร้างที่สะท้อนให้เห็นสภาพความสับสนเบื้องต้น และสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการ จดบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงิน ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ที่มีต่อการ พัฒนาการประกอบอาชีพโดยสรุปรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ ที่ควรรู้ดังนี้

คุณสมบัติของผู้รับเหมาก่อสร้าง

วิทยากรได้ให้ความรู้ว่าการประกอบอาชีพการก่อสร้างให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้รับเหมาหรือผู้รับจ้างงานก่อสร้าง ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ คือ มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้านการก่อสร้าง ต้องรู้จักการเลือกใช้อุปกรณ์เครื่องจักรกลต่างๆ ให้เหมาะสม และต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายระดับตั้งแต่กรรมกรขึ้นไปจนถึงระดับผู้จัดการ

ภาระหน้าที่ของผู้รับเหมาก่อสร้างมีรายละเอียด

นอกจากนี้วิทยากรได้สรุปภาระหน้าที่ของผู้รับเหมาก่อสร้างดังนี้

1. ผู้รับเหมางานก่อสร้างต้องรักษามารยาทแห่งอาชีพตามที่กำหนดไว้ตามข้อบังคับของ ก.ส. (คณะกรรมการสถาบันผู้รับเหมางานก่อสร้างอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบอาชีพก่อสร้าง พ.ศ.2522)
2. การเสนอราคางานก่อสร้างในการประกวดราคา ต้องกระทำด้วยความสุจริตและยุติธรรมมีเหตุผล
3. ต้องไม่ร่วมกันกำหนดราคางานก่อสร้าง หรือที่เรียกกันว่า ฮั้ว ในการประกวดราคาหรือกระทำสิ่งใดเพื่อให้ผู้รับเหมางานก่อสร้างรายหนึ่งรายใดเป็นผู้ชนะการประกวดราคาเพียงรายเดียว
4. ต้องตั้งใจปฏิบัติงานตามเงื่อนไขสัญญาให้แล้วเสร็จ ตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างเต็มประสิทธิภาพและมีความซื่อสัตย์ ไม่เจตนาบิดพลิ้วข้อตกลงต่างๆ
5. ต้องทำการก่อสร้างด้วยความรู้ความสามารถให้ตรงตามรูปแบบและรายการก่อสร้างที่กำหนด และต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของตัวแทนผู้ว่าจ้าง เช่น ผู้ออกแบบ ผู้จัดการงานก่อสร้าง ผู้ควบคุมงาน ฯลฯ
6. จัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องจักรกลให้ครบตามเงื่อนไขและมีคุณภาพตามที่กำหนด และผ่านการเห็นชอบของตัวแทนผู้ว่าจ้าง
7. ให้ความร่วมมือประสานงานกับตัวแทนผู้ว่าจ้าง เพื่อให้การดำเนินงานก่อสร้างดำเนินไปอย่างราบรื่น
8. ต้องปรับปรุงแผนงานก่อสร้างให้สามารถปฏิบัติได้จริงอยู่เสมอ และให้สอดคล้องกับแผนงานหลัก (master plan) โดยความเห็นชอบของตัวแทนผู้ว่าจ้างด้วย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำธุรกิจก่อสร้างประสบผลสำเร็จ

วิทยากรได้ให้ข้อสังเกตของปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำธุรกิจก่อสร้างประสบผลสำเร็จ คือ ต้องอาศัยการบริหารจัดการ การวางแผนของฝ่ายบริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีแนวคิดทางการตลาดที่ดี มีระบบการบริหารจัดการทางการเงินที่ดี อย่างไรก็ตามถ้าหากว่าธุรกิจจะต้องอยู่รอดและเจริญเติบโตในระยะยาว หากมีการจัดระบบการบันทึกข้อมูลทางการบัญชีที่ดีก็จะเป็นอีกหนึ่งปัจจัย

ที่ส่งผลต่อการทำธุรกิจก่อสร้างให้ประสบผลสำเร็จได้เช่นกันโดยบรรยายให้เห็นถึงประโยชน์ของการจัดทำบัญชีก่อสร้างดังนี้

ประโยชน์ของการจัดทำบัญชีก่อสร้าง

- บัญชีเป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลทรัพย์สิน เช่นบัญชีแสดงยอดเงินสดคงเหลือย่อมเป็นการบังคับให้ผู้รักษาเงินสดต้องรับผิดชอบในยอดเงินสดให้ตรงกับที่ปรากฏตามบัญชี
- การบัญชีเป็นวิธีการเก็บรวบรวมสถิติอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร ในการควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันความผิดพลาดในการทำงาน เช่น ไม่หลงลืมจ่ายค่าใช้จ่ายซ้ำ
- ใช้ตรวจสอบความถูกต้องได้ในภายหลัง ช่วยคำนวณผลกำไรขาดทุนของกิจการ สำหรับ ระยะเวลาหนึ่ง รวมทั้งยังช่วยแสดงฐานะของกิจการ
- เป็นข้อมูลในอดีตที่สามารถนำไปปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้านในระยะยาว

5.3.1 วิธีการดำเนินการแบบใหม่

หลังจากได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการรับเหมาก่อสร้างแบบเดิมจากกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวแล้ว ผู้วิจัยและกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน ทำให้ได้มติเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” แบบใหม่ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนการรับเหมาก่อสร้าง

1. การรับงานจะรับใน นาม ของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ” โดยคณะกรรมการจะจัดลำดับการรับงานให้แก่ผู้รับเหมาแต่ละ ทีมหมุนเวียนกันไปตามความถนัดและดูความเชี่ยวชาญเฉพาะ ด้านเป็นสำคัญ ซึ่งจะทำให้ได้ช่างที่มีความชำนาญเฉพาะด้านส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพ
2. เมื่อผู้รับเหมาทีมใดได้ลำดับการรับงานจากลูกค้าจึงทำการถอดแบบราคา ซึ่งในการถอดราคาจะต้องมีวิศวกรผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้เซ็นรับรอง แบบ เช่น อาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีปทุมและอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครมาเป็นสถาปนิกให้ความช่วยเหลือรับรองแบบการก่อสร้างของลูกค้าแต่ละราย หรือบางครั้งผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้หาวิศวกรเซ็นรับรองแบบเองก็ได้ หลังจากนั้นผู้รับเหมาจะทำใบเสนอราคาเพื่อเสนอราคาให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว เพื่อนำข้อมูลรายละเอียดงานและราคาไปเสนอให้ลูกค้า หากลูกค้าตกลงก็จะเซ็นสัญญาการก่อสร้างโดยแบ่งการจ่ายเงินเป็นงวด ๆ ถ้าเป็นงานชิ้นเล็กประมาณ 3 งวด งานชิ้นใหญ่ประมาณ 5 งวด

ดังนั้น ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคาการให้บริการ
รับเหมาก่อสร้างของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” ได้ดังนี้

- การคิดราคาวัสดุอุปกรณ์จากแบบแปลนและสิ่งที่ถูกค่าต้องการ
ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างผู้รับจ้างกับผู้จ้างงานที่มีการระบุ
ถึงคุณสมบัติของวัสดุและอุปกรณ์ เช่น ราคา ยี่ห้อ ขนาด จำนวน
ที่ต้องใช้ในการก่อสร้างทั้งโครงการ
- การคำนวณค่าแรงจะคำนวณจากค่าแรงที่ต้องจ่ายในการก่อสร้าง
ตลอดโครงการ
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมดตลอดโครงการ

หลักเกณฑ์การคำนวณราคารับเหมาก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ต้องคำนึงถึงต้นทุนคงที่ทั้งส่วนที่เป็นต้นทุนคงที่ที่เป็นตัวเงินและต้นทุนคงที่ที่ไม่
เป็นตัวเงิน

(1) ต้นทุนคงที่

1.1 ต้นทุนคงที่ที่เป็นตัวเงิน

(1) เงินเดือนพนักงานประจำ	xx	บาท
(2) ค่าไฟฟ้า	xx	บาท
(3) ค่าน้ำประปา	xx	บาท
(4) ค่าโทรศัพท์	xx	บาท
(5) ค่าดอกเบี้ยจ่าย	xx	บาท
(6) ค่าภาษี	xx	บาท
(7) ค่าต่อทะเบียนรถยนต์	<u>xx</u>	บาท
รวม	<u>xx</u>	บาท

1.2 ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นตัวเงิน

(1) ค่าเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้สำนักงาน		
คิดค่าเสื่อมราคาร้อยละ 20	xx	บาท
(2) ค่าเครื่องมืออุปกรณ์		
คิดค่าเสื่อมราคาร้อยละ 20	xx	บาท
(3) ค่ายานพาหนะ		
คิดค่าเสื่อมราคาร้อยละ 20	<u>xx</u>	บาท
รวม	<u>xx</u>	บาท
รวมต้นทุนคงที่ทั้งหมด	<u>xxx</u>	บาท

(2) ประเมินการคำนวณพื้นที่ที่สามารถให้บริการ xxxx ตารางเมตร

- (3) ต้นทุนคงที่จัดสรรต่อตารางเมตร = $\frac{\text{รวมต้นทุนคงที่ทั้งหมด}}{\text{ประมาณการจำนวนพื้นที่ที่สามารถให้บริการ}}$
- (4) ต้นทุนผันแปรต่อตารางเมตร
4.1 ค่าวัตถุดิบ (กรณีกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนเป็นผู้จัดหาวัตถุดิบ)	yy	บาท
4.2 ค่าแรงงาน	yy	บาท
4.3 ค่าวัสดุสิ้นเปลืองใช้ในการก่อสร้าง	yy	บาท
4.4 ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่น (ค่าขนส่ง ค่าน้ำมัน ค่าแท็กซี่)	yy	บาท
รวม	yyy	บาท
- (5) ต้นทุนทั้งหมดต่อตารางเมตร = ต้นทุนคงที่จัดสรรต่อตารางเมตร + ต้นทุนผันแปรต่อตารางเมตร
- (6) ผู้รับเหมาตั้งราคาให้บริการตารางเมตรละ = ต้นทุนทั้งหมดต่อตารางเมตร + กำไรที่ต้องการ

3. เมื่อผู้ว่าจ้างตกลงเซ็นทำสัญญาการก่อสร้างกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะดำเนินการเบิกเงินล่วงหน้างวดที่ 1 จำนวน 30 % เพื่อดำเนินการวางฐานราก ลงเสาเข็มจนเสร็จสิ้น จึงจะเบิกเงินงวดที่ 2 จำนวน 20 % เพื่อเทพื้นคานอาคารมุงหลังคาหลังจากนั้นจึงเบิกเงินงวดที่ 3 จำนวน 30 % เพื่อก่ออาคารก่อผนัง งานฉาบอาคาร และเบิก เงินงวดที่ 4 จำนวน 10% เพื่อติดตั้งประตู หน้าต่างทาสี ไฟฟ้า ประปา เบิกเงินงวดที่ 5 จำนวน 5 % เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเก็บรายละเอียดของงาน และที่เหลืออีก 5% ผู้ว่าจ้างจะหักไว้เป็นเงินประกันผลงาน เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาดหรือบกพร่องจากการก่อสร้างภายในระยะเวลา 3 เดือน ถึง 1 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงในสัญญา ถ้าหากภายในระยะเวลารับประกันไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ เกิดขึ้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะจ่ายเงินจำนวน 5 % นี้คืนให้ทีมผู้รับเหมาต่อไป

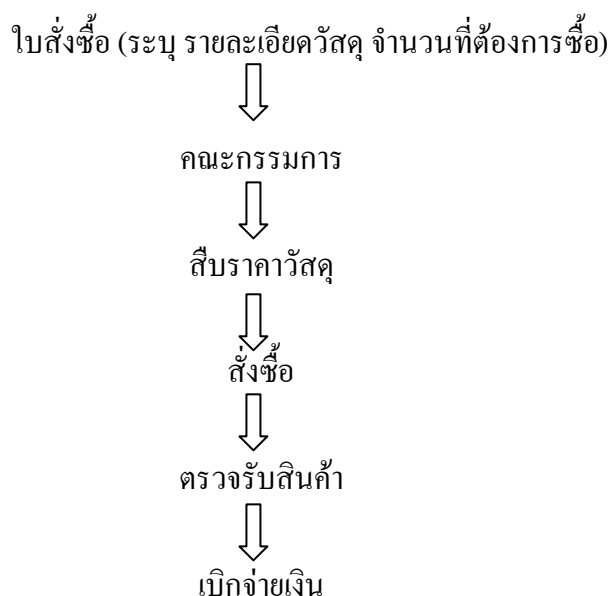
อย่างไรก็ตามในการบริหารจัดการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวต้องมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการอื่น ๆ เช่น ค่าบริหารจัดการเกี่ยวกับค่าพาหนะในการเดินทางไปปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายในการถอดแบบ ค่าบำรุงรักษาซ่อมแซมอุปกรณ์ก่อสร้างที่ใช้เป็นส่วนกลางร่วมกัน ค่าสวัสดิการต่าง ๆ ทุนสำรองต่าง ดังนั้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนจะหักเงินค่างวด จากการ รับเหมาก่อสร้าง เข้ากองกลางของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวไว้ 5% เพื่อนำไปบริหารจัดการต่อไป

4. ระหว่างอยู่ในช่วงขึ้นดำเนินการก่อสร้างจะมีการสรุปการดำเนินการก่อสร้างในแต่ละส่วนของโครงสร้างตามงวดของงานรายงานความก้าวหน้าของงานที่นำเสนอความก้าวหน้าเพื่อประกอบการเบิกเงินในแต่ละงวดตามสัญญา

5. เมื่อการก่อสร้างดำเนินการจนเสร็จสิ้น ต้องมีการเซ็นสัญญาส่งมอบงาน โดยผู้ว่าจ้างจะมาตรวจสอบงานถึงความถูกต้องและเหมาะสมเป็นไปตามข้อตกลงในสัญญาหรือไม่ หากการก่อสร้างไม่มีปัญหาใด ๆ และผู้ว่าจ้างมีความพึงพอใจกับการก่อสร้างทั้งหมดก็จะมีเซ็นรับงาน
6. จากนั้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะนำเอกสารเกี่ยวกับต้นทุนการก่อสร้าง รายได้ค่าใช้จ่ายในแต่ละโครงการไปจัดเก็บเข้าแฟ้มเอกสารเพื่อบันทึกบัญชีและ ทำการสรุปผลต้นทุนการก่อสร้างในแต่ละโครงการว่าได้กำไร ขาดทุน มากน้อยเพียงไร เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในการนำไปวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไขการคำนวณต้นทุนคำนวณกำไรการรับงานก่อสร้างครั้งต่อไป และนำเอกสารเกี่ยวกับต้นทุน รายได้ค่าใช้จ่ายในแต่ละโครงการไปจัดเก็บเข้าแฟ้มเอกสารเพื่อบันทึกบัญชีต่อไป

การจัดซื้อวัสดุการก่อสร้าง

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้มีความเห็นให้มีคณะกรรมการในการสืบราคาและคำนวณวางแผนปริมาณ จำนวนการซื้อวัสดุจากบริษัทผู้ก่อสร้างอำนาจการเจรจาต่อรองราคาเพื่อลดต้นทุนการซื้อวัสดุ โดยหัวหน้าทีมช่างจะแจ้งความประสงค์จำนวนวัสดุที่ต้องการซื้อโดยมีรายละเอียดคุณสมบัติของวัสดุส่งให้กับคณะกรรมการเพื่อทำการสืบราคาหลังจากนั้นจึงดำเนินการสั่งซื้อเมื่อร้านค้ามาส่งวัสดุต้องมีการตรวจรับสินค้าโดยตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับจำนวน คุณสมบัติ ให้ตรงกับรายการที่สั่งซื้อเมื่อทุกอย่างเรียบร้อยจึงทำการเบิกจ่ายเงิน เอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในขั้นตอนนี้คือ แบบฟอร์มใบสั่งซื้อวัสดุ ดังนั้นจึงทำการสรุปขั้นตอน การจัดซื้อวัสดุการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ดังนี้

การบริหารจัดการคนงานช่างก่อสร้าง

เนื่องจากมีปัญหา ระบบการจัดการบริหารช่างผู้รับผิดชอบงานก่อสร้าง ดังนั้นถ้าหากรับงานในนามของ“กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” จะมีการแนวทางการปฏิบัติงาน มีกฎระเบียบ ในการปฏิบัติงาน สร้างวินัยในการเบิกเงินโดยกำหนดเวลาการจ่ายเงินที่แน่นอน ในช่วงที่มีฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรก็จะมีการจัดหากลุ่มช่างที่ทำเป็นประจำ หรือกลุ่มช่างที่มีพื้นที่อยู่อาศัยในกรุงเทพฯ หรืออาจจะมีการยืมตัวช่างกันระหว่างผู้รับเหมาในแต่ละ ทีมจะมีการจัดหาพาหนะเพื่อใช้ในการรับส่งช่าง เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเสร็จได้ทันตามสัญญา ดังนั้นทีมวิจัยจึงได้จัดทำเอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในขั้นตอนนี้คือ แบบฟอร์มสมุดจดเวลาทำงานของช่างแต่ละทีม

การบริหารจัดการด้านการตลาด

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้สรุปแนวทางการส่งเสริมการตลาดได้ว่า ต้องเริ่มต้นที่พื้นฐานความรู้ความเข้าใจในการให้บริการเกี่ยวกับวิชาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยผู้รับเหมาต้องมีการติดตามความเคลื่อนไหวของวงการธุรกิจก่อสร้างตลอดเวลา ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมความรู้ใหม่ ๆ ด้านวิชาชีพการก่อสร้าง เน้นการให้บริการที่ดีมีความเป็นกันเองกับผู้ใช้บริการ สร้างความสะดวกให้การอำนวยความสะดวกระหว่างผู้ว่าจ้างผู้รับจ้าง มีมารยาทในการให้บริการ ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ ปรับปรุงรูปแบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์หน้าสถานบริการให้เป็นจุดเด่น ทำโบว์ชัวร์ แผ่นพับ แนะนำการให้บริการแจกแก่ลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ลงโฆษณาในสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวภายใต้ ชื่อความ ที่ว่า “สร้างบ้านอย่างมั่นใจ รวดเร็ว อบอุ่น เรียกใช้บริ การ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ”และควรยึดหลักการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก หรือการบอกต่อในคุณภาพของงานเพื่อก่อให้เกิดการใช้บริการซ้ำ

การบริหารการเงิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” มีเงินทุนใช้หมุนเวียนค่อนข้างน้อยไม่มากเพียงพอในการขยายงาน ทำให้การทำงานล่าช้า ดังนั้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวจึงมีแนวทางร่วมกันในการจัดหาแหล่งเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากภาครัฐ สำนักงานเขตบางเขน ธนาคารที่ให้เงินทุนการประกอบอาชีพ SME กองทุนเพื่อที่อยู่อาศัยอาเซียน (ACHR) ซึ่งการที่จะสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ได้ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวต้องมีวิธีการบริหารจัดการในทุก ๆ ด้านให้มีความแข็งแกร่ง โดยเฉพาะความการเก็บรวบรวมรายละเอียดรายได้ ค่าใช้จ่ายของแต่ละโครงการที่ผ่านมาที่ได้จากการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีในอดีต ถือเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการการเงินให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวต้องจัดระบบการบริหารการเงิน วางแผนระบบการเงิน และการจัดสรรการเงินไว้สำหรับการก่อสร้าง ให้เป็นระบบ โดยกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวจะเป็นผู้สำรองเงินทุนให้กับ ทีมช่างแต่ละทีม มีการควบคุม เงินรายได้จากการจ้างงานในแต่ละงวดให้นำไปใช้ในการก่อสร้างให้ตรงตามสัญญา รวมทั้งบริหารเงิน

เพื่อนำไปจัดหาเครื่องมือ และอุปกรณ์การก่อสร้างราคาแพง เพื่อให้กลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัวมีความพร้อมในการทำงานการก่อสร้างมากขึ้น นอกจากนี้ได้ช่วยกันระดมความคิดค้นหาแนวทางในการกำหนดรายละเอียดเงินลงทุน ครั้งแรกของ“กลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว” สำหรับการลงทุนเริ่มแรกเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารการเงินดังนี้

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. เฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้สำนักงาน	xx
- ชุดรับแขก	xx
- โต๊ะ/เก้าอี้	xx
- ตู้เอกสาร	xx
- เครื่องทำน้ำเย็น/น้ำร้อน	xx
- เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องพิมพ์	xx
- เครื่องโทรศัพท์	xx
- เครื่องคิดเลข	xx
รวม	<u>xxx</u>
2. เครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการให้บริการ	
- รถปิกอัพ	xx
- เครื่องโมปูน	xx
- เครื่องขัดพื้นไม้	xx
- แจ็กแสมเมอร์ (ขุดปูน)	xx
- เลื่อยไฟฟ้า	xx
- ไม้แบบเหล็ก	xx
- นั่งร้านเหล็ก	xx
- อุปกรณ์ช่างอื่นๆ	<u>xx</u>
รวม	<u>xxx</u>
3. เงินทุนหมุนเวียน	xxxx
รวมเงินลงทุนทั้งหมด (1+2+3)	xxxxx

การบันทึกข้อมูลทางบัญชี ด้านต้นทุนค่าก่อสร้าง ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย

ผู้วิจัยและกลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว ได้ร่วมกัน ค้นหาองค์ความรู้เกี่ยวกับแบบ บฟอร์มเอกสารที่จำเป็นในการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว โดยกำหนดรูปแบบเอกสารที่เห็นว่าเหมาะสมและมีความจำเป็นต่อการเก็บบันทึกข้อมูลจากการรับงานก่อสร้างในแต่ละโครงการเพื่อทำการจัดเก็บข้อมูลทางบัญชีของโครงการก่อสร้างแต่ละ

โครงการให้มีระบบ ซึ่งผลของการศึกษา แสดงความคิดเห็น ร่วมกันทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ การออกแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลทางบัญชีให้เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวดังนี้

รูปแบบแบบฟอร์มที่เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว

ตาราง 1 ทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า

เป็นสมุดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดการรับงานของลูกค้าแต่ละราย

ทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า

กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว

ลำดับ	ชื่อโครงการ	สถานที่	จำนวนเงิน	วันที่เริ่มงาน	วันที่งานเสร็จ	ผู้รับผิดชอบโครงการ	หมายเหตุ

ช่องลำดับที่	หมายถึง	กำหนดลำดับที่การรับงานโดยเรียงลำดับก่อนหลัง
ช่องชื่อโครงการ	หมายถึง	บันทึกชื่อโครงการที่รับงาน
ช่องสถานที่	หมายถึง	บันทึกสถานที่ตั้งโครงการงานที่รับ
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	บันทึกจำนวนเงินตามสัญญา
ช่องวันที่ในสัญญา	หมายถึง	บันทึกวันที่ทำสัญญา
ช่องวันที่เริ่มงาน	หมายถึง	บันทึกวันที่เริ่มทำงาน
ช่องวันที่งานเสร็จ	หมายถึง	บันทึกวันที่งานเสร็จจริง
ช่องผู้รับผิดชอบโครงการ	หมายถึง	ชื่อผู้รับเหมาที่รับผิดชอบโครงการ
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า

ตาราง 2 ใบสั่งซื้อวัสดุ

แบบฟอร์มเอกสารที่หัวหน้าทีมช่างใช้สำหรับสรุปรายละเอียดการสั่งซื้อวัสดุที่ต้องการใช้ในการก่อสร้างเพื่อให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวดำเนินการสั่งซื้อตามขั้นตอนการสั่งซื้อ

ใบสั่งซื้อวัสดุ

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ส่ง			วันที่		
เรียน			เลขที่ใบสั่งซื้อ		
โทร		แฟกซ์	เงื่อนไขการชำระเงิน		
ลำดับที่	รหัสสินค้า	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
ตัวอักษร				รวมเงิน	
				ภาษีมูลค่าเพิ่ม	
				จำนวนเงินรวมภาษี	

กำหนดส่ง.....

ผู้ติดต่อ.....

ช่องส่ง	หมายถึง	ระบุสถานที่ของร้านที่ต้องการสั่งซื้อวัสดุ
ช่องวันที่	หมายถึง	บันทึกวันที่สั่งซื้อ
ช่องเรียน	หมายถึง	ระบุชื่อผู้ที่ติดต่อ
ช่องเลขที่ใบสั่งซื้อ	หมายถึง	กำหนดลำดับเลขที่ใบสั่งซื้อ
ช่องเงื่อนไขการชำระเงิน	หมายถึง	ระบุเงื่อนไขข้อตกลงกำหนดการชำระเงิน
ช่องลำดับ	หมายถึง	บันทึกลำดับที่ของรายการที่สั่งซื้อ
ช่องรหัสสินค้า	หมายถึง	กำหนดรหัสสินค้า
ช่องรายการ	หมายถึง	รายละเอียดสินค้าที่ต้องการสั่งซื้อ
ช่องจำนวนหน่วย	หมายถึง	จำนวนและปริมาณที่สั่งซื้อ
ราคาต่อหน่วย	หมายถึง	ราคาต่อหนึ่งหน่วย
จำนวนเงิน	หมายถึง	บันทึกจำนวนเงินที่ต้องชำระทั้งหมด

ตาราง 3 ใบสำคัญรับเงิน

แบบฟอร์มบันทึกที่รายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานการรับเงินจากรายรับต่าง ๆ ของ
กลุ่มธุรกิจข้างชุมชน

ใบสำคัญรับเงิน กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว

เลขที่.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....

ได้รับเงินจาก.....

รายการ	จำนวนเงิน	
ตัวอักษร (.....จำนวนเงินรวม		

ลงชื่อผู้จ่ายเงิน

ลงชื่อผู้รับเงิน

(.....)

(.....)

ช่องวันที่	หมายถึง	วันที่รับเงิน
ช่องเลขที่	หมายถึง	เลขที่ใบสำคัญรับเงิน
ช่องรายการ	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดของรายรับ
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับ

ตาราง 4 ใบสำคัญจ่ายเงิน

แบบฟอร์มบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานการจ่ายเงินทุกประเภทของกลุ่มธุรกิจข้าง
ชุมชน

ใบสำคัญจ่ายเงิน
กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว

เลขที่.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....

ได้จ่ายเงินให้.....ดังมีรายละเอียดดังนี้

รายการ	จำนวนเงิน	ส.ต.
ตัวอักษร(.....) จำนวนเงิน รวม		

ลงชื่อผู้จ่ายเงิน
(.....)

ลงชื่อผู้รับเงิน
(.....)

ช่องวันที่	หมายถึง	วันที่จ่ายเงิน
ช่องเลขที่	หมายถึง	เลขที่ใบสำคัญจ่ายเงิน
ช่องรายการ	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดของรายจ่าย
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	บันทึกจำนวนเงินที่จ่าย

ตาราง 5 ใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง

แบบฟอร์มสำหรับบันทึกละเอียดเกี่ยวกับต้นทุนในการก่อสร้างทั้งหมด ประกอบด้วยค่า
วัสดุและอุปกรณ์ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างเพื่อแสดงให้เห็นว่าต้นทุนในการรับงาน
ก่อสร้างมีจำนวน เท่าใด และให้นำมาเปรียบเทียบกับรายได้ค่ารับเหมาก่อสร้างทั้งหมด จะทำให้
ทราบว่ามียาได้มากกว่า หรือน้อยกว่าค่าใช้จ่าย เท่าใด มีกำไรหรือขาดทุน

ใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ชื่องาน.....

สถานที่ก่อสร้าง.....

วันที่เสร็จตามสัญญา.....

วันที่เริ่มงาน.....

วันที่เสร็จ.....

วัสดุอุปกรณ์			ค่าแรงงาน		ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง		
วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน	วันที่	จำนวนเงิน	วันที่	รายการ	จำนวนเงิน

สรุปต้นทุนการก่อสร้าง

ค่าวัสดุและอุปกรณ์.....บาท

ค่าแรงงาน.....บาท

ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง.....บาท

รวม.....บาท รายได้ค่ารับเหมา.....บาท

คงเหลือ.....บาท

ชื่องาน	หมายถึง	ชื่องานโครงการที่รับเหมาก่อสร้าง
สถานที่ก่อสร้าง	หมายถึง	สถานที่ที่รับเหมาก่อสร้าง
วันที่เสร็จตามสัญญา	หมายถึง	ระบุวันที่งานต้องเสร็จตามสัญญา
วันที่เริ่มงาน	หมายถึง	วันที่ที่เริ่มงานตามสัญญา
วันที่เสร็จ	หมายถึง	วันทำงานเสร็จจริง

ค่าวัสดุอุปกรณ์ :

ช่อง วันที่	หมายถึง	ใช้บันทึกวัน เดือน ปี ที่เบิกวัสดุอุปกรณ์
ช่อง เลขที่ใบเบิก	หมายถึง	ใช้บันทึก เลขที่ของใบเบิกวัสดุอุปกรณ์
ช่อง จำนวนเงิน	หมายถึง	ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายค่าวัสดุอุปกรณ์

ค่าแรง :

ช่องวันที่	หมายถึง	ใช้บันทึกวัน เดือน ปี ที่จ่ายค่าแรงคนงาน
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายค่าแรงคนงาน

ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง:

ช่องวันที่	หมายถึง	ใช้บันทึกวัน เดือน ปี ที่จ่ายค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
ช่องรายการ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายการค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง

ตาราง 6 รายงานการให้บริการ

แบบฟอร์มใบรายงานการให้บริการเป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับความคืบหน้าการให้บริการก่อสร้างของลูกค้าแต่ละรายเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารการเงิน

รายงานการให้บริการ

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ชื่องาน.....

สถานที่ก่อสร้าง.....

วันที่	รายการ	ความคืบหน้างาน		จำนวนเงิน		หมายเหตุ
		%งานที่เสร็จ	%คงเหลือ	เรียกเก็บได้	เรียกเก็บไม่ได้	

วันที่เสร็จตามสัญญา..... วันที่เริ่มงาน..... วันที่เสร็จ.....

ชื่องาน	หมายถึง	โครงการที่รับเหมาก่อสร้าง
สถานที่ก่อสร้าง	หมายถึง	สถานที่ตั้งที่รับเหมาก่อสร้าง
ช่องวันที่	หมายถึง	ใช้บันทึกวัน เดือน ปี ที่จ่ายค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
ช่องรายการ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายการค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างว่าเป็นค่าอะไรบ้าง
ช่องเลขที่ใบแจ้งหนี้	หมายถึง	ใช้บันทึกรายละเอียดของการส่งใบแจ้งหนี้ให้กับลูกค้าเพื่อเรียกเก็บเงินตามเปอร์เซ็นต์ของงานที่เสร็จ
ความคืบหน้าของงาน:		
ช่องเปอร์เซ็นต์งานที่เสร็จ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายละเอียดเปอร์เซ็นต์ของการก่อสร้างงานที่เสร็จ
ช่องเปอร์เซ็นต์งานคงเหลือ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายละเอียดเปอร์เซ็นต์ของการก่อสร้างงานส่วนที่ก่อสร้างไม่เสร็จ
จำนวนเงิน:		
ช่องเรียกเก็บได้	หมายถึง	จำนวนเงินที่เรียกเก็บจากลูกค้าได้เรียบร้อยแล้ว
ช่องเรียกเก็บไม่ได้	หมายถึง	จำนวนเงินที่ไม่สามารถเรียกเก็บจากลูกค้าได้

ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติม หรือสาเหตุของ ปัญหาของรายงานการให้บริการ
วันที่เสร็จตามสัญญา	หมายถึง	ระบุวันที่งานต้องเสร็จตามสัญญา
วันที่เริ่มงาน	หมายถึง	วันที่ที่เริ่มงานตามสัญญา
วันที่เสร็จ	หมายถึง	วันทำงานเสร็จจริง

ตาราง 7 สมุดจดเวลาทำงาน

แบบฟอร์มสมุดที่ใช้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการมาปฏิบัติงานของพนักงานก่อสร้างในแต่ละวันเพื่อเป็นหลักฐานในการนำไปประกอบการจ่ายค่าแรงพนักงาน

สมุดจดเวลาทำงาน

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ประจำวันที่.....

โครงการ.....

ผู้บันทึกเวลา.....

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	เวลาเข้า	เวลาออก	หมายเหตุ

ประจำวันที่	หมายถึง	วันที่บันทึกการปฏิบัติงานของพนักงานก่อสร้าง
โครงการ	หมายถึง	รายละเอียดโครงการที่รับเหมาก่อสร้าง
ผู้บันทึกเวลา	หมายถึง	ผู้ดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานก่อสร้าง
ช่องลำดับที่	หมายถึง	ลำดับที่บันทึกการมาปฏิบัติงาน
ช่องชื่อ สกุล	หมายถึง	ชื่อ นามสกุลของผู้ที่ปฏิบัติงาน
ช่องเวลาเข้า	หมายถึง	บันทึกเวลาที่เข้าปฏิบัติงาน
ช่องเวลาออก	หมายถึง	บันทึกเวลาที่ออกจากการทำงาน
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมของการปฏิบัติงานเพื่อเป็น ข้อมูลในการจ่ายค่าแรงพนักงานก่อสร้าง

ตาราง 8 รายการซ่อมแซมบำรุงรักษา

แบบฟอร์มบันทึกรายการซ่อมแซมบำรุงรักษาสินทรัพย์ที่ชำรุดเสียหายเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจบริหารอุปกรณ์การก่อสร้างให้เกิดประโยชน์สูงสุด

รายการซ่อมแซมและบำรุงรักษา

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

วัน เดือนปี	เลขที่ ใบสำคัญ	รหัส สินทรัพย์	ชื่อ สินทรัพย์	รายละเอียดการ ซ่อมแซม	สถานที่ ซ่อมแซม	จำนวน เงิน	หมายเหตุ

ช่องวันเดือนปี	หมายถึง	วันเดือนปีที่ส่งสินทรัพย์ซ่อมแซมบำรุงรักษา
ช่องเลขที่ใบสำคัญ	หมายถึง	กำหนดเลขที่ใบสำคัญรายการซ่อมแซมบำรุงรักษา
ช่องรหัสสินทรัพย์	หมายถึง	บันทึกรหัสสินทรัพย์
ช่องชื่อสินทรัพย์	หมายถึง	บันทึกชื่อสินทรัพย์
ช่องรายละเอียดการซ่อม	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดการซ่อมแซมบำรุงรักษา
ช่องสถานที่ซ่อมแซม	หมายถึง	บันทึกชื่อ สถานที่ที่ทำการซ่อมแซมบำรุงรักษา
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษา
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดการซ่อมแซมบำรุงรักษาเพิ่มเติม

ตาราง 9 ใบยืมสินทรัพย์

แบบฟอร์มสรุปรายการยืมสินทรัพย์ของหัวหน้าทีมช่างแต่ละทีมเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดลำดับการใช้งานอุปกรณ์การก่อสร้างให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน

ใบยืมสินทรัพย์
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ชื่อ.....

รหัสสินทรัพย์.....

ลำดับที่	วันที่	ชื่อผู้ยืม	ใช้เพื่อ โครงการ	จำนวน	วันที่ ส่งคืน	ลายเซ็น	หมายเหตุ

ชื่อ	หมายถึง	ชื่อสินทรัพย์
เลขที่	หมายถึง	กำหนดเลขที่ใบยืมสินทรัพย์
รหัสสินทรัพย์	หมายถึง	บันทึกรหัสสินทรัพย์
ช่องลำดับที่	หมายถึง	บันทึกลำดับที่ยืมสินทรัพย์
ช่องวันที่	หมายถึง	บันทึกวันที่ยืมสินทรัพย์
ช่องชื่อผู้ยืม	หมายถึง	บันทึกชื่อผู้ยืมสินทรัพย์
ช่องใช้เพื่อโครงการ	หมายถึง	บันทึกการนำสินทรัพย์ไปใช้เพื่องานอะไร
ช่องจำนวน	หมายถึง	บันทึกจำนวนหน่วยที่ยืมสินทรัพย์
ช่องวันที่ส่งคืน	หมายถึง	บันทึกวันที่ส่งคืนสินทรัพย์
ช่องลายเซ็น	หมายถึง	บันทึกลายเซ็นของผู้ที่ยืมสินทรัพย์
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยืมสินทรัพย์

ตาราง 10 ทะเบียนคุมเช็คจ่าย

แบบฟอร์ม สมุดบันทึกรายละเอียดการจ่ายเช็คแต่ละฉบับ ที่ระบุการจ่ายเช็ค ให้ใคร
จำนวนเท่าใด

ทะเบียนคุมเช็คจ่าย
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ว/ด/ป	รายการ	จ่ายให้	รายละเอียดเช็ค					จำนวน เงิน	ผู้รับ	หมายเหตุ
			ธนาคาร	สาขา	เลขที่ บัญชี	เลขที่ เช็ค	ครบ กำหนด			

ช่องวันเดือนปี	หมายถึง	บันทึกวันเดือนปีที่จ่ายเช็ค
ช่องรายการ	หมายถึง	รายละเอียดการจ่ายเช็ค
ช่องจ่ายให้	หมายถึง	ชื่อผู้รับเช็ค
รายละเอียดเช็ค:		
ช่องธนาคาร	หมายถึง	ใช้บันทึกชื่อธนาคารที่สั่งจ่ายเช็ค
ช่องสาขา	หมายถึง	ใช้บันทึกสาขาของธนาคารที่สั่งจ่ายเช็ค
ช่องเลขที่บัญชี	หมายถึง	บันทึกเลขที่บัญชีของธนาคารที่สั่งจ่ายเช็ค
ช่องเลขที่เช็ค	หมายถึง	บันทึกเลขที่เช็คที่สั่งจ่ายโดยเรียงตามลำดับเลขที่
ช่องครบกำหนด	หมายถึง	ระยะเวลาที่เช็คครบกำหนดจ่ายเงิน
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	จำนวนเงินที่สั่งจ่ายในเช็ค
ช่องผู้รับ	หมายถึง	ชื่อผู้รับเช็ค
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจ่ายเช็ค หรือ เงื่อนไขการจ่ายเช็ค

ตาราง 11 สมุดเงินสดจ่าย

แบบฟอร์มสมุดบันทึกการจ่ายเงินทั้งที่เป็นเงินสดและการจ่ายเป็นเช็คในการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ก่อสร้าง ค่าแรง และค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างและค่าใช้จ่ายในการบริหารต่าง ๆ ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

สมุดเงินสดจ่าย กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว										
ว.ด.ป	เลขที่ใบสำคัญ	รายการ	เครดิต (จ่ายเงินสด/ธนาคาร)		เดบิต (ค่าใช้จ่าย)					
			เงินสด	เงินฝากธนาคาร	โครงการ.....			ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	เลขที่ใบสำคัญ	จำนวนเงิน
					วัสดุการก่อสร้าง	ค่าแรงงาน	ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง			

ช่องวันเดือนปี	หมายถึง	บันทึกวันเดือนปีที่จ่าย
ช่องรายการ	หมายถึง	รายละเอียดการจ่าย
ช่องเลขที่ใบสำคัญ	หมายถึง	บันทึกลำดับเลขที่ใบสำคัญที่จ่าย

เครดิต:

ช่องเงินสด	หมายถึง	บันทึกการจ่ายที่เป็นเงินสด
ช่องธนาคาร	หมายถึง	บันทึกการจ่ายที่เป็นเช็ค

เดบิต:

ช่องวัสดุก่อสร้าง	หมายถึง	บันทึกรายการวัสดุก่อสร้าง
ช่องค่าแรง	หมายถึง	บันทึกค่าแรงงานคนงานก่อสร้าง
ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง	หมายถึง	บันทึกค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
ค่าใช้จ่ายอื่น	หมายถึง	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการก่อสร้าง
เลขที่ใบสำคัญ	หมายถึง	เลขที่ใบสำคัญ
จำนวนเงิน	หมายถึง	จำนวนเงินที่จ่ายค่าใช้จ่าย

ตาราง 12 สมุดเงินสด

แบบฟอร์มสมุดบันทึกการรับเงินทั้งที่เป็นเงินสดและการรับเป็นเช็คจากการรับเหมา
ก่อสร้างและการรับเงินจากรายรับอื่น ๆ ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

สมุดเงินสดรับ**กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว**

ว.ค.ป.	เลขที่ ใบสำคัญ	รายการ	เดบิต (รับเงินสด จากธนาคาร)		เครดิต(รายได้จากโครงการต่าง ๆ)				
			เงินสด	ธนาคาร	รายได้ค่าก่อสร้าง	รายได้ ได้อื่น	เลขที่ ใบสำคัญ	จำนวน เงิน	
					เงิน ล่วงหน้า	เงินค่า งวด			

ช่องวันเดือนปี	หมายถึง	บันทึกวันเดือนปีที่รับเงิน
ช่องรายการ	หมายถึง	รายละเอียดการรับเงิน
ช่องเลขที่ใบสำคัญ	หมายถึง	บันทึกลำดับเลขที่ใบสำคัญที่รับเงิน

เดบิต:

ช่องเงินสด	หมายถึง	บันทึกการรับเงินสด
ช่องธนาคาร	หมายถึง	บันทึกการรับเช็ค

เครดิต:

ช่องเงินล่วงหน้า	หมายถึง	บันทึกรายการรับเงินล่วงหน้า
ช่องเงินค่างวด	หมายถึง	บันทึกรายการรับเงินค่างวดการก่อสร้าง
ช่องรายได้อื่น	หมายถึง	บันทึกรายการรับเงินจากรายได้อื่น
เลขที่ใบสำคัญ	หมายถึง	เลขที่ใบสำคัญ
จำนวนเงิน	หมายถึง	จำนวนเงินที่ได้รับ

ตาราง 13 ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

แบบฟอร์มทะเบียนที่ใช้คุมยอดรายละเอียดสินทรัพย์ถาวรทั้งหมดว่ามีสินทรัพย์ถาวรอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด เพื่อเป็นข้อมูลในการควบคุมดูแลรักษาสินทรัพย์ รวมทั้งแสดงรายละเอียดค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างที่มีอายุการใช้งานระยะยาวของกลุ่มธุรกิจช่วงชุมชนบางบัว

**ทะเบียนสินทรัพย์
กลุ่มธุรกิจช่วงชุมชนบางบัว**

ชื่อสินทรัพย์.....

เลขที่บัญชีคุมยอด.....

ประจำปี.....

ถึง.....

วันที่	รหัสสินทรัพย์	ชื่อสินทรัพย์	วันที่เริ่มใช้งาน	ชื่อผู้ใช้	จำนวนหน่วย	ราคาต้นทุน	อายุการใช้งาน	ค่าเสื่อมราคาประจำปี			หมายเหตุ
								25XX	25XX	25XX	

ประเภทสินทรัพย์	หมายถึง	ชื่อสินทรัพย์
เลขที่บัญชีคุมยอด	หมายถึง	เลขที่บัญชีคุมยอดสินทรัพย์แต่ละประเภท
ช่องวันที่	หมายถึง	วันเดือนปีที่ซื้อสินทรัพย์
ช่องรหัสสินทรัพย์	หมายถึง	บันทึกการกำหนดรหัสสินทรัพย์
ช่องชื่อสินทรัพย์	หมายถึง	ชื่อสินทรัพย์แต่ละชนิด
ช่องวันที่เริ่มใช้งาน	หมายถึง	บันทึกวันที่เริ่มใช้งานสินทรัพย์ครั้งแรก
ช่องชื่อผู้ใช้	หมายถึง	บันทึกชื่อผู้นำสินทรัพย์ไปใช้งาน
ช่องจำนวนหน่วย	หมายถึง	บันทึกจำนวนสินทรัพย์ที่นำไปใช้งาน
ช่องราคาค่าต้นทุน	หมายถึง	บันทึกราคาค่าต้นทุนที่ซื้อสินทรัพย์
ช่องอายุการใช้งาน	หมายถึง	บันทึกจำนวนปีอายุการใช้งานของสินทรัพย์
ช่องค่าเสื่อมราคาประจำปีหมายถึง		บันทึกค่าเสื่อมราคาประจำปีของสินทรัพย์
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสินทรัพย์

5.4 ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวโดยการจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงิน

เพื่อเป็นการหาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวร่วมกันผู้วิจัยและกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้นำแบบฟอร์มเอกสารที่สมบูรณ์ที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมาทำการทดลองเชิงปฏิบัติการโดยนำเอกสารการรับงานที่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวกำลังรับงานของ “โครงการสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว” มาเป็นตัวอย่างในการทดลอง ฝึกปฏิบัติบันทึกบัญชีโดยมีขั้นตอนการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. ขั้นตอนบันทึกทะเบียนลูกค้า ได้ทำการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลของ “โครงการสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบางบัว” ลงในทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า

**ทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว**

ลำดับ	ชื่อโครงการ	สถานที่	จำนวนเงิน	วันที่เริ่ม งาน	วันทำงาน เสร็จ	ผู้รับผิดชอบ โครงการ	หมายเหตุ
1	โครงการ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ชุมชนบางบัว	ชุมชนบางบัว	230,000	5 ม.ค.55	1ธ.ค.56	นายโกมล มีตระกูล	

ตาราง 14 บันทึกทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า

2. สมุดจดเวลาทำงาน ได้ทดลองให้ช่างแต่ละคนได้บันทึกเวลาการมาปฏิบัติงานลงในสมุดบันทึกเวลาทำงาน

**สมุดบันทึกเวลาทำงาน
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
ประจำวันที่ 7/ธ.ค./2556**

โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางบัว

ลำดับที่	ชื่อสกุล	เวลาเข้า	เวลาออก	จำนวนเงิน
1	นาย ก	08.00	17.00	500
2	นาย ข	08.00	17.00	400
3	นาย ค	08.00	17.00	500
4	นาย ง	08.00	17.00	500
5	นาย จ	08.00	17.00	500
	รวม			2,400

ตาราง 15 บันทึกสมุดบันทึกเวลาทำงาน

3. ขั้นตอนการจัดเก็บเอกสาร สร้างแฟ้มจัดเก็บเอกสารรายรับแยกตามชื่อโครงการ โดยแนบใบสำคัญรับเงิน และสร้างแฟ้มจัดเก็บเอกสารรายจ่ายแยกตามชื่อโครงการ โดยแนบใบสำคัญจ่ายเงิน

ภาพ 32 การจัดเก็บเอกสารเข้าแฟ้มรับ—จ่าย

- 3.1 กำหนดเลขที่หลักฐานการรับเงินและเลขที่หลักฐานการจ่ายเงินโดยเรียงลำดับตามวันที่ของการเกิดรายการ โดยรายรับใช้อักษรย่อ ร. และตามด้วยลำดับที่ เช่น ร.1,ร.2 ส่วน รายจ่ายใช้อักษรย่อ จ. และตามด้วยลำดับที่ เช่น จ.1,จ.2
- 3.2 นำเอกสารรายรับที่มีการกำหนดเลขที่เรียบร้อยแล้วมาบันทึกบัญชีการรับเงินในสมุดเงินสดรับโดยแยกรายการให้เห็นข้อมูลรายรับของแต่ละโครงการ

สมุดเงินสดรับ

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ว.ด.ป.	เลขที่ใบสำคัญ	รายการ	เดบิต (รับเงินสด/ ธนาคาร)		เครดิต (รายได้จากโครงการต่างๆ)			
			เงินสด	ธนาคาร	รายได้โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางบัว	รายได้อื่นๆ	เลขที่ใบสำคัญ	จำนวนเงิน
9ส.ค.55	ร.8/1	รับเงินค่างวดงวดที่ 1 จำนวน 30%	69,000		69,000			
10พ.ย.55	ร.11/1	รับเงินค่างวดงวดที่ 2 จำนวน 20%	46,000		46,000			
2ม.ค.56	ร.1/1	รับเงินค่างวดงวดที่ 3 จำนวน 30%	69,000		69,000			
12ก.พ.56	ร.2/1	รับเงินค่างวดงวดที่ 4 จำนวน 10%	23,000		23,000			
9มี.ค.56	ร.3/1	รับเงินค่างวดงวดที่ 5 จำนวน 5%	11,500		11,500			
		อีก 5% นำเข้า เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชน						
		รวม	218,500		218,500			

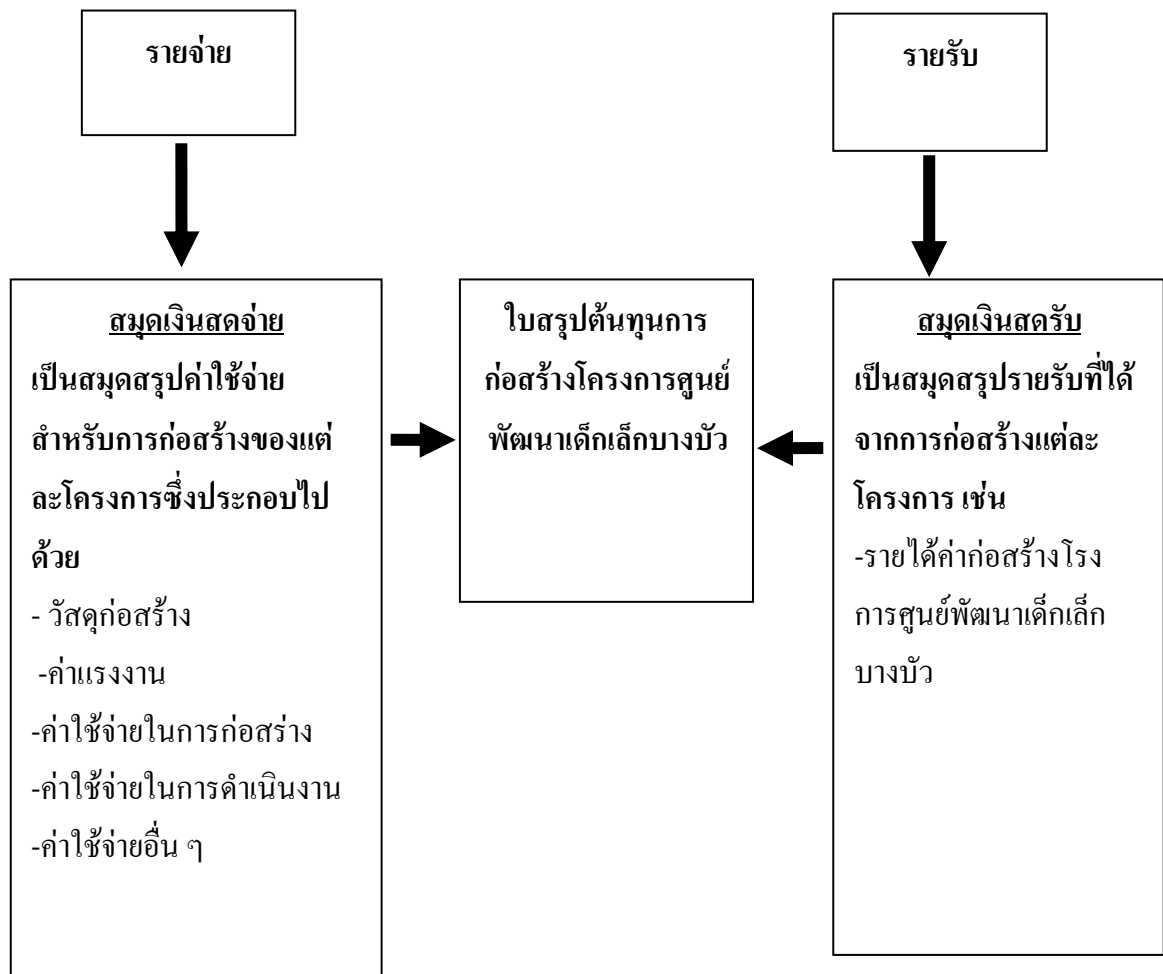
ตาราง 16 บันทึกการรับเงินในสมุดเงินสดรับ

4. นำเอกสารรายจ่ายที่มีการกำหนดเลขที่เรียบร้อยแล้วมาบันทึกบัญชี การจ่ายเงิน โดยแยก
รายการให้เห็นข้อมูลรายจ่ายของแต่ละโครงการ

สมุดเงินสดจ่าย										
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว										
ว.ด.ป.	เลขที่ ใบสำคัญ	รายการ	เครดิต (จ่ายเงินสด/ ธนาคาร)		เดบิต (ค่าใช้จ่าย)					
			เงินสด	เงิน ฝาก ธนาคาร	โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางบัว					
					วัสดุการ ก่อสร้าง	ค่าแรง งาน	คชจ. ในการ ก่อสร้าง	คชจ อื่นๆ	เลขที่ ใบสำคัญ	จำนวน เงิน
7ต.ค.55	จ.8/1	ค่าเหล็ก, สีกันสนิม, ลวด กันเชื่อม	37,280		37,280					
7ต.ค.55	จ.8/2	กระเบื้อง	19,950		19,950					
9ต.ค.55	จ.8/3	เสาเข็มเหลี่ยม	3,600		3,600					
10ต.ค.55	จ.8/4	ปูนฉาบสำเร็จ	85		85					
10ต.ค.55	จ.8/5	ผ้าฟาง	2,200		2,200					
13ต.ค.55	จ.8/6	หมุด5/16	350		350					
13ต.ค.55	จ.8/7	เหล็กสีกันสนิม	50,830		50,830					
18ต.ค.55	จ.8/8	อิฐมวลเบา, อิฐมอญ	5,680		5,680					
18ต.ค.55	จ.8/9	ทรายหยาบ, เหล็ก, กระเบื้อง	9,700		9,700					
18ต.ค.55	จ.8/10	หิน, เหล็ก	12,200		12,200					
19ต.ค.55	จ.8/11	จ่ายค่าแรงคนงาน	2,400			2,400				
20ต.ค.55	จ.8/12	ค่าพาหนะ	500				500			
		รวม	144,775		141,875	2,400	500			

ตาราง 17 บันทึกการจ่ายรับในสมุดเงินสดจ่าย

5. เก็บข้อมูล รายรับของแต่ละโครงการจากสมุด เงินสดรับ จะถูกรวบรวม ไปยังใบสรุป
 ต้นทุนการก่อสร้างและเก็บข้อมูล ค่าวัสดุก่อสร้าง ค่าแรง ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ของแต่ละ
 โครงการจากสมุดเงินสดจ่ายไปยังใบสรุปต้นทุนการก่อสร้าง เพื่อแสดงให้เห็นรายรับ
 และต้นทุนการก่อสร้างของแต่ละโครงการและแสดงให้เห็นกำไรขั้นต้นจากการก่อสร้าง

ภาพ 33 ภาพแสดงวงจรการเก็บข้อมูลสมุดเงินสดจ่ายและสมุดเงินสดรับไปยังใบสรุปต้นทุนงาน
 ก่อสร้าง

ใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
ชื่องาน โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางบัว
สถานที่ก่อสร้าง ชุมชนบางบัว

วันที่เสร็จตามสัญญา 1 ธ.ค. 56 วันที่เริ่มงาน 5 ม.ค.55 วันที่เสร็จ 1 ธ.ค. 56

วัสดุอุปกรณ์			ค่าแรงงาน		ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง		
วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน	วันที่	จำนวนเงิน	วันที่	รายการ	จำนวนเงิน
7ต.ค. 55	จ.8/1	37,280	19ต.ค.55	2,400	20ต.ค.55	ค่าพาหนะ	500
7ต.ค. 55	จ.8/2	19,950					
9ต.ค. 55	จ.8/3	3,600					
10ต.ค. 55	จ.8/4	85					
10ต.ค. 55	จ.8/5	2,200					
13ต.ค. 55	จ.8/6	350					
13ต.ค. 55	จ.8/7	50,830					
18ต.ค. 55	จ.8/8	5,680					
18ต.ค. 55	จ.8/9	9,700					
		129,675					500

สรุปต้นทุนการก่อสร้าง

ค่าวัสดุและอุปกรณ์129,675.....บาท

ค่าแรงงาน..... 2,400.....บาท

ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง.....500.....บาท

รวม.....132,575.....บาท รายได้ค่ารับเหมา..... 218,500.....บาท

คงเหลือ..... 85,925.....บาท

ตาราง 18 บันทึกข้อมูลสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง

รายงานการให้บริการ
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
ชื่องานโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางบัว
สถานที่ก่อสร้าง ชุมชนบางบัว

วันที่	รายการ	ความคืบหน้างาน		จำนวนเงิน		หมายเหตุ
		%งานที่เสร็จ	%คงเหลือ	เรียกเก็บได้	เรียกเก็บไม่ได้	
12ก.พ. 56	ดำเนินการขึ้น ปู กระเบื้อง	90%	10%	207,000		

วันที่เสร็จตามสัญญา 1 ธ.ค.56. วันที่เริ่มงาน 5 ม.ค. 55. วันที่เสร็จ 5 ม.ค. 55

ตาราง 19 บันทึกรายงานการให้บริการลูกค้า

6. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ช่วยกันวิเคราะห์รายการบัญชีที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปข้อมูลรายรับ รายจ่ายอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างโดยตรงแต่เป็นรายรับและรายจ่ายในการดำเนินการช่วยให้การก่อสร้างสำเร็จ และได้วิเคราะห์เพิ่มเติมเกี่ยวกับรายการบัญชีที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว มาสรุปให้อยู่ในรูปของรายการบัญชี สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเพื่อไว้แสดงถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่เหมาะสม เพื่อจัดทำเป็น คู่มือ “แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการจัดทำบัญชีและก ารบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” เพื่อไว้ใช้สำหรับเป็นแนวทางการพัฒนารองรับระบบการเป็นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวที่มีระบบต่อไป โดยมีแนวคิดที่จะนำไปใช้กับชุมชนคลองหลุมไผ่

แบบฟอร์มรายละเอียดรายรับ - รายจ่าย ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
รายรับ	xx
รายจ่าย	
- เงินเดือนพนักงาน	xx
- ค่าจ้างรายวัน	xx
- ค่าเช่าสถานที่	xx
- ค่าเช่าเครื่องมืออุปกรณ์	xx

- ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	xx
- ค่าน้ำมัน	xx
- ค่าขนส่ง	xx
- ค่าน้ำประปา	xx
- ค่าไฟฟ้า	xx
- ค่าโทรศัพท์	xx
- ดอกเบี้ยจ่าย	xx
- ค่าธรรมเนียมธนาคาร	xx
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	xx
- ค่าประกันภัย	xx
- ค่าภาษีต่างๆ	xx
- ค่าต่อทะเบียนรถยนต์	xx
- ค่าทำบัญชี	xx
- ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์สำนักงาน	xx

รวม

xx

คงเหลือ

xx

ต่อมา กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้วิเคราะห์เพิ่มเติมเกี่ยวกับรายการบัญชีที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่าง ชุมชนบางบัว มาสรุปให้อยู่ในรูป ของรายการ บัญชี สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมเพื่อไว้แสดงถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่เหมาะสมและรองรับการเป็นระบบของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ดังนี้

1) สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและเงินฝากธนาคาร

มูลค่างานที่เสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บ

ลูกหนี้เงินประกันผลงาน

วัสดุคงเหลือ

งานระหว่างก่อสร้าง

เงินให้กู้ยืมระยะสั้น

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

รวมสินทรัพย์

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

อุปกรณ์

2) หนี้สิน

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้เงินประกันผลงาน

ภาษีเงินได้ค้างจ่าย

หนี้สินหมุนเวียนอื่น

รวมหนี้สินหมุนเวียน

หนี้สินไม่หมุนเวียน

เงินกู้ระยะยาว

3) ส่วนของเจ้าของ

ทุน

กำไรสะสม

จัดสรรเพื่อสำรองตามกฎหมาย

ส่วนที่ยังไม่ได้จัดสรร

4) รายได้

รายได้จากการรับเหมาก่อสร้าง

รายได้อื่น

5) ค่าใช้จ่าย

ต้นทุนจากการรับเหมาก่อสร้าง

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

6) กำไรก่อนหักภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้

กำไร(ขาดทุน)สุทธิ

7) วัตถุดิบที่ใช้

วัสดุก่อสร้างต้นงวด

xx

บวก ซื้อวัสดุก่อสร้าง

xx

วัสดุที่มีอยู่ทั้งสิ้น

xx

หัก วัสดุปลายงวด

xx

วัสดุที่ใช้ในการผลิต

xx

ค่าแรงงาน

xx

ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอื่น

ค่าน้ำมันเครื่องจักรกล

xx

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และเครื่องจักร

xx

xx

รวมต้นทุนการก่อสร้างทั้งสิ้น

xx

5.5 ประเมินผล

ได้มีการติดตามรวบรวมข้อมูลและสรุปผลการประเมินเสนอต่อที่ประชุม กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว เพื่อ ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมที่เกิดจากความพยายามร่วมกันของ ทุกฝ่ายในการช่วยกัน หา แนวทางในการพัฒนาอาชีพของ ชุมชนจากการตอบแบบสอบถามหลังจากทำวิจัย เพื่อประเมินผล จากการทำวิจัยจึงสรุปข้อมูลได้ดังนี้

- 5.5.1 กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ประโยชน์จากการเรียนรู้และมีความเข้าใจต่อการ จัดทำบัญชีก่อสร้างจากการประกอบอาชีพช่างชุมชนและการบริหารการเงินของ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวอยู่ในระดับมากที่สุด และจะนำความรู้ที่ได้จากการทำ วิจัยไปใช้ ในการจดบันทึกบัญชีการก่อสร้างและการบริหารการเงินอยู่ในระดับ มาก
- 5.5.2 กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชี ก่อสร้างและการบริหารการเงิน พบว่าการจัดทำบัญชีก่อสร้างทำให้มีขบวนการ ทำงานที่มีระบบขึ้นและช่วยให้รู้จักการบริหารการเงิน อยู่ในระดับมาก และจะมี การจดบันทึกบัญชีก่อสร้างและนำหลักการบริหารการเงินไปประยุกต์ใช้กับการ ประกอบอาชีพช่างชุมชนอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าการทำบัญชีก่อสร้างจากการ ประกอบอาชีพช่างชุมชนและการบริหารการเงินเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบ การทำงานได้มากที่สุด
- 5.5.3 กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวคิดว่าผลที่ได้จากการทำวิจัยมีประโยชน์ต่อการ ประกอบอาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว พบว่า เป็นสิ่งที่มี ประโยชน์มากเพราะทำให้มีรูปแบบและแนวทางในการทำบัญชีและบริหาร การเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวที่เป็นระบบมากขึ้น สา มารถบันทึกบัญชี ได้ครบถ้วนเนื่องจากสามารถเข้าใจวิธีการบันทึกที่ง่าย นอกจากนี้ยังนำความรู้ที่ได้ ไปพัฒนาการประกอบอาชีพให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว เช่น ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความเชื่อถือเพราะมีระบบการบริหารจัดการและระบบบัญชี ที่ดี ทำให้มีงานมากขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น การจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการ บริหารการเงินทำให้สามารถบันทึกการรับเงินจ่ายเงิน กำไรขาดทุน ต้นทุน เพื่อ นำไปบริหารจัดการด้านการเงินได้

บทที่ 6

สรุปและวิเคราะห์ผล

การดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อตอบคำถามการวิจัยที่ว่า การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ช่วยพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวอย่างไร โดยดำเนินการวิจัยมุ่งไปสู่วิธีการ จดบันทึกการเก็บข้อมูลทางบัญชี และการบริหารการเงินสำหรับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขต บางเขน กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาปัญหาและความต้องการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวและ นำปัญหาความต้องการที่ได้ไปพัฒนาวิธีการ บันทึกข้อมูล ทางบัญชีให้มีความเหมาะสมกับกลุ่ม ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการประกอบอาชีพให้มีความยั่งยืน อันจะนำมาสร้างรายได้ให้กับชุมชน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1 ศึกษาพัฒนาการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ศึกษาบริบทพื้นที่ของชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า ชุมชนบางบัว เป็นชุมชนที่มีประวัติความเป็นมายาวนานตั้งแต่ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์มี ผู้คนตั้งถิ่นฐานที่อยู่อย่างบางเบาที่มีพื้นที่เป็นป่ารกเมื่อ พ.ศ. 2415 ได้มีการให้ขุดคลองบางเขน พ .ศ. 2476 ได้มีการต่อสู้อย่างเจ้าและคณะราษฎร พ .ศ. 2479 ได้มีการตัดถนนพหลโยธิน พ .ศ. 2500 ผู้คนเข้ามาสร้างที่อยู่อาศัยริมคลองและในคลองจนกลายเป็นชุมชนแออัด จนกระทั่งในปีพ.ศ. 2537 ประวัติศาสตร์การต่อสู้ของผู้อาศัยริมคลองได้เริ่มขึ้นเมื่อมีการถูกไล่รื้อออกจากบ้านริมคลอง พ .ศ. 2541 จุดเริ่มต้นของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน สร้างเครือข่ายคนริมคลอง พ .ศ. 2547 รัฐบาลได้มี มาตรการให้ผู้คนริมคลองบางบัวเคลื่อนย้ายไปอยู่ในพื้นที่ที่รัฐจัดสรรให้ จนกระทั่งพ.ศ. 2548 ชาว ชุมชนได้ทำข้อตกลงกับกรมธนารักษ์เพื่อให้มีการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยของคนริมคลองบาง บัว และเริ่มโครงการสร้างบ้านมั่นคงซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย ให้อยู่อาศัย ตามที่เห็นใน สภาพปัจจุบัน จะ เห็นว่าชุมชนบางบัวมีประวัติศาสตร์ทางด้านการต่อสู้เพื่อดำรงรากที่ทำกินที่ยาวนาน จนกลายเป็น จุดเด่นของการมีอัตลักษณ์ประจำชุมชน นั่นคือกระบวนการของการมีส่วนร่วม ของการต่อสู้เพื่อที่ อยู่อาศัยและพลังของการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งความเป็นอัตลักษณ์นี้เกิดจาก พลังของความ ร่วมมือ ความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจซึ่งกันและกัน จนทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและแข็งแกร่งจนถึง ทุกวันนี้

ต่อจากนั้นเมื่อผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์สถานการณ์ บริบทสภาพแวดล้อมพื้นที่ ประวัติความเป็นมาปัญหาและความต้องการ ของชุมชนพบว่ามีชาวบ้านส่วนหนึ่งของชุมชนได้มี

การประกอบอาชีพด้านการก่อสร้างในรูปของ "กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว" และพบว่า จุดแข็งของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว คือการมีความพยายามในการร่วมมือกันพัฒนาอาชีพให้มีความยั่งยืน โดยเริ่มจากชาวชุมชนบางบัวมีการประกอบอาชีพหลากหลายอาชีพ แต่หนึ่งในหลายอาชีพนั้น อาชีพหนึ่งที่ชาวชุมชนบางบัวยึดเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ คือ อาชีพ การ ก่อสร้าง ซึ่งเป็นอาชีพที่อาศัยประสบการณ์ถ่ายทอดความรู้แบบภูมิปัญญาชาวบ้านสืบทอดต่อกันมาจากคนรุ่นเก่าสืบทอดกันมาเรื่อย ๆ โดยเริ่มจากการที่มีผู้รับเหมาจ้างนอกมารับคนงานของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวไปทำงานตามสถานที่ต่าง ๆ หลังจากนั้นได้มีการ พัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ วิศวกรรมการมาเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างเองบ้าง แต่มีจำนวนน้อยเนื่องจากไม่มีความพร้อมด้าน เงินลงทุน และระบบการทำงานที่ไม่เป็นระบบ ต่อมาสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐได้มีนโยบายร่วมกับชุมชนบางบัวเพื่อสร้างโครงการบ้านมั่นคง เพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้กับชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นเป็นจุดเริ่มต้น ทำให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนได้มีโอกาสเข้าไปเป็นผู้รับเหมาสร้างบ้านมั่นคงให้กับคนในชุมชนบางบัวด้วยตนเอง ซึ่งปริมาณงานค่อนข้างมากทำให้ผู้ที่สนใจหันมาประกอบอาชีพการก่อสร้างมากขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างประสบการณ์ในการประกอบอาชีพก่อสร้าง เพิ่มทักษะให้กับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมากยิ่งขึ้นด้วย ต่อมาเมื่อโครงการบ้านมั่นคงเสร็จสิ้นลง กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวจึงหันมารับ เหมางานจากชุมชนอื่นในบริเวณใกล้เคียงและ ให้บริการ ผู้ใช้บริการทั่วไปอื่น ๆ ทั้งนี้ด้วยความมี ภาวะการเป็นผู้นำของชุมชนที่มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชนจึงได้เห็นถึงความสำคัญ และแนวทางในการพัฒนาให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวได้เป็นที่รู้จักแก่ผู้ให้บริการ ให้มีความ แพร่หลายกว้างขวางมากขึ้น จึงต้องการที่จะพัฒนารูปแบบของการรับเหมางาน และการ พัฒนาสื่อ การเข้าถึงอาชีพก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวให้หลากหลายรูปแบบมากขึ้น จึงมีการ รวมกลุ่มกับเครือข่ายชุมชนใกล้เคียงจำนวน 15 ชุมชน จัดตั้งเป็น กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว (Home Service Center Bangbua Business Community) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการ เพิ่มรูปแบบการ รับงานเข้าระบบ ศูนย์กลาง ของเครือข่าย ต่อจากนั้นจะ มีการแจกจ่ายงานไป ให้หัวหน้าช่างแต่ละ ทีมงาน โดยมีการจัดระบบการรับงานและมีการจัดลำดับคิวการรับงาน โดย มีวิธีการ ดำเนินงาน ภายใต้อาชีพ มีคณะกรรมการในการบริหาร ที่มีการประชุมเครือข่าย กลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชนทั้ง 15 เครือข่ายอย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อสรุปประเด็นปัญหาและหาแนวทางแก้ไข ของการดำเนินงาน รวมทั้งหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายให้เป็นที่พอใจของผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ พบว่าลักษณะของการรับงานในอดีตที่ผ่านมาส่วนใหญ่มาจากการแนะนำจากปากต่อปากของลูกค้า ที่ได้ใช้บริการไปแล้วและกลับมาใช้บริการซ้ำ หรือเป็นการแนะนำลูกค้ารายใหม่ต่อ ๆ กันไป ซึ่งใน ปัจจุบันหัวหน้าช่างรับเหมางานก่อสร้างที่เข้าร่วมเป็นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีทั้งหมด 10 ทีม แต่ละทีมมีช่าง 7-8 คน กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ทั้งหมดยินดีที่จะเข้าร่วมโครงการในรูปของ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว (Home Service Center Bangbua Business Community) เนื่องจาก

ต้องการให้การทำงานของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปให้มีความกว้างขวาง และจะได้มีโอกาสรับงานจากผู้ใช้บริการนอกเหนือจากการรับงานด้วยตนเอง เพิ่มขึ้นอีกทาง หนึ่งให้มีช่องทางการรับงานในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นโอกาสในการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และเพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับการประกอบอาชีพของกลุ่มธุรกิจชุมชน บางบัวต่อไป

จากการศึกษาแม้ว่ากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะมีความมุ่งมั่นในกระบวนการของการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาอาชีพของชุมชนให้มีความยั่งยืน เนื่องจากพบว่ากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว จะมีความชำนาญเกี่ยวกับอาชีพก่อสร้างซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่มีการสืบทอดการสอนและการเรียนรู้มา จากบรรพบุรุษในชุมชน โดยการเรียนรู้อาศัยประสบการณ์แบบวิถีของภูมิปัญญาชาวบ้านของคน ในชุมชนสอนกันเองและฝึกฝนจนมีทักษะความชำนาญ ทำให้มีชื่อเสียงในฝีมือ ซึ่งเป็นวิธีการที่บ่ง บอกถึงควมมีคุณภาพฝีมือของงานก่อสร้างทำให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพฝีมือ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ จะมีผู้ให้บริการมาบริการซ้ำ และมีการบอกต่อถึงคุณภาพฝีมือการก่อสร้างแบบปากต่อปาก และ ที่ สำคัญกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะคิดราคาการให้บริการ จากลูกค้าผู้ให้บริการในราคาที่ถูกลงกว่า ราคาท้องตลาดทั่วไป เมื่อผู้ให้บริการมีปัญหาที่สามารถแก้ไขงาน ได้ถูกต้องตรงความต้องการ และมีความรวดเร็ว ไม่ทิ้งงานซึ่งผู้ให้บริการเกิดความเชื่อมั่นในการให้บริการ ณ ระดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ยังคงมีวิธีการดำเนินงานที่ไม่เป็นระบบและมีข้อด้อยที่ต้องส่งเสริม และต้องการให้มีการพัฒนา การประกอบอาชีพการก่อสร้าง ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมต่อการดำรงอยู่ของธุรกิจชุมชนให้เป็นระบบดังนี้

ขั้นตอนการรับเหมาก่อสร้างแบบใหม่ที่เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

หลังจากงานวิจัยได้เสร็จสิ้นลงทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการรับงานที่เหมาะสม กับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวดังนี้

1. ให้มีการรับงานในนามของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” มีคณะกรรมการจัดลำดับคิว การรับงานให้หัวหน้าทีมช่างแต่ละทีม
2. ทำการถอดแบบราคาโดยมีวิศวกรผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้เซ็นรับรองแบบ
3. ผู้รับเหมาทำใบ เสนอราคาเพื่อเสนอราคาให้ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวเพื่อนำข้อมูล รายละเอียดงานและราคาไปเสนอให้ลูกค้า
4. หากลูกค้าตกลงก็จะเซ็นสัญญาตามแบบฟอร์มเอกสารที่กำหนดให้
5. จ่ายเงินเป็นงวด ๆ ถ้าเป็นงานชิ้นเล็กประมาณ 3 งวด งานชิ้นใหญ่ประมาณ 5 งวด โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคาการให้บริการรับเหมาก่อสร้างของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว” ได้ดังนี้

- การคิดราคาวัสดุอุปกรณ์จาก แบบแปลนและสิ่งที่ลูกค้าต้องการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างผู้รับจ้างกับผู้จ้างงาน ที่มีการระบุถึงคุณสมบัติของวัสดุและอุปกรณ์ เช่น ราคา ยี่ห้อ ขนาด จำนวนที่ต้องใช้ในการก่อสร้างทั้งโครงการ
 - การคำนวณค่าแรงจะคำนวณจากค่าแรงที่ต้องจ่ายในการก่อสร้างตลอดโครงการ
 - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมดตลอดโครงการ
6. เมื่อผู้ว่าจ้างตกลงเซ็นทำสัญญาดำเนินการเบิกเงินเป็นงวด ๆ
- งวดที่ 1 จำนวน 30 % งวดที่ 2 จำนวน 20 % งวดที่ 3 จำนวน 30 % งวดที่ 4 จำนวน 10% งวดที่ 5 จำนวน 5 % และที่เหลืออีก 5% ผู้ว่าจ้างจะหักไว้เป็นเงินประกันผลงาน เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาดหรือบกพร่อง จากการก่อสร้างภายในระยะเวลา 3 เดือน ถึง 1 ปีไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ เกิดขึ้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนจะจ่ายเงินจำนวน 5 % นี้คืนให้ทีมผู้รับเหมาต่อไป และกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะหักเงินค่างวดจากการรับเหมาก่อสร้าง เข้ากองกลางของกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ไว้ 5% เพื่อนำไป ไว้ใช้สำหรับค่าใช้จ่ายการบริหารจัดการต่อไป
7. งานรายงานความก้าวหน้าของงานเพื่อประกอบการเบิกเงินในแต่ละงวดตามสัญญา
8. มีการเซ็นสัญญาส่งมอบงาน
9. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะนำเอกสารเกี่ยวกับต้นทุนการก่อสร้าง รายได้ ค่าใช้จ่ายในแต่ละ โครงการไปจัดเก็บเข้าแฟ้มเอกสารเพื่อ บันทึกสรุปผลทาง บัญชีต่อไป

การบริหารจัดการด้านการตลาดแบบใหม่ที่เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ผู้วิจัยและกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการตลาดที่เหมาะสม คือ จากการศึกษาพบว่าในอดีตผู้ใช้บริการรายเก่ามักกลับมาใช้บริการซ้ำ ดังนั้นถือว่าเป็นจุดเด่นที่ดี จึงควรยึดหลักการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก หรือการบอกต่อในคุณภาพของงานไว้เพื่อก่อให้เกิดการใช้บริการซ้ำ นอกจากนี้ควร เน้นขบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพการก่อสร้าง เน้นการให้บริการที่ดีมีความเป็นกันเองกับผู้ใช้บริการ ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย ปรับปรุงรูปแบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์หน้าสถานบริการให้เป็นจุดเด่น ทำโบว์ชัวร์ แผ่นพับ ลงโฆษณาในสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนภายใต้ ชื่อความว่า “สร้างบ้านอย่างมั่นใจ รวดเร็ว คุ้มใจ เรียกใช้บริการกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว”

การบริหารจัดการคนงานแบบใหม่ที่เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ได้มีการสรุป ถึงปัญหาเกี่ยวกับ การบริหารจัดการคนงาน ก่อสร้าง พบว่า ไม่มีการนำกฎระเบียบการปฏิบัติงานมาใช้อย่างรัดกุม ไม่มีความเข้มแข็งทางด้านกฎระเบียบเกี่ยวกับ วิธีการ

ทำงานไม่มีกฎระเบียบในการควบคุมการทำงานของลูกจ้าง มีความยืดหยุ่น ช่วงไม่มีระเบียบเรื่องเวลาการทำงานคนงานมักขอเบิกเงินล่วงหน้าแล้วไม่มาทำงาน ไม่มีการวางแผนงานล่วงหน้า ส่งผลให้การทำงานล่าช้างานไม่เสร็จตามที่ระบุไว้ในสัญญา ทำให้มีค่าใช้จ่าย ต้นทุนด้านการจ้างแรงงานสูงขึ้น ดังนั้นจึงได้กำหนดให้มีการควบคุมวิธีการปฏิบัติงานของคนงานก่อสร้างโดยจัดทำใบบันทึกเวลาปฏิบัติงานในแต่ละวัน คนงานสามารถมาทำงานสายได้กรณีที่มีเหตุผลจำเป็นได้ไม่เกิน 1 ชั่วโมงหากเกิน 1 ชั่วโมงจะหักเงินค่าแรงในวันนั้น หากมีการหยุดงานบ่อย ๆ หัวหน้าจะเรียกมาตักเตือน กรณีที่มีงานเร่งด่วนสามารถขอยืมตัวคนงานจากทีมหนึ่งไปช่วยงานอีกทีมหนึ่งได้

6.1.2 ศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวแบบเดิม โดยการจัดอบรมกิจกรรมกลุ่มธุรกิจเพื่อสอบถามความรู้ด้านบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มฯ ทำให้ทราบว่ากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวไม่มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีแต่อย่างใด มีความรู้ด้านบัญชีเพียงแค่งานการจดบันทึกรายรับ รายจ่าย ที่เกิดจากการรับงานก่อสร้างลงในสมุด 1 เล่ม ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการรับงานในแต่ละโครงการ ไม่สามารถสรุปต้นทุนการก่อสร้างรายได้ และค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการก่อสร้างได้อย่างมีระบบ ส่วนปัญหาที่มีผลต่อการประกอบอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมากที่สุดคือ ปัญหาเงินทุนที่ไม่มีเงินทุนสำรองเพื่อใช้หมุนเวียนทำให้การทำงานล่าช้า การบริหารการเงินช่างชุมชนไม่มีการวางแผนระบบการเงิน และการจัดสรรการเงินไว้สำหรับการก่อสร้างอย่างเป็นระบบมีการนำเงินรายได้จากการจ้างงานในแต่ละงวดไปใช้ผิดประเภท จึงมีแนว คิดร่วมกัน ในการจัดหาแหล่งเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากภาครัฐ สำนักงานเขตบางเขน ธนาคารที่ให้เงินทุนการประกอบอาชีพ SME กองทุนเพื่อที่อยู่อาศัยอาเซียน (ACHR) ตลอดจนกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวต้องจัดระบบการบริหารการเงิน วางแผนระบบการเงิน และการจัดสรรการเงินไว้สำหรับการก่อสร้างให้เป็นระบบ ซึ่งกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวได้ระดมความคิดเพื่อกำหนด รายละเอียดเงินลงทุนของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว” ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างสำหรับการลงทุนเริ่มแรกเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารการเงิน

ดังนั้นจึงได้ข้อสรุปว่า ควรให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการก่อสร้างกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเพื่อให้เห็นถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้การประกอบอาชีพของกลุ่มฯ ประสบผลสำเร็จ โดยวิธีการอบรมเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้มีความรู้เบื้องต้นพื้นฐานทางด้านทฤษฎีซึ่งเป็นความรู้จากภายนอก เพื่อนำไปจัดระบบความคิดผนวกเข้ากับความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลโดยผู้วิจัยจะนำเข้าสู่วิธีการของการพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีและการบริหารการเงิน

6.1.3 การพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว

เมื่อทราบปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่ม
ธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ผู้วิจัยได้ทำการ อบรมให้ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ
ประกอบอาชีพการก่อสร้าง ด้านบัญชีทั่วไป ด้านบัญชีก่อสร้าง และความรู้ด้านการเงินแก่กลุ่มธุรกิจ
ช่างชุมชนบางบัว เมื่อกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้รับความรู้ด้านทฤษฎีและช่วยกันนำความรู้ด้าน
ทฤษฎีที่ได้ผนวกเข้ากับความรู้ในส่วนบุคคลได้ร่วมกันนำปัญหาดังกล่าวมากำหนดรูปแบบเอกสารที่
เห็นว่าเหมาะสมและมีความจำเป็นต่อกา รเก็บบันทึกข้อมูลของการรับงานก่อสร้างในแต่ละ
โครงการเพื่อทำการจัดเก็บข้อมูลทางบัญชีของโครงการก่อสร้างแต่ละโครงการให้มีระบบ โดยการ
ค้นหาองค์ความรู้เกี่ยวกับแบบฟอร์มเอกสารที่จำเป็นในการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการ บริหาร
การเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวทำให้ได้แบบฟอร์มเอกสารทางบัญชีที่จำเป็นและเหมาะสม
กับการประ กอบอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เพื่อทำการจัดเก็บข้อมูลทางบัญชีของ
โครงการก่อสร้างแต่ละ โครงการให้มีระบบจำนวน 13 รายการดังนี้

ทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า

ใบสั่งซื้อวัสดุ

ใบสำคัญรับเงิน

ใบสำคัญจ่าย

ใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง

รายงานการให้บริการลูกค้า

สมุดจดเวลาทำงาน

รายการซ่อมแซมบำรุงรักษา

ใบยืมสินทรัพย์

ทะเบียนคุมเช็คจ่าย

สมุดเงินสดรับ

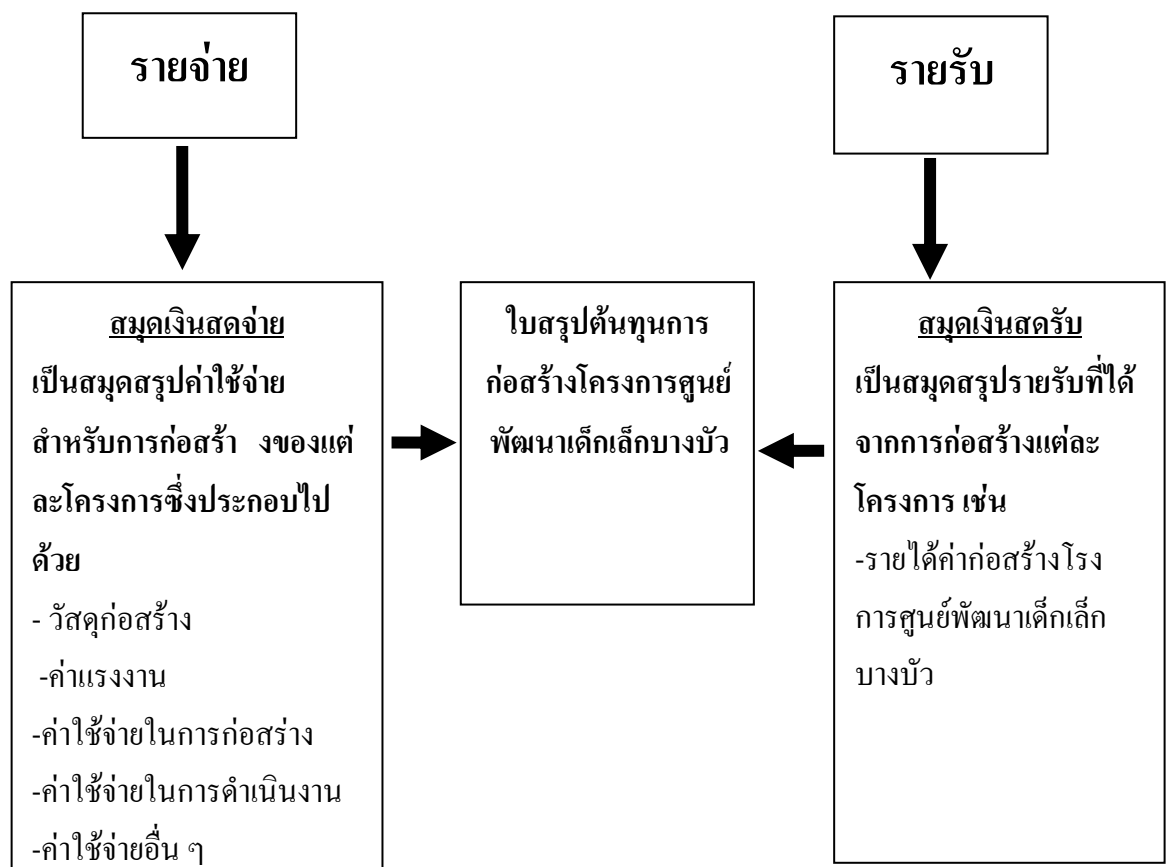
สมุดเงินสดจ่าย

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

6.1.4 ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวโดยการจัดการความรู้ทางการบัญชี และการบริหารการเงิน

ทำการทดลองปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยนำเอกสารการรับงานก่อสร้างของ “โครงการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางบัว” ที่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวกำลังรับงานก่อสร้างอยู่ในขณะนั้นมาเป็น
ตัวอย่างกรณีศึกษาสามารถสรุปขั้นตอนของโครงการตัวอย่างได้ดังนี้

1. ขั้นตอนบันทึกทะเบียนลูกค้า
2. บันทึกรายงานการให้บริการ
3. สมุดจดเวลาปฏิบัติงาน
4. ขั้นตอนการจัดเก็บเอกสาร
 - 4.1 สร้างแฟ้มจัดเก็บเอกสารรายรับแยกตามชื่อโครงการโดยแนบใบสำคัญรับเงิน
 - 4.2 สร้างแฟ้มจัดเก็บเอกสารรายจ่ายแยกตามชื่อโครงการโดยแนบใบสำคัญจ่ายเงิน
5. นำเอกสารรายรับที่มีการกำหนดเลขที่เรียบร้อยแล้วมาบันทึกบัญชีการรับเงินในสมุดเงินสดรับโดยแยกรายการให้เห็นข้อมูลรายรับของแต่ละโครงการ
6. เก็บข้อมูลรายรับของแต่ละโครงการจากสมุดเงินสดรับไปยังใบสรุปต้นทุนการก่อสร้างและเก็บข้อมูล ค่าวัสดุก่อสร้าง ค่าแรง ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ของแต่ละโครงการจากสมุดเงินสดจ่ายไปยังใบสรุปต้นทุนการก่อสร้าง เพื่อแสดงให้เห็นรายรับและต้นทุนการก่อสร้างของแต่ละโครงการและแสดงให้เห็นกำไรขั้นต้นจากการก่อสร้างสามารถสรุปได้ดังแผนภาพข้างล่าง

ภาพ 33 ภาพแสดงวงจรการเก็บข้อมูลในสมุดเงินสดจ่ายและสมุดเงินสดรับไปยังใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง

7. ได้สรุปข้อมูลรายรับ รายจ่ายอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างโดยตรงแต่เป็นรายรับและรายจ่ายในการดำเนินการช่วยให้การก่อสร้างสำเร็จ
8. ได้รายการบัญชีแยกตามรายการบัญชี สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับการประกอบธุรกิจช่วงชุมชน
9. ได้รวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นคู่มือ “แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่วงชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”
10. ได้ทราบผลที่เกิดขึ้นหลังการทำวิจัยจากการออกแบบสอบถามหลังการทำวิจัย

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการความรู้ทางบัญชีของ กลุ่มธุรกิจ ช่วงชุมชนบางบัว จะช่วยพัฒนาการประกอบอาชีพการรับเหมาก่อสร้างของชุมชนบางบัว ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัยรวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้ศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างปัจจัยนำเข้าของกรอบแนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรมในอดีต

การพัฒนาศักยภาพของชุมชนมีพื้นฐานมาจากการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง จากการศึกษาบริบท สิ่งแวดล้อม และสภาพการณ์ทั่วไปชุมชนบางบัวมีความแข็งแกร่งในด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยได้รับการร่วมมือจากการตัดสินใจร่วมกันจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นกลุ่มธุรกิจช่วงชุมชนบางบัวเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจร่วมกันเป็นอย่างดี รวมทั้งมีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพการก่อสร้างมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม

จอห์น โคเฮนและนอร์แมน อัฟฮอฟฟ์ (Jhon M Cohen and Norman T Uphoff, 1980) ที่จำแนกระดับ การมีส่วนร่วม เกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Decision Marking) ว่าการที่ประชาชนได้เริ่มเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการจัดการกับกิจกรรมการพัฒนาด้วยตัวของเขาเอง ซึ่งถือว่าการระดมความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนมีพื้นฐานมาจากการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง อย่างแท้จริง

กลุ่มธุรกิจช่วงชุมชนบางบัวเกิดการพัฒนาอาชีพโดยมีพื้นฐานจากขบวนการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งของชุมชน จากประวัติความเป็นมาและบริบทของการประกอบอาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่วงชุมชนบางบัวตั้งแต่เริ่มต้นจนมีการวิวัฒนาการจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า กลุ่มธุรกิจช่วงชุมชนบางบัวได้เห็นถึงความสำคัญของขบวนการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม แก้ปัญหาที่เกิดจากการประกอบอาชีพของชุมชนเพื่อพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพผ่านกระบวนการการดำเนินงานที่มีขั้นตอนสร้างความเข้าใจร่วมกันได้อย่างชัดเจนโดยอาศัยความต้องการและภูมิปัญญา

ของคนในชุมชนเป็นหลักจึงทำให้เกิดการรวมตัวของคนในชุมชนร่วมกันเป็นเจ้าของธุรกิจ ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่เกิดจากการดำเนินการเน้นวิธีการบริหารจัดการกลุ่มที่มีความสอดคล้องกับชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ให้เกิดการร่วมมือกันในชุมชนอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเองควบคู่กับการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เรียนรู้วิธีการจัดการของกลุ่มโดยผ่านกระบวนการจัดการบริหารจัดการด้านการดำเนินการ ด้านการตลาด ด้านงานบุคลากร ด้านการบัญชี การควบคุมด้านการเงินและต้นทุนของกิจการ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการยกระดับรายได้ ชีวิตความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวให้มีรายได้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ (2540) พบว่าธุรกิจชุมชนจะเป็นการประกอบการ โดยกลุ่มหรือองค์กรชุมชนร่วมเป็นเจ้าของและร่วมกันดำเนินการกิจการตลอดจนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการนั้น และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจชุมชน

อนnek เหลาโชติ (2547) ที่กล่าวว่าธุรกิจชุมชน คือกิจการที่บุคคลหรือองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของเพื่อดำเนินการในกิจกรรมการผลิตการค้าการบริการและการบริหารจัดการโดยประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆเพื่อการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการประกอบกิจการนั้นๆนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน โดยการเริ่มต้นที่การสร้างรากฐานจากการประกอบอาชีพที่เข้มแข็ง มุ่งพัฒนาให้ชุมชนมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น

ดังนั้นกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวจึงพยายามใช้จุดเด่น ของขบวนการมีส่วนร่วมที่มี ความแข็งแกร่งของชุมชนเพื่อรวมกลุ่มกันพัฒนาศักยภาพขั้นตอนการดำเนินงานของกลุ่ม ฯ โดยการนำสิ่งที่ได้จากการระดมความคิดมาแลกเปลี่ยน ในการแก้ไขปัญหา ทำให้ได้แนวทางในการป ฏิบัติเกี่ยวกับ ขั้นตอนการรับเหมาก่อสร้าง การบริหารจัดการด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการคนงาน ด้วยวิธีการและขั้นตอนที่รัดกุมยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาอาชีพของชุมชนในการสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตัวให้มีความโดดเด่นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงภาคธุรกิจในยุคประชาคมอาเซียน เช่น การบริการที่รวดเร็ว ความสามารถเฉพาะด้านฝีมือ การออกแบบโมเดลบ้านที่โดดเด่น รวมทั้งควรมีการ สร้าง Sub contract องค์กรเชิงเครือข่ายกับบริษัทใหญ่ ๆ หรือ หน่วยงาน ภาครัฐ เช่น สำนักงานเขต เพื่อขยายช่องทางในการรับงานเข้าสู่ระบบกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวให้มากขึ้น

กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวมีแนวทางการบริหารการเงินมากขึ้น หลังจากทีกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินทำให้มีการพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว โดยกลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว ได้นำความรู้พื้นฐานที่มีอยู่เดิมเล็กน้อย ซึ่งเป็นความรู้ที่มีภายในตัวบุคคลผนวกกับความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการอบรมมาผสมผสานกัน และปรับปรุงวิธีการบันทึกบัญชีลงในแบบฟอร์มที่ได้จากการร่วมกันกำหนดขึ้นจากการศึกษาวิจัยของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวจากผลลัพธ์ที่ได้ คือทำให้กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวเห็นภาพรวมของ ต้นทุนการก่อสร้าง รายได้ ค่าใช้จ่าย และหลักเกณฑ์การบริหารการเงิน และสามารถกำหนด รายละเอียดเงิน

โชติรัศ ชวนิชย์ และคณะ (2538) ได้กล่าวถึงแนวความคิดด้านการเงินและการบัญชี ว่า การจัดการทางการเงินเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการดำเนินธุรกิจไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ การจัดการควรเริ่มจากการวางแผนทางการเงิน คือ แหล่งเงินทุนที่จะ จัดการว่าควรจัดหาจากแหล่งเงินทุนใด เพื่อให้ได้แหล่งเงินทุนที่ดีและประหยัด จากนั้นจะต้อง วางแผนต่อไปว่า เงินทุนที่จัดหามาได้เหล่านี้จะนำไปใช้จ่ายอย่างไร เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่าง สภาพคล่องและกำไรภายในกิจการ

Yang & Huang (2000) ได้อธิบายว่า การจัดการธุรกิจที่ดีขึ้นอยู่กับ การลดต้นทุนการผลิต จะทำให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและคุณภาพสินค้าและบริการที่ดีขึ้น รวมทั้ง มีแนวคิดในการนำข้อมูลทางบัญชีไป ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการประกอบอาชีพ ก่อสร้างเพื่อเพิ่มรายได้ อันเป็นการสร้างโอกาสให้กับกลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว ให้สามารถสร้าง รายได้ของตนเองมากขึ้น และที่สำคัญกลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว ได้ร่วมกันจัดทำ คู่มือ "แนวทาง ปฏิบัติในการดำเนินงานการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว เขต บางเขน กรุงเทพมหานคร" เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว ให้มีระบบมากขึ้นจะส่งผลในการสร้างรายได้ที่ยั่งยืนสำหรับการรองรับ ระบบ ที่กำลังมีการพัฒนา ต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดทำบัญชีแบบชาวบ้าน

126

ครูฝาก ตรีถวัลย์ (2542) ผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็น "บิดาแห่งบัญชีชาวบ้าน" ที่ได้ดัดแปลง บัญชีสากลมาเป็นบัญชีแบบชาวบ้านจนชาวบ้านสามารถนำมาเป็นคู่มือและความเข้าใจเกี่ยวกับ ระบบบัญชีได้ง่ายขึ้นและได้นำมาถ่ายทอดแก่นักศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อการจัดทำระบบบัญชีที่ โปร่งใส ถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจง่ายจึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับดำเนินกิจกรรมอยู่รอดแล ะมีความมั่นคงจนได้ชื่อว่าเป็นนักบัญชี

การจัดการความรู้ด้านบัญชีและการบริหารการเงินเพิ่มศักยภาพการประกอบอาชีพของ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว จากสภาพการจัดทำบัญชีแบบเดิมของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวมี เพียงการจดบันทึกข้อมูลแบบง่าย ๆ เพื่อเตือนความจำลงในแผ่นกระดาษ หรือสมุดเล็ก ๆ บางคนไม่ มีการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีเลย ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ไม่มีความรู้ ทางด้านบัญชี แต่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีความต้องการและได้ให้ความสำคัญด้านระบบบัญชี และการบริหารการเงินของกลุ่ม ฯ โดยมองเห็นถึงความสำคัญของวิธีการ ขยายการ ประกอบอาชีพ การก่อสร้างของคนในชุมชนให้เป็นที่รู้จัก แก่ผู้ใช้บริการให้มีความกว้างขวางและแข็งแกร่ง โดย อาศัยความเข้มแข็งของกระบวนการมีพลังการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เป็นการรวมพลังทุนเดิมที่มี อยู่ในชุมชนส่งผลต่อ ความพยายามรวมกลุ่มกันศึกษาเรียนรู้ วิถีการจัดทำบัญชีและการบริหาร การเงินโดยใช้วิธีการจัดการความรู้แบบเชิงป ฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่ การระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการของกลุ่มฯ เข้ารับฟังการบรรยายความรู้ทาง ทฤษฎีเกี่ยวกับการบัญชีและการบริหารการเงินจากวิทยากร แล้วนำความรู้ที่ได้ไปผนวกบูรณาการ กับวิธีการปฏิบัติงานจากการประกอบอาชีพแบบเดิมเพื่อปรับปรุงหาแนวทางที่เหมาะสม และนำมา ทำการทดลองปฏิบัติจากโครงการรับงานจริง ปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งประเมินผล เพื่อให้เกิดความ เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว และสามารถนำไปประยุกต์ ใช้งานให้เกิดประโยชน์ต่อ ชุมชนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ชัยมงคล เดียวสกุล (2545) ที่พบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ควรให้ความช่วยเหลือ ด้านความรู้ พัฒนาบุคลากรด้านบัญชีด้วยการส่งเจ้าหน้าที่ไปฝึกอบรมการบัญชีขั้นพื้นฐานให้กับ ผู้นำกลุ่ม ตลอดจนเสริมสร้ง ทัศนคติที่ดีต่อลูกหลานของสมาชิกกลุ่มที่มีความรู้ด้านบัญชี ซึ่ง สามารถชี้ให้เห็นได้ว่า ก่อนการจัดโครงการอบรมให้ความรู้ด้านบัญชีและการบริหารการเงินกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชน บางบัวมีความรู้ด้านบัญชีในการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน เพียง เล็กน้อย แต่หลังจากที่ได้จัดโครงการ อบรมให้ความรู้ด้านบัญชีจากวิทยากรผู้มีประสบการณ์ด้าน บัญชีก่อสร้าง และการบริหารการเงิน ทำให้กลุ่มธุรกิจชุมชน บางบัวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ บัญชีและการบริหารการเงินตลอดจนเข้าใจในวิธีการบันทึกบัญชีลงในแบบฟอร์ม เอกสารที่จำเป็น เพิ่มขึ้น ซึ่งยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ

Wasko & Faraj (2000) ที่ได้อธิบายว่าการจัดการความรู้เป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา องค์การโดยการจัดการความรู้คือการค้นพบ การแลกเปลี่ยน การถ่ายทอดองค์ความรู้ในความรู้

กระจำจัดโดยผู้เชี่ยวชาญ มาแลกเปลี่ยนกันให้กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

การทำวิจัยในรูปแบบการมีส่วนร่วมของ กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว ทั้ง 15 ชุมชน ทำให้กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวได้มีแนวคิดที่จะรับงานก่อสร้าง โครงการบ้านมั่นคงของชุมชนคลองหลุมไผ่ ประมาณ จำนวน 70 หลังและดำเนินการในนามของ “กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว” เพื่อสนับสนุนให้มีการพัฒนางานวิจัยอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับภาระงานของชุมชนบางบัวต่อไปในอนาคต

6.3 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงาน

1. ศักยภาพของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนมีความแตกต่างกันทำให้จำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งต่อชุมชน
2. ศักยภาพในการเรียนรู้ และการรับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนมีความ แตกต่างกัน ในช่วงแรกผู้วิจัยต้องใช้วิธีการต่าง ๆ ในการอธิบายให้เข้าใจตรงกัน
3. กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางส่วนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอแต่บางส่วนเข้าร่วมกิจกรรมไม่สม่ำเสมอ มีการสับเปลี่ยนทีมวิจัยค่อนข้างบ่อย เนื่องจากต้องรับงาน ก่อสร้าง ที่ต่างจังหวัด หรือติดภาระกิจการทำ งานเร่งด่วน ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางร่วมกันไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร
4. ปัญหาด้านเวลาในการประชุมของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว ไม่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนเวลาในการประชุมและเก็บข้อมูลจากกลางวันมาเป็นตอนเย็นหลังเลิกงานแต่ก็ยังมีปัญหาเรื่องการเดินทางจาก Site งานถึงที่ประชุมต้องใช้เวลามาก ทำให้เกิดความล่าช้าต่อการดำเนินการประชุมในแต่ละครั้ง
5. กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวไม่สามารถถ่ายทอดสิ่งที่คิดออกมาเป็นภาษาเขียนและภาษาพูดให้ได้เท่าที่ควรทีมผู้วิจัยได้อธิบายวิธีการพูดแบบไม่เป็นวิชาการและฝึกให้มีทักษะด้านการเขียนมากขึ้น โดยการให้ฝึกจดบันทึกการประชุม และมอบหมายงานให้เขียนและนำมาสรุปประเด็นสำคัญตามความเข้าใจให้เพื่อนร่วมทีมวิจัยกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวด้วยกันฟัง
6. กลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว ไม่สามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหา และขั้นตอนการดำเนินการในแต่ละหัวข้อ ได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงต้องสอดแทรกวิธีการฝึกทักษะการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาโดยการเปรียบเทียบเรื่องราวต่าง ๆ กับเหตุการณ์ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนเป็นการกระตุ้นความคิดให้มีความต่อเนื่อง

7. ผู้วิจัยต้องเข้าไปช่วยเสริมความรู้ทางด้านบัญชีและการบริหารการเงินให้กับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวในระหว่างที่มีการจัดโครงการอบรมเชิงปฎิบัติการเพื่อเสริมความรู้ให้เป็นแนวทางเพื่อสานต่อความคิดให้เกิดขบวนการคิดต่อยอดได้

6.4 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวใน 2 ลักษณะคือ ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติและข้อเสนอแนะทางวิชาการดังนี้

ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

1. ควรมีการขยายผลการวิจัยไปสู่ผู้ที่ประกอบอาชีพการรับเหมาก่อสร้างชุมชนอื่น ๆ ที่เป็นเครือข่าย กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ให้มีวิธีการดำเนินงานที่มีความเป็นระบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ส่งเสริมการรวมตัวร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลายอย่างถูกต้องสม่ำเสมอ เพื่อรองรับสภาวะการของการแข่งขันที่ทวีความซับซ้อนมากขึ้นในอนาคตแห่งโลกกลุ่มอาเซียน
2. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ทางบัญชีให้แก่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยเฉพาะ การนำความรู้ที่มีอยู่ในบุคคล มาผสมผสานกับ ความรู้จากภายนอก เพื่อเพิ่มมูลค่าให้การประกอบอาชีพ ด้วยวิธีการคิดอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างพลังกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นควรจัดกระบวนการส่งเสริมให้กลุ่มธุรกิจชุมชนบางบัวเกิดการวิเคราะห์ศักยภาพการพึ่งตนเองเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาการประกอบอาชีพก่อสร้าง ให้มีความยั่งยืน
3. ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เช่น สำนักงานเขตบางเขน เพื่อให้ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำเอกสาร การจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินได้ถูกต้องและเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง ให้ตรงตามความต้องการของหน่วยงานภาครัฐเพื่อเป็นคู่ทางในการขอสนับสนุนให้เงินทุนหมุนเวียนในการพัฒนากลุ่มอาชีพให้มีความเข้มแข็ง และพัฒนาการประกอบ อาชีพให้เป็นวิสาหกิจชุมชนตามแผนพัฒนาของภาครัฐได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

1. ควรสนับสนุนให้มีการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปศึกษาการทำวิจัยต่อยอดเพื่อประยุกต์ใช้กับการรับงานก่อสร้างทั้งขบวนการตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาที่ชัดเจนและต่อเนื่อง

2. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีจุดเด่นในเรื่องของการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง เนื่องจากมีความต้องการที่จะพัฒนาอาชีพในรูปแบบเครือข่ายให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการต่อยอดงานวิจัยทางด้านการตลาดให้เป็นรูปธรรมเพื่อเป็นช่องทางในการขยายการบริการออกสู่สาธารณชนมากขึ้นและสามารถนำผลของการวิจัยไปใช้เป็นรากฐานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ และการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ให้เกิดความยั่งยืน เพื่อการต่อยอดงานวิจัยให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้
3. สถาบันการศึกษาควรนำความรู้ทางภาคทฤษฎีลงสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เสริมสร้างความรู้ให้ชุมชนได้นำความรู้ไปผนวกกับความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาในท้องถิ่น เพื่อให้เยาวชนเกิดการตระหนักรู้ในภูมิปัญญาของท้องถิ่น อันก่อให้เกิดการพัฒนาการสร้างอาชีพของท้องถิ่น ได้ในระยะยาว

บทที่ 7

ประโยชน์ที่ได้รับและประสบการณ์ความรู้จากการทำงานวิจัย

7.1 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการร่วมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ได้สรุปประเด็นของการนำประโยชน์ที่ได้รับจากการลงพื้นที่ทำวิจัยในครั้งนี้ดังนี้

ประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้กลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชน บางบัวมีแนวทางในการบริหารจัดการการดำเนินงานของกลุ่มที่ชัดเจน คือ หลังจากวิจัยเสร็จสิ้นลงจะมีการรับงาน โครงการบ้านมั่นคงจากชุมชนคลองหลุมไผ่ โดยจะนำ คู่มือ “แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการจัดทำ บัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” ไปใช้ให้เกิดทักษะการสร้างขบวนการคิดขบวนการวิเคราะห์ วิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพก่อสร้างอันก่อให้เกิดศักยภาพที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความยั่งยืนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ค้นแบบของการจัดบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงินที่เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานของกลุ่ม ฯ ส่งผลให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวมีช่องทางในการสร้างอำนาจการต่อรองสำหรับการซื้อวัสดุก่อสร้างจากร้านค้าเพื่อ ลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ที่สูงขึ้น

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน 15 ชุมชนเกิดความเข้าใจ ต่อปัจจัยที่ส่งผล ต่อความยั่งยืนของ การประกอบอาชีพก่อสร้างภายใต้สภาวะการแข่งขันทางสังคมและพร้อมที่จะเข้าร่วมการดำเนินการในรูปเครือข่ายกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อก่อให้เกิดการสร้างรายได้และกระจายรายได้ พัฒนาศักยภาพของเครือข่ายให้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมองเห็นถึงความสำคัญของการบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงิน มีการพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวโดยนำความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลผนวกกับความรู้จากภายนอกที่ได้จากการอบรมทำวิจัยการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้มีการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการมีวิธีการจัดบันทึกข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงินที่ดี เป็นช่องทางในการสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นเชิงเครือข่าย และเป็นการ สร้างอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มให้มีความโดดเด่น

มีการพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยวิเคราะห์ได้จากข้อมูลการประเมินผลหลังการทำวิจัยจากการตอบแบบสอบถามหลังการทำวิจัยที่เห็นได้ว่าการจัดโครงการอบรมให้ความรู้ด้านบัญชีและการบริหารการเงิน กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนมีความรู้ด้านบัญชีในการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินเพียง

เล็กน้อยและไม่สนใจฉบับที่ข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงิน แต่หลังจากที่ได้จัดโครงการอบรมให้ความรู้ด้านบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประกอบชีพก่อสร้าง ตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรมแนวคิดทางการบัญชีและแนวคิดการจัดทำบัญชีก่อสร้าง รวมทั้งแนวคิดการบริหารการเงินตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดบันทึกข้อมูลทางบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินมากขึ้น

การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้มีการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าหลังจากที่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว มีความรู้ความเข้าใจและมีการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินที่เกิดจากการนำความรู้พื้นฐานที่มีอยู่เดิมและความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการอบรมจากการทำวิจัยมาผสมผสานกัน และปรับปรุงวิธีการบันทึกบัญชีลงในแบบฟอร์ม เอกสารที่จำเป็นและเหมาะสมกับลักษณะของการประกอบอาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเพิ่มขึ้นคือ ทำให้ทราบข้อมูลต้นทุนการก่อสร้าง รายได้ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนสามารถนำข้อมูลมาจัดทำเป็นงบการเงินเพื่อเตรียมข้อมูลไปนำเสนอต่อหน่วยงานที่สนับสนุนแหล่งเงินทุนในอนาคตได้

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวสามารถสร้างอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มให้มีความโดดเด่นเช่น การเน้นที่หัวหน้าทีมช่างแต่ละทีมจะคัดสรรช่างที่มีฝีมือที่มีจุดเด่นเข้าร่วมโครงการ เมื่อแต่ละทีมส่งช่างที่มีฝีมือเข้าร่วมโครงการจึงเป็นศูนย์รวมของแรงงานช่างก่อสร้างที่มีความเชี่ยวชาญ รวมทั้งการบริการที่รวดเร็ว การออกแบบโมเดลบ้านที่โดดเด่น สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาเป็นจุดเด่นในการเตรียมรับสภาวะการแข่งขันทางการตลาดของวงการธุรกิจการก่อสร้างที่ต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูงบนเส้นทางการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ทางวิชาการ

ผลที่ได้จากการวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ทางการบัญชี และการบริหารการเงินเพื่อพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพของธุรกิจชุมชนสามารถนำไปใช้เป็นรากฐานการศึกษาวิจัยทางสังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ เกิดกลไกความร่วมมือในการสร้างความรู้ทางการบัญชีระหว่างมหาวิทยาลัยเกริกกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวในเขตบางบัว

7.2 บทเรียนที่ได้รับจากการดำเนินงานวิจัย

โดยทั่วไปบทเรียนมี 2 ประเภทมีทั้งบทเรียนทางลบ และบทเรียนทางบวก สิ่งสำคัญของบทเรียนคือ ทำให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมกระบวนการ “เกิดการเรียนรู้” ซึ่งการเรียนรู้ (Learning) เป็นการการรับรู้ (Reception) ความเข้าใจ (Comprehension) โดยเชื่อมโยงความรู้เดิมของ

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Transformation) ถือเป็นสิ่งสำคัญของการเรียนรู้ ที่นำไปสู่กระบวนการการถอดบทเรียน (Lesson Learned) ที่เป็นทั้งแนวคิดและเครื่องมือเพื่อสร้างการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การจัดการความรู้ ที่เป็นกระบวนการของการดึงเอาความรู้ที่มีอยู่ในตัวช่างชุมชน ออกมาเป็นบทเรียน / ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) ซึ่งผลที่ได้จากการถอดบทเรียน ทำให้ได้บทเรียนในรูปแบบชุดความรู้ที่เป็นรูปธรรม และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว อันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิด และเปลี่ยนแปลงวิธีการ ประกอบอาชีพการก่อสร้างในรูปเครือข่ายที่ สร้างสรรค์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้แบ่งลักษณะการถอดบทเรียนออกเป็น 3 ช่วง คือ ถอดบทเรียนก่อนดำเนินการ เป็นการเรียนรู้ก่อนที่จะเกิดข้อผิดพลาด ถอดบทเรียนระหว่างดำเนินการ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และถอดบทเรียนหลังดำเนินการ เป็นการเรียนรู้เพื่อการดำเนินงาน ซึ่งทีมวิจัยได้กำหนดขั้นตอนการถอดบทเรียนในแต่ละกิจกรรมดังนี้

- (1) กำหนดวัตถุประสงค์สร้างความชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และประโยชน์ รวมถึงวัน เวลา สถานที่ของการจัดกิจกรรมถอดบทเรียน
- (2) วิธีการดำเนินการถอดบทเรียน สร้างบรรยากาศการพูดคุย ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมทุกคนได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกละเอียดและต้องสามารถจับประเด็นเป็น และดึงความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวผู้เข้าร่วมให้ผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ ได้เรียนรู้ และร่วมแลกเปลี่ยน
- (3) ผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม ทำให้ได้องค์ความรู้จากการถอดบทเรียนจากการเก็บ รวบรวม และสังเคราะห์เป็นข้อมูลในรูปเอกสารซึ่งต้องอาศัยทักษะ การเขียนสรุปผลที่ได้ เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยทำให้ผู้วิจัยหัวหน้าโครงการและกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้บทการเรียนรู้ดังนี้

บทเรียนที่กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้รับ

1. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้เรียนรู้ถึงวิธีการสร้างพลังของกลุ่มในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบริบทชุมชนและวิธีการสร้างความเข้าใจของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
2. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้เรียนรู้วิธีการ ขั้นตอนการจดบันทึกข้อมูลทางการบัญชีและการบริหารการเงินอย่างมีระบบ สามารถนำไปพัฒนาการประกอบอาชีพได้
3. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้เรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมคือพลังในการพัฒนาอาชีพของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวให้เข้มแข็งและยั่งยืน
4. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้เรียนรู้วิธีการสร้างระบบเครือข่ายทางธุรกิจที่สามารถนำมาเป็นอำนาจการเจรจาต่อรองกับผู้ให้บริการได้
5. ได้เรียนรู้ถึง การสร้างความเข้าใจร่วมกันต่อ วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการทำงานวิจัย เป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดความรู้และแนวทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม

6. กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนได้ตระหนักถึงการมีความตั้งใจในการเรียนรู้และความตั้งใจที่จะพัฒนาศักยภาพตนเองในด้านต่างๆ จะช่วยให้เกิดการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองได้ **บทเรียนที่อาจารย์ผู้วิจัยได้รับ**
1. ผู้วิจัยหัวหน้าโครงการวิจัยได้เรียนรู้ว่าการทำวิจัยท้องถิ่นมีความแตกต่างจากการทำวิจัยทางวิชาการอย่างเด่นชัด โดยการวิจัยท้องถิ่นมีวิธีการดำเนินกิจกรรมการวิจัยเน้นที่ชุมชนเป็นหลัก ชุมชนสามารถนำผลที่ได้จากการทำวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี
2. ได้เรียนรู้ถึงวิธีการในการชี้แจงรายละเอียดและวิธีการสร้างความเข้าใจเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันให้กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวได้เห็นความสำคัญของการทำวิจัย อันจะได้มาซึ่งข้อมูลของบริบทความเป็นมาของ จุดเด่น จุดอ่อน ของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวที่ชัดเจนและครบถ้วน
3. ได้เรียนรู้ถึงสาเหตุและปัญหาที่เกิดจากการประกอบอาชีพของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว ที่มาจากความต้องการของกลุ่ม ฯ อย่างแท้จริง
4. ได้เรียนรู้ถึงกระบวนการ ขั้นตอนการทำวิจัยต้องสามารถยืดหยุ่นได้ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา แต่ทั้งนี้ต้องมีการควบคุมให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้เพื่อให้ทันตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้
5. ได้เรียนรู้ว่าพื้นฐานความรู้ของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวที่มีความแตกต่างกันทำให้มีผลต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ทำให้ต้องใช้ทักษะในการจับประเด็นที่รอบคอบ ชัดเจน จำเป็นต้องมีการสรุปสิ่งที่ถูกต้องทุกครั้งถึงสิ้นสุดการประชุมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกัน
6. การเป็นผู้นำของหัวหน้าโครงการวิจัยมีผลต่อการร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ซึ่งต้องอาศัยภาวะความเป็นผู้นำเพื่อสร้างความคิดให้เกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกันอันจะได้มาซึ่งข้อมูลและความรู้ใหม่เพื่อนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้
7. ได้เรียนรู้วิธีการทำงานของพีเลียง (Node) ในการสร้างความเข้าใจต่อกระบวนการและคอยกำกับดูแลกระบวนการ การศึกษาเรียนรู้และ การวิจัยให้เกิดความ ชัดเจนอย่างใกล้ชิด และนำวิธีการสร้างความเข้าใจ ที่ได้จากการแนะนำ มาปรับใช้กับกลุ่ม ธุรกิจข้างชุมชน บางบัว เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้ต่อไป

7.3 การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวหลังทำวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยและการพูดคุยกับ กลุ่มธุรกิจข้างชุมชน บางบัว ทำให้พบข้อเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชน

1. กลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัวเห็นความสำคัญ และมีความเข้าใจในการจัดเก็บบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่จะมีต่อการประกอบอาชีพการก่อสร้างในรูปแบบเครือข่ายข้างชุมชนในระยะยาวมากขึ้น

2. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้แนวทางในการที่จะช่วยกันพัฒนาอาชีพในรูปแบบของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” ให้มีวิธีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนขึ้น
3. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้นำเอกสารและแบบฟอร์มที่ได้จากการช่วยกันคิด ช่วยกันวิเคราะห์ไปใช้ในการจัดบันทึกข้อมูลทางบัญชีของการประกอบอาชีพ ก่อสร้างทั้งในรูปแบบของกลุ่มและส่วนตัว
4. มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาอาชีพ และมีการสื่อสารระหว่างกลุ่มทั้ง 15 ชุมชนกันบ่อยขึ้น
5. ได้มีการเรียนรู้กระบวนการของการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทำให้มีการพัฒนาความคิดด้วยกระบวนการวิจัยในทักษะด้านกล้าพูด กล้าคิด กล้าลงมือปฏิบัติแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตามแนวทางที่ปรึกษาหารือกัน จนเกิดกระบวนการหรือกลไกการจัดการที่เข้มแข็ง
6. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวเกิดทักษะทางด้านการพูด การเขียน การฟัง และมีขบวนการคิดอย่างเป็นระบบ
7. ในระยะสั้น ก่อให้เกิด การปรับปรุง วิธีการบันทึก บัญชีและการบริหารการเงินรวมทั้งวิธีการดำเนินงานจากการประกอบอาชีพก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ในระยะกลาง กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเกิดความเชื่อมั่น ในการเก็บข้อมูลทางบัญชีและการบริหารการเงินจากการประกอบอาชีพการก่อสร้างมากขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เห็นการเปลี่ยนแปลง ภายหลังจากการนำผลการวิจัยไปปรับใช้กับอาชีพของตนเองแม้จะเป็นแค่เพียงบางส่วนก็ตาม ส่วน ในระยะยาว ทำให้เกิดขั้นตอนวิธีการดำเนินงานที่ดี มีรูปแบบการบันทึกบัญชีที่เหมาะสม มีวิธีการบริหารการเงินที่ชัดเจนก่อให้เกิดการพัฒนาเป็นเครือข่ายกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวต่อไป

7.4 ความรู้สึกของผู้วิจัยและกลุ่มธุรกิจชุมชนบางบัวที่เป็นทีมวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับทีมวิจัยกลุ่มธุรกิจชุมชนบางบัว โดยเริ่มแรกกลุ่มธุรกิจชุมชนไม่ค่อยกล้าแสดงออกทั้งด้านการพูด การอ่าน การจดบันทึก แต่เมื่อเวลาผ่านไปผู้วิจัยได้พยายามสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีระบบโดยพยายามกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ได้เป็นผู้เสนอความคิดเห็นทำให้มีทักษะด้านการพูดมากขึ้น และจากการได้ศึกษาบริบทการประกอบอาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจชุมชนบางบัวแล้ว ได้เห็นถึงความต้องการของกลุ่มธุรกิจชุมชนในการพัฒนาอาชีพด้านการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีให้มีความเป็นระบบและเหมาะสมกับลักษณะงาน ซึ่งกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวทุกท่านได้ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดีคิดค้นรู้สึกภูมิใจที่ได้มีโอกาสนำความรู้ที่มีอยู่ไปสนับสนุนให้กลุ่มธุรกิจชุมชนบางบัวได้มีการพัฒนาการจัดทำบัญชีให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้นและจะทำวิจัยชิ้นนี้ให้ดีที่สุด

นางจินดา จอกแก้ว

หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนแรกไม่คิดที่จะเข้าร่วมเป็นทีมวิจัยแต่เมื่อได้เข้าฟังผู้วิจัยทำการเปิดตัวโครงการในวันที่ 28 สิงหาคม 2555 ทำให้อยากลองเข้าร่วมทำวิจัยดูก่อน และเมื่อได้เข้ามาร่วมทำวิจัยคิดว่าวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของผมมากที่สุด ทำให้รู้จักวิธีการจดบันทึกข้อมูลจากการรับเหมาก่อสร้างทั้งหมด

นายวิรุทธิ์ สุขสัย
ทีมวิจัย

การเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัย เรื่องนี้ร่วมกับทางอาจารย์ มหาวิทยาลัยเกริกและ สกว . เป็นเรื่องที่ทางช่างชุมชนและทางผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการให้มีการศึกษาเรื่องนี้เพราะช่างชุมชนเป็นอาชีพที่คนส่วนใหญ่ในชุมชนนิยมประกอบอาชีพแต่ขาดประสบการณ์ความรู้ทางด้านการจดบันทึกบัญชีตัวเลขที่เป็นปัจจุบัน บางครั้งเมื่อมีการรับงานก็ตีราคาผิดพลาดทำให้ขาดทุน แต่ก็ต้องรับผิดชอบทำงานให้เสร็จ

เมื่อได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยในครั้งนี้ ทำให้เราสามารถใช้ความรู้ที่ได้จากการทำวิจัยในเรื่องนี้ไปช่วยเหลือช่างชุมชนได้มากขึ้นสามารถบันทึกบัญชีที่ได้จากการประกอบอาชีพก่อนสร้างแบบง่ายได้ ซึ่งจะจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้มีการพัฒนาวิธีการบันทึกบัญชีได้ และในฐานะที่ตนเองเป็นผู้ดูแลบัญชีต่าง ๆ ของชุมชนอยากมีความรู้ด้านบัญชีเพิ่มเติม รวมทั้งอยากได้ ระบบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับอาชีพก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว เพื่อนำไปใช้ในการสนับสนุนให้เข้าสู่ระบบ Service Center

นางสาวศศิสิริ วัฒนภาพัทธ
ทีมวิจัย

การทำงานวิจัยร่วมกับอาจารย์มหาวิทยาลัยเกริก ตั้งแต่เดือน กันยายน 2555 ครั้งแรกก็ไม่กล้าทำเพราะบางอย่างไม่เข้าใจกลัวทำไม่ถูกแต่เมื่อได้ฟังอาจารย์อธิบาย และได้มีการแนะนำไปพร้อม ๆ กันทำให้มีความรู้สึกเป็นกันเองทำให้ใจกล้าจะพูดกล้าที่จะทำเพื่อให้อาจารย์แนะนำว่าทำถูกต้องหรือไม่อย่างไร ซึ่งทำให้มีประสบการณ์มากขึ้น และสามารถนำประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ต่อกับช่างชุมชนได้หลังจากทำงานวิจัยร่วมกับอาจารย์เรื่อยมารู้สึกมีความภูมิใจที่ได้ร่วมงานกับอาจารย์ระดับมหาวิทยาลัยและรู้ว่าการพูดคุยกับอาจารย์มีความเป็นกันเองกับชาวบ้านดีและมีมนุษยสัมพันธ์ดี

ผมได้เข้าร่วมเป็นทีมวิจัยตั้งแต่ตอนแรกเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์และผมอยากได้วิธีการบันทึกบัญชีมาก เพราะผมรับงานก่อสร้างแต่มีการจดบันทึกข้อมูลยังไม่เป็นระบบ และไม่รู้ว่าจะในแต่ละโครงการที่รับงานมีกำไรจริง ๆ เท่าไร คิดว่าถ้างานวิจัยสำเร็จก็จะขอรูปแบบการบันทึกบัญชีไปใช้กับงานของตนเองจะได้มีการเก็บข้อมูลได้มากขึ้น และตอนนี้ทำให้ผมกล้าพูดมากขึ้น

และรู้จักฉบับที่รายละเอียดที่ได้จากการประชุมกลุ่มธุรกิจชุมชนประจำเดือนลงในสมุดเป็น
ประจำทุกครั้ง เวลาฟังจะไม่หลับเพราะข้อมูลการประชุมน่าสนใจ

ขอแสดงความเคารพอย่างสูง
นายชัยรัตน์ เลี้ยงบุตร
ทีมวิจัย

เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยเกริกและสกว. เรื่องการจัดการความรู้
ทางการบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เพื่อเรียนรู้การทำงานของช่าง
ตั้งแต่เริ่มต้นที่ทำสัญญา ทำงานตามงวดงาน การทำบัญชี การเบิกจ่ายเงินจนงานแล้วเสร็จ

ประโยชน์ที่ได้รับเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานก่อสร้างของช่างแต่ละชุมชนว่าทำ
อย่างไรเพื่อนำไปใช้ในชุมชนของเราที่จะทำการก่อสร้างที่อยู่อาศัย

วัชรีย์ เย็นสบาย
ทีมวิจัย

ตอนแรกไม่เข้าใจว่าจะมาพัฒนาอาชีพช่างชุมชนอย่างไรแต่เมื่ออาจารย์ได้ลงพื้นที่ พบกลุ่ม
ธุรกิจช่างชุมชน บางบัว บ่อยๆ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำบัญชีและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการ
เบิกจ่าย เมื่อก่อนทำไม่เป็น ไม่มีระบบระเบียบ อาจารย์เป็นคนทีอดทนต่อการทำงานร่วมกับชาวบ้าน
เมื่อพบอาจารย์ทุกครั้งอาจารย์จะอารมณ์ดี ไม่รังเกียจชุมชน ทั้งที่บางครั้งช่างชุมชนไม่ตรงต่อเวลา
แต่อาจารย์ก็พยายามเข้าใจและอยากช่วยช่างชุมชนให้รู้จักบันทึกข้อมูลบัญชี จะได้มีรายได้มาก ๆ
รู้สึกมีความสุขทุกครั้งที่ได้เจออาจารย์และทำวิจัยร่วมกับอาจารย์ และจะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้
ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ขอขอบคุณมทุกเดือนและค่าอาหาร ทุกบาทที่ทางอาจารย์มอบให้เป็น
สินน้ำใจต่อกัน

ศุ่ย พลอยขาว
ทีมวิจัย

บรรณานุกรม

- กฤติกา แสนโกชน. การศึกษาระบบบัญชีและปัจจัยที่มีผลต่อการบันทึกบัญชี. มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุตรธานี, 2545.
- ไฉมนัส พลอยดี. “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของธุรกิจชุมชนเปรียบเทียบระหว่างภาพรวมและภาพย่อย (อำเภอเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร และอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช)”. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ฉลองศรี พลโยธา. รูปแบบวิธีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามอักษาศัยเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2544.
- ชัยมงคล เตียวสกุล. ระบบบัญชีการเงิน กรณีศึกษาตำบลป่ายาว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ . เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- โชติรัส ชวนิชย์ และคณะ. ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, 2538.
- ณดา จันทร์สม. งานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว). แนวทางการบริหารการเงินบุคคลเพื่อความพอเพียงสำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร.จาก<http://www.hularlak.igetweb.com>
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. ธุรกิจชุมชน : เส้นทางที่เป็นไปได้. กรุงเทพฯ: 2542.
- ดิเรก สาระวดี. ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาธุรกิจชุมชน. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา . กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

นางเยาว์ สังขนิษฐ์. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในการสอนรายวิชาสัมมนาทางการบัญชีเพื่อการเพิ่มศักยภาพธุรกิจชุมชนโดยความร่วมมือของธุรกิจชุมชนตำบลอำนาโหล อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน. อดิเรก : คณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ , 2550.

นเรศ สงเคราะห์สุข .จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ .เชียงใหม่ : สำนักงานโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน, 2541.

นวลจันทร์ โชติคุณากร . แนวทางการพัฒนาการตลาดช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน : คณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกริก, 2554.

นายบรรชร กล้าหาญ . กระบวนการต่อสู้ เพื่อการดำรงอยู่ของธุรกิจชุมชน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ผ่านสำนักวิจัยและพัฒนากิจการอาชีพศึกษา, 2550

นายฝาก ตรีถวัลย์. "ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทย " ภูมิปัญญาไทย ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน (ระบบบัญชีชาวบ้าน).เนื้ท, 2547.

ประกอบ พันธงาม . “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสาธารณสุขมูลฐาน ” สาธารณสุขปริทัศน์.ปีที่ 1 , ฉบับที่ 4 เมษายน 2549 : 1.

ปริญญา เวสวัชร . การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท .กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ . การะบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา .กรุงเทพฯ : สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2543.

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ . นโยบายและมาตรการในการส่งเสริมธุรกิจชุมชน . สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.).กรุงเทพฯ: 2540.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: 2525.

พรชนก ทองลาด. การบริหารการเงินตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ประกอบการในจังหวัดลำปาง. ลำพูน และเชียงใหม่, 2551.

พรธิดา วิเชียรปัญญา. การจัดการความรู้พื้นฐานและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์น

พันธุ์ทิพย์ รามสูต. การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: พี.เอลฟ์วิง, 2540.

วาริพัฒน์ มงคลสมัย . การจัดการความรู้ทางการบัญชีเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการผลิตผลิตภัณฑ์ลำไยอบแห้งสีทองของกลุ่มเกษตรกร บ้านเหมืองก๊วก ต . มะเขือแจ้ จ . ลำพูน . มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2551.

วิภาวี ศรีคะ. การจัดทำบัญชีชุมชนภายใต้โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัด เชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2545.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน : ประชาชน ข้าราชการ และผู้นำรัฐบาล. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2553.

ศรีสุดา อาชนันทกุล . การบัญชีเพื่อการจัดการ . คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ, 2555.

สภาวิชาชีพบัญชี. มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง2552.)

----- มาตรฐานการ บัญชีฉบับที่ 11 (ปรับปรุง2552.)

สัมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. ความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน ชุมชนเพื่อท้องถิ่นพัฒนา, 2541

สานิตย์ บุญชู. การพัฒนาชุมชน: ชุมชนศึกษาและวางแผนโครงการ.กรุงเทพฯ: คณะสังคม สงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย . รูปแบบโครงสร้างของธุรกิจชุมชน .เข้าถึงได้, 2539. จาก <http://www.trf.or.th/research/>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แนวคิดและยุทธศาสตร์การพัฒนา ประเทศในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). ม.ป.ท.:ม.ป.พ. 2549.

สำนักมาตรฐานการศึกษา .สำนักงานสภานโยบาย .กระทรวงศึกษาธิการ .การจัดการธุรกิจ
ชุมชน, 2545.

สุวรรณ เจริญเสาวภาคย์ และคณะ. การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ก. พลพิมพ์, 2548

สุวิมล พิสัยสวัสดิ์. การผลิตและการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทย ประเภทผ้ามัดหมี่มัด
กรณีศึกษา จังหวัดอุดรธานี. อุดรธานี: ศูนย์การพิมพ์สถาบันราชภัฏอุดรธานี, 2537.

เสน่ห์ จามริก. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภารพิมพ์, 2527.

อกิน รพีพัฒน์, ม.ร.ว. ปัญหาการพัฒนาชนบทบทเรียนจากกรณีกกระบัตร์ : โครงการพัฒนา
ชนบทลุ่มแม่น้ำกลอง. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

อเนก เหลาโชติ . การบริหารจัดการธุรกิจชุมชน :กรณีศึกษากลุ่มหัตถกรรมตุ๊กตาราชบุรี .
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2547.

Bell-De Tienne, K., & Jackson, L. A. (2001). Knowledge management: Understanding theory
and developing strategy. Competitive Review. 11 (Issue 1): 1-11. 2001.

John M. Cohen and Norman T. Uphoff. "Participation' s Place in Rural Development : Seek
Clarity Through Specifics", World Development, Vol.8:219. 1980.

Kim, W.C. & Mauborgne. Strategy, value innovation, and the knowledge economy. Sloan
Management Review, 40 (Issue 3): 42-54. 1999.

Takeuchi, H. and Nonaka, I. Hitotsubashi on Knowledge Management. Singapore : John wiley &
Sons (Asia) Pte Ltd, 2004.

Wasko, M. and Faraj, S. (2000) It is what One Does: Why People Participate and Help Other in
Electronic communities of Practice. Journal of Strategic Information Systems, 9(2-
3), 155-173.

ภาคผนวก

รายชื่อทีมวิจัยกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ/ตำแหน่ง
1	นางจินดา จอกแก้ว	102/61 ซ.ประเสริฐมนูกิจ 29 แขวง 4 ถ. ประเสริฐมนูกิจ ลาดพร้าว กทม.	45	ปริญญาโท	หัวหน้าโครงการ/ อาจารย์
2	นางสาวศศศิริ วัฒกาพัทธ์	33/82 ม.6 อนุสาวรีย์ บางเขน กทม.	42	ปริญญาตรี	นักบัญชีกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชน
3	นายวิรุทธิ์ สุขสัตย์	33/82 ม.6 อนุสาวรีย์ บางเขน กทม.	36	ปริญญาตรี	ช่างชุมชน
4	นายสมจิตร แก้วอยู่	33/109 ม.6 อนุสาวรีย์ บางเขน กทม.	61	ป. 4	ช่างชุมชน
5	นายโกมล มีตระกูล	54 พหลโยธิน อนุสาวรีย์ บางเขน กทม.	51	ม. 6	ช่างชุมชน
6	นายชัยรัตน์ เลี้ยงบุตร	289/4 ม. 7 อนุสาวรีย์ บางเขน กทม.	62	ม.3	ช่างชุมชน
7	นางค้อย พลอยขาว	33/133 ม.6 อนุสาวรีย์ บางเขน กทม.	51	ป. 4	ภรรยาช่างชุมชน
8	นางวัชรีย์ เย็นสบาย	7 ซ. รามอินทรา 14 ถ.ราม อินทรา ท่าแร่ บางเขน กทม.	62	ปริญญาตรี	นักบัญชี
9	นายกนกศักดิ์ วิภาตกนก	1342 ม.6 อนุสาวรีย์ บางเขน กทม.	47	ม. 3	ช่างชุมชน/ เลขานุการกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชน
10	นางเนื่อทอง มาทอง	54 พหลโยธิน อนุสาวรีย์ บางเขน กทม.	51	ม.6	ภรรยาช่างชุมชน
11	นายสุพัฒน์ พงษ์คำพัด	33/142 พหลโยธิน อนุสาวรีย์ บางเขน กทม.	38	ม.6	ช่างชุมชน

สรุปแผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ว.ด.ป.	สถานที่	กิจกรรม	สรุปผล
21/7/54	ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพฯ	ลงพื้นที่ศึกษาบริบท บุคคลและบริบทพื้นที่ แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นระหว่างช่าง ชุมชนด้วยกัน	- ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบริบท ประวัติความเป็นมาของกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชนบางบัว
21/3/55	ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพฯ	ประชุมกลุ่มธุรกิจช่าง ชุมชน บางบัว แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นระหว่างกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ด้วยกัน	- ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบริบท เพิ่มเติมทำให้ทราบความ ต้องการของกลุ่มธุรกิจช่าง ชุมชน บางบัว ด้านการจัดทำ บัญชีและการบริหารการเงิน
8/4/55	ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพฯ	ประชุมกลุ่มธุรกิจช่าง ชุมชนบางบัว	- ศึกษาปัญหาทั่วไปและ กำหนดโจทย์ในการการทำ วิจัย
3/5/55	ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพฯ	จัดประชุมกลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชนบางบัว	- สรุปข้อมูลจากการลงพื้นที่ ในการศึกษาความเป็นไปได้ ทั้ง 3 ครั้ง และดำเนินการ สรุปภาพรวมของบริบทที่ได้ ทั้งหมด
28/8/55	ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพฯ	จัด เวทีแนะนำตัว โครงการกับชุมชน อย่างเป็นทางการและ ประชุมกลุ่มธุรกิจ ชุมชนบางบัว ครั้งที่ 1	- ผู้วิจัยทำความเข้าใจชี้แจงถึง ความสำคัญและวัตถุประสงค์ ให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนทราบ - กำหนดหน้าที่ ความ รับผิดชอบ - ทราบขั้นตอนการดำเนินงาน

ว.ด.ป.	สถานที่	กิจกรรม	สรุปผล
			-ทราบจุดแข็งของกลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชนบางบัว -ทราบปัญหาของกลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชนบางบัว
28/9/55	มหาวิทยาลัย เกริก	ประชุมกลุ่มธุรกิจ ชุมชน บางบัว ครั้งที่ 2 เชิญวิทยากรให้ความรู้ ด้านบัญชีและกา รบริหารการเงิน และ ตอบแบบสอบถามก่อน การทำวิจัย	-ได้ทราบข้อมูลในการจัดทำ บัญชีและการบริหารการเงิน -กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้รับความรู้ด้านบัญชีและ ด้าน การบริหารการเงินจาก วิทยากร -ได้ทราบปัจจัยความสำเร็จ ของการดำเนินการธุรกิจ ก่อสร้าง
9/11/55	มหาวิทยาลัย เกริก	ประชุมกลุ่มธุรกิจ ชุมชน บางบัว ครั้งที่ 3 ศึกษาแบบฟอร์ม เอกสารที่จำเป็นในการ บันทึกบัญชีการ ก่อสร้าง ดำเนินการ อบรมให้ความรู้ด้าน บัญชี	-กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ แบบฟอร์มที่นิยมใช้ทั่วไป สำหรับธุรกิจการก่อสร้าง -ได้ดูเอกสารการจดบันทึก ข้อมูลทางบัญชี และขั้นตอน การดำเนินงานของผู้ร่วมวิจัย -ได้ความรู้ด้านบัญชี
19/11/55	มหาวิทยาลัย เกริก	ช่วยกันออกแบบฟอร์ม เอกสารบัญชีประชุม กลุ่มธุรกิจชุมชนบาง บัว ครั้งที่ 4	-ได้แบบฟอร์มเอกสารการจด บันทึกข้อมูลทางบัญชี และ ขั้นตอนการดำเนินงานของผู้ ร่วมวิจัย -ได้ผู้ร่วมวิจัย เพิ่มและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

7/1/56	มหาวิทยาลัย เกริก	ประชุมกลุ่มธุรกิจ ชุมชนบางบัว ครั้งที่ 5 ที่วิจัยได้สรุปลักษณะ ขั้นตอนการรับงานจาก รับเหมาก่อสร้าง	-กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้ฝึกการมีส่วนร่วมในการ แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่าง กัน -กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้ฝึกการพูดต่อหน้า สาธารณชน -กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ได้รูปแบบ ของเอกสาร และ แบบฟอร์มการบันทึกบัญชีที่ เกิดจากความต้องการของ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ด้วยตนเอง
30/01/56	มหาวิทยาลัย เกริก	ประชุม ครั้งที่ 6 ร่วมกันคิดค้นหารูป แบบฟอร์มเอกสารที่ เหมาะสม	-ได้รูปแบบของเอกสารที่ จำเป็น 13 รายการ
22/3/56	ชุมชนบางบัว	ประชุมครั้งที่ 7 สรุป ทบทวนแบบฟอร์ม เอกสารที่ได้ปรับปรุง ให้มีความเหมาะสม ยิ่งขึ้น	-ได้รูปแบบฟอร์มเอกสารที่ ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว สามารถนำไปทดลองได้

26/3/56	ชุมชนบางบัว	ประชุมครั้งที่ 8 ประชุมคัดเลือก โครงการก่อสร้างที่จะ เป็นกรณีศึกษาทดลอง ปฏิบัติการบันทึกบัญชี ระดมความคิดศึกษา เอกสารรวมทั้งจัด เอกสารเข้าแฟ้ม	-ได้เรียนรู้วิธีการจัดเอกสาร เข้าแฟ้มให้เป็นระเบียบ
29/4/56	ชุมชนบางบัว	ประชุมครั้งที่ 9 ทบทวนเอกสารทาง บัญชีกำหนดทางเดิน เอกสารรายรับ-รายจ่าย	-ได้จัดระบบ เอกสารและ แนวทางเดินของเอกสารทาง บัญชี
16/5/56	มหาวิทยาลัย เกริก	ประชุมครั้งที่ 10 ค้นหา วิธีการบริหารการเงินที่ เหมาะสม ทดลองปฏิบัติการ ทดลองบันทึกบัญชี ของโครงการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กชุมชน บางบัว	-ได้หลักการคิดค่าบริการ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร -ได้ทดลองปฏิบัติการบันทึก บัญชี
21/6/56	มหาวิทยาลัย เกริก	ประชุมครั้งที่ 11 สรุปผลที่ได้จากการ บันทึกบัญชี และหา	-ได้ข้อสรุปการบันทึกบัญชี -ได้แนวทางการดำเนินงาน และการปฏิบัติทางการบัญชี
		แนวทางเพื่อนำระบบ ไปใช้ในการประกอบ อาชีพต่อไป	และการบริหารการเงินของ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

2/8/56/	มหาวิทยาลัย เกริก	ประชุมครั้งที่ 12 จัดทำ แนวทางการดำเนินงาน และการปฏิบัติทาง การบัญชีและการ บริหารการเงินของกลุ่ม ธุรกิจช่างชุมชนบางบัว	-ได้แนวนแนวทางการ ดำเนินงานและการปฏิบัติ ทางการบัญชีและการ บริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจ ช่างชุมชนบางบัว
19/8/56	มหาวิทยาลัย เกริก	ประชุมครั้งที่ 13 สรุป คืนข้อมูลให้ชุมชน	-ชุมชนได้รับทราบผลของ การทำวิจัย

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนางานวิจัย

8-9 กันยายน 2555	แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาโครงการงานวิจัย โดยประชุมเวทีเครือข่ายนักวิจัยโหนดสุวรรณภูมิ ครั้งที่ 1/2556 ณ อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี
16 กุมภาพันธ์ 2556	แลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการงานวิจัย สำหรับช่วงระยะพัฒนาโครงการโดย ประชุมเวทีเครือข่ายนักวิจัยโหนดสุวรรณภูมิ ณ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
7 พฤษภาคม 2556	ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น นายบัญชา แก้วส่อง ลงพื้นที่ที่ชุมชนบางบัวติดตามผลในช่วงระยะดำเนินการวิจัย
29 พฤษภาคม 2556	ทีมงานวิจัยนำเสนอผลงานวิจัยระยะดำเนินการ 50% แก่ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ณ มหาวิทยาลัยเกริก
13 กรกฎาคม 2556	จัดเวทีเผยแพร่ผลงานการวิจัยเพื่อคืนข้อมูลการวิจัยให้กับชุมชนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ณ มหาวิทยาลัยเกริก
31 สิงหาคม - 1 กันยายน 2556	แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาโครงการงานวิจัย โดยประชุมเวทีเครือข่ายนักวิจัยโหนดสุวรรณภูมิเพื่อครั้งที่ 2/2556 ณ ศูนย์การเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปที่ดิน อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา

กำหนดการงานเครือข่ายครั้งที่ 1/ 2555
ณ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี อ.พัฒนานิคม จ. ลพบุรี

เสาร์ที่ 8 กันยายน 2555

11.00-12.00 น.	ลงทะเบียนเรียน
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-13.30 น.	กล่าวต้อนรับและชี้แจงโครงการ โดย ผศ.พีรชัย กุลชัย
13.30-14.00 น.	กิจกรรมนันทนาการ
14.00-15.00 น.	แบ่งกลุ่มเตรียมความพร้อมในการนำเสนอโครงการแต่ละโครงการ
15.00-15.40 น.	นำเสนอสถานการณ์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในแต่ละโครงการ ซึ่งแบ่งได้ 3 กลุ่ม “โครงการ การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยพวนเพื่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสมกับบริบท จ. นครนายก”
15.40-16.20 น.	“โครงการแนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโรคเบาหวานของผู้สูงอายุกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลแปลงยาว จ. ฉะเชิงเทรา”
16.20-17.00 น.	“โครงการรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสมกับชุมชนหลวงพุด-ท่านเลี่ยม จ. กรุงเทพฯ”
17.00-18.00 น.	ออกเดินทางไปยังป่าสักชลสิทธิ์ พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.00-19.00 น.	รับประทานอาหารค่ำ

1. กลุ่มกำลังดำเนินกิจกรรม เวล่านำเสนอโครงการละ 20 นาที แลกเปลี่ยนซักถามและรับฟังข้อเสนอแนะ 20 นาที รวมเป็น 40 นาที

อาทิตย์ที่ 9 กันยายน 2555

07.30-08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30-09.10 น.	นำเสนอสถานการณ์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในแต่ละโครงการ (ต่อ) “โครงการ การใช้สถานการณ์ตัวตั้งเพื่อค้นหากระบวนการสร้างความสัมพันธ์ของชุมชน ในการฟื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่ลำคลองสี่ัค จ. ฉะเชิงเทรา”
09.10-09.50 น.	“โครงการกระบวนการสร้างการเรียนรู้ตามแบบเศรษฐกิจ

	พอเพียงเพื่อการจัดการหนี้สินอย่างยั่งยืนของชุมชนเกษตรพัฒนา จ.ลพบุรี”
09.50-10.10 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.10-10.30 น.	2.กลุ่มรออนุมัติสัญญา เวลามาเสนอโครงการละ 10 นาที แลกเปลี่ยนซักถาม 10 นาที รวมเป็น 20 นาที “โครงการรูปแบบ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความมั่นใจในการศึกษาวิชาชีพเกษตรกรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จ. สุพรรณบุรี”
10.30-10.50 น.	“โครงการแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ที่ส่งผลต่อการรักบ้านเกิด และท้องถิ่นของนักเรียน โรงเรียนวัดยายคา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จ. ระยอง”
10.50-11.00 น.	3. โครงการกำลังเริ่มดำเนินการ (ม. เกริก) เวลามาเสนอโครงการละ 10 นาที “โครงการแนวทางการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วม โดยเครือข่ายพัฒนาชุมชน และสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว”
11.00-11.10 น.	“โครงการจัดการความรู้ทางบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขนกรุงเทพมหานคร”
11.10-11.20 น.	“โครงการแนวทางการบริหารจัดการสวัสดิการเครือข่ายองค์กรชุมชนเขตบางเขน”
11.20-11.30 น.	“โครงการแนวทางการจัดการขยะของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านมั่นคง ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพฯ”
11.30-11.40 น.	“โครงการการใช้ประวัติศาสตร์ชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างพลังความร่วมมือของคนสายคลองบางบัว”
11.40-11.50 น.	“โครงการการจัดการความรู้การจัดทำบัญชีกองทุนเมืองชุมชนบางบัว เขตบางเขน เพื่อบริหารจัดการเงินกองทุนเมืองให้มีประสิทธิภาพ”
11.50-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.00 น.	สรุปสิ่งที่ได้จากการเสนอแนะแลกเปลี่ยนซักถาม
14.00-15.00 น.	เติมเต็มจาก สกว.(ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น)
15.00 น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

.....

กำหนดการ
“การนำเสนอรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1 ชุด MOU ม.เกริก กับ สกว. 6 โครงการ”
วันที่ 29 พฤษภาคม 2556
ณ ห้อง 2400 อาคาร ดร.เกริก มหาวิทยาลัยเกริก

เวลานำเสนอโครงการละ 30 นาที แลกเปลี่ยน ชักถาม และรับฟังข้อเสนอแนะจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิ 30 นาที รวมเป็น 60 นาที

ช่วงเช้า

9.00-10.00 น.	โครงการ “การใช้ประวัติศาสตร์ชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างพลัง ความร่วมมือของคนสายคลองบางบัว”
10.00-11.00 น.	โครงการ “แนวทางการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมโดยเครือข่ายพัฒนาชุมชน และสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว”
11.00-12.00 น.	โครงการ “แนวทางการบริหารจัดการสวัสดิการเครือข่ายองค์กรชุมชน เขตบางเขน
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน

ช่วงบ่าย

13.00-14.00 น.	โครงการ “แนวทางการจัดการขยะของเยาวชน โดยความร่วมมือของ ชุมชนบ้านมั่นคง ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”
14.00-15.00 น.	โครงการ “การจัดการความรู้การจัดทำบัญชีกองทุนเมืองชุมชนบางบัว เขต บางเขน เพื่อบริหารจัดการเงินกองทุนเมืองให้มีประสิทธิภาพ”
15.00-16.00 น.	โครงการ “การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อ พัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”

.....

กำหนดการประชุมงานเครือข่ายนักวิจัยโหนดสุวรรณภูมิครั้งที่ 2 /2556
ระหว่างวันที่ 31 สิงหาคม -1 กันยายน พ.ศ. 2556
ณ ศูนย์เรียนรู้เพื่อการปฏิรูปที่ดิน อ. บางไทร จ. พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 31 สิงหาคม 2556

- 09.30-10.00 น. ลงทะเบียน(พร้อมรับประทานอาหารว่าง)
- 10.00-10.15 น. กล่าวต้อนรับชี้แจงโครงการ โดย ผศ.พีรชัย กุลชัย ผู้ประสานงานโหนดสุวรรณภูมิ
- 10.15-เป็นต้นไป นำเสนอสถานการณ์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในแต่ละโครงการเวลานำเสนอ 30 นาที แลกเปลี่ยน ชักถาม และรับฟังข้อเสนอแนะ 15 นาที

เวลา	ห้องย่อยที่ 1	ห้องย่อยที่ 2
10.15-11.00 น.	โครงการ การใช้สถานการณ์ตัวถังเพื่อค้นหากระบวนการสร้างความสัมพันธ์ของชุมชนในการฟื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่ลุ่มคลองสี่ัค ตำบลท่าตะเียบ อำเภотаตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา	โครงการแนวทางการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมโดยเครือข่ายพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว
11.00-11.45 น.	โครงการการใช้ประวัติศาสตร์ชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างพลังความร่วมมือของคนสายคลองบางบัว	โครงการแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนวัดยายดา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.ตะพง อ.เมือง จ.ระยอง
11.45-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	

เวลา	ห้องย่อยที่ 1	ห้องย่อยที่ 2
13.00-13.45 น.	โครงการแนวทางการบริหารจัดการสวัสดิการเครือข่ายองค์กรชุมชน บางเขน	โครงการกระบวนการสร้างการเรียนรู้ตามแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการจัดการหนี้สินอย่างยั่งยืนของชุมชนเกษตรพัฒนา อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี
13.45-14.30 น.	โครงการรูปแบบการจัดการกระบวนการการเรียนรู้เพื่อสร้างความมั่นใจในการศึกษาวิชาชีพเกษตรกรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	โครงการแนวทางการจัดการขยะของเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านมั่นคง ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กทม.
14.30-15.15 น.	โครงการการจัดการความรู้การจัดทำบัญชีกองทุนเมือง เพื่อบริหารจัดการเงินกองทุนเมืองให้มีประสิทธิภาพ	โครงการการจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กทม.

15.15-15.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.30-16.30 น.	รวมห้องใหญ่ สรุปข้อเสนอแนะโครงการร่วมกัน
16.30-17.30 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย
17.30-18.30 น.	รับประทานอาหารเย็นร่วมกัน
วันที่ 1 กันยายน 2556	
07.00-08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.00-10.00 น.	อบรมหัวข้อกระบวนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์และการเขียนรายงานวิจัย
10.00-10.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง 15 นาที
10.15-12.00 น.	กิจกรรม Work Shop (การวิเคราะห์และการเขียนรายงานวิจัย)
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน และเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

หนังสือเชิญหน่วยงานราชการ

สิงหาคม 2556

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการนำเสนอผลงานวิจัยชุด MOU กับ สกว.

เรียน ผู้อำนวยการเขตบางเขน

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการนำเสนอผลงานวิจัย

จากบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยเกริก กับ สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่สนับสนุนให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยเกริกทำงานวิจัยเพื่อ
ท้องถิ่นกับเครือข่ายพัฒนาสิ่งแวดล้อมคลองบางบัว บัดนี้งานวิจัยได้ดำเนินมาจนถึงขั้นตอนการ
เผยแพร่ข้อมูล ซึ่งจะจัดการนำเสนอในวันจันทร์ที่ 19 สิงหาคม 2556 ณ ห้องประชุม 2300 อาคาร
ดร.เกริก มหาวิทยาลัยเกริก

ทางโครงการเห็นว่าหน่วยงานของท่านมีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ และสามารถให้ข้อมูล
ที่เป็นประโยชน์ จึงขอเรียนเชิญท่านหรือตัวแทนหน่วยงานเข้าร่วมงานการนำเสนอผลงานวิจัยครั้ง
นี้ด้วย ตามวันและเวลาดังกล่าวดังรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางจินดา จอกแก้ว)

หัวหน้าโครงการ

แบบสอบถามก่อนการทำวิจัย

งานวิจัย เรื่องการจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่ม

ธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

กรุณากรอกข้อความ หรือใส่เครื่องหมาย / ใน ☐ ของข้อความที่ท่านเลือก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.อายุ.....ปี

2.เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

3.จบการศึกษา

☐

ชั้นประถมศึกษา

☐

ชั้นมัธยมศึกษา

☐

ม. 6

☐

ปวช.

☐

ปวส.

อื่นๆ (ระบุ)

4.แหล่งที่มาของรายได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐

อาชีพช่างชุมชน

☐

กลุ่มอาชีพอื่น ๆ ในชุมชน

☐

อื่น ๆ (ระบุ).....

5.ถ้าอาชีพช่างชุมชนเป็นรายได้หลักของท่าน อาชีพช่างชุมชนทำรายได้ให้ท่านต่อเดือน

ประมาณ.....บาทต่อเดือน

ส่วนที่ 2

ปัญหาในการจัดทำบัญชีก่อสร้างกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง

1.ก่อนการทำวิจัยท่านได้มีการจัดทำบัญชีก่อสร้างหรือไม่

☐

บันทึก

☐

ไม่บันทึก

2.ท่านมีปัญหในการจัดทำบัญชีก่อสร้างหรือไม่

☐

มี

☐

ไม่มี

2.ถ้าท่านมีปัญหในการจัดทำบัญชีก่อสร้างโปรดใส่เครื่องหมาย /ลงใน ☐ โดยตอบได้

มากกว่า 1 ข้อ

☐

ไม่มีเวลาในการจดบันทึกบัญชีก่อสร้าง

☐

ไม่เข้าใจวิธีการจัดทำบัญชีก่อสร้าง

- ☐ ไม่มีความรู้ด้านการจัดบันทึกบัญชี
- ☐ รู้สึกเบื่อที่ต้องจัดทำบัญชีก่อสร้าง
- ☐ ไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชีก่อสร้างคิดว่าการจัดทำบัญชีไม่มีประโยชน์อะไร
- ☐ อื่นๆ

3.ข้อเสนอแนะและการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีก่อสร้างมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

4.ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ปัญหาในการบริหารการเงินกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย/ ลงในช่อง ☐

1.ท่านมีปัญหาในการบริหารการเงินจากการประกอบอาชีพก่อสร้างหรือไม่

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี

2.ถ้าท่านมีปัญหาในการบริหารการเงินจากการประกอบอาชีพก่อสร้างโปรดใส่เครื่องหมาย/ ลงใน

☐ โดยตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- ☐ ไม่มีการจัดสรรเงินรายได้ที่ได้จากค่างวดการก่อสร้างไว้สำหรับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการก่อสร้างของงวดถัดไป
- ☐ ไม่มีเงินทุนหมุนเวียนสำรองที่เพียงพอ
- ☐ นำเงินรายได้จากค่างวดการก่อสร้างไปใช้จ่ายหมุนเวียนในครัวเรือน
- ☐ อื่น

.....

.....

3.ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารการเงินการประกอบอาชีพก่อสร้างของกลุ่ม
ธุรกิจช่างชุมชน

.....

.....

.....

.....

4.ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามหลังการทำวิจัย

งานวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการบริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่ม

ธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

กรุณากรอกข้อความ หรือใส่เครื่องหมาย / ใน ☐ ของข้อความที่ท่านเลือก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.อายุ.....ปี

2.เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

3.จบการศึกษา

☐

ชั้นประถมศึกษา

☐

ชั้นมัธยมศึกษา

☐

ม. 6

☐

ปวช.

☐

ปวส.

อื่นๆ (ระบุ)

4.แหล่งที่มาของรายได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐

อาชีพช่างชุมชน

☐

กลุ่มอาชีพอื่น ๆ ในชุมชน

☐

อื่น ๆ (ระบุ).....

5.ถ้าอาชีพช่างชุมชนเป็นรายได้หลักของท่าน อาชีพช่างชุมชนทำรายได้ให้ท่านต่อเดือน

ประมาณ.....บาทต่อเดือน

ส่วนที่ 2

การเรียนรู้ประโยชน์และความเข้าใจต่อการจัดทำบัญชีก่อสร้างจากการประกอบอาชีพช่างชุมชน

และการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

การเรียนรู้	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ท่านมีความเข้าใจต่อการจัดทำบัญชีก่อสร้างจากการประกอบอาชีพช่างชุมชนและการบริหารการเงินอยู่ในระดับใด					
ท่านคิดว่าการทำบัญชีก่อสร้างจากการประกอบอาชีพช่างชุมชนและการบริหารการเงินมีประโยชน์ต่อท่านมากน้อยเพียงใด					
ท่านจะนำความรู้ที่ได้จากการทำวิจัยไปใช้ในการจดบันทึกบัญชีการก่อสร้างและการบริหารการเงินมากน้อยเพียงใด					

แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้การจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงิน

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1 การจัดทำบัญชีก่อสร้างทำให้ท่านมี ขบวนการทำงานที่มีระบบขึ้นและช่วย ให้ท่านรู้จักการบริหารการเงินได้มาก น้อยเพียงใด					
3.2 ท่านจะมีการจดบันทึกบัญชีก่อสร้าง และนำหลักการบริหารการเงินไป ประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพช่วง ชุมชนมากน้อยเพียงใด					
3.3 การทำบัญชีก่อสร้างจากการ ประกอบอาชีพช่วงชุมชนและการบริหาร การเงินเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบ การทำงานของท่านได้มากน้อยเพียงใด					

ท่านคิดว่าผลที่ได้จากการทำวิจัยมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่วง
ชุมชนบางประการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

**คู่มือ “แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการจัดทำบัญชีและ
การบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว เขต
บางเขน กรุงเทพมหานคร”**

**ที่มา: โครงการวิจัย การจัดการความรู้ทางการบัญชีและการ
 บริหารการเงินเพื่อพัฒนากลุ่มธุรกิจข้างชุมชนบางบัว เขต
 บางเขน กรุงเทพมหานคร**

คู่มือ “แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”

เมื่อการทำบัญชีได้เสร็จสิ้นลงทีมผู้วิจัยได้มีแนวคิดร่วมกันเพื่อจัดทำ คู่มือ "แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการจัดทำบัญชีและกา ารบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร" เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวให้มีระบบมากขึ้นดังนี้

ภาระหน้าที่ของผู้รับเหมาก่อสร้างมีรายละเอียดดังนี้

ผู้รับเหมางานก่อสร้างต้องรักษามารยาทแห่งอาชีพตามที่ กำหนดไว้ตามข้อบังคับของคณะกรรมการสถาบันผู้รับเหมางานก่อสร้างอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบอาชีพก่อสร้าง พ.ศ.2522 การเสนอราคางานก่อสร้างในการประกวดราคา ต้องกระทำด้วยความสุจริตและยุติธรรม มีเหตุผล ต้องตั้งใจปฏิบัติงานตามเงื่อนไขสัญญาให้แล้วเสร็จ ตามระยะเวลา ที่กำหนดอย่างเต็มประสิทธิภาพและมีความซื่อสัตย์ ไม่เจตนาบิดพลิ้วข้อตกลงต่างๆ ต้องทำการก่อสร้างด้วยความรู้ความสามารถให้ตรงตามรูปแบบและรายการก่อสร้างที่กำหนด และต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของตัวแทนผู้ว่าจ้าง เช่น ผู้ออกแบบ ผู้จัดการงานก่อสร้าง ผู้ควบคุมงาน ฯลฯ จัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องจักรกลให้ครบตามเงื่อนไขและมีคุณภาพตามที่กำหนด และผ่านการเห็นชอบของตัวแทนผู้ว่าจ้าง ให้ความร่วมมือประสานงานกับตัวแทนผู้ว่าจ้าง เพื่อให้การดำเนินงานก่อสร้างสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องปรับปรุงแผนงานก่อสร้างให้สามารถปฏิบัติได้จริง อยู่นุ่มเสมอและให้สอดคล้องกับแผนงานหลัก (master plan) โดยความเห็นชอบของตัวแทนผู้ว่าจ้างด้วย

ประโยชน์ของการจัดทำบัญชีก่อสร้าง

บัญชีเป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลทรัพย์สินในการควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันความผิดพลาดในการทำงาน เช่น ไม่หลงลืมจ่ายค่าใช้จ่าย ใช้ตรวจสอบความถูกต้องได้ในภายหลัง ช่วยคำนวณ ต้นทุนและ ผลกำไรขาดทุน ที่ได้จากการดำเนินงาน

ขั้นตอนการรับเหมาก่อสร้าง

วิธีการดำเนินงานในรูปของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” ตามขั้นตอนดังนี้

1. รับงานจะรับในนามของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” โดยคณะกรรมการจะจัดลำดับการรับงานให้แก่หัวหน้าผู้รับเหมาแต่ละชุดหมุนเวียนกันไป
2. หัวหน้าทีมผู้รับเหมาทำการถอดแบบราคา โดยมีวิศวกรผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้เซ็นรับรองแบบจากอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม และอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครมาเป็นสถาปนิก หรือผู้ว่าจ้างอาจเป็นผู้ว่าจ้างหรือวิศวกรเซ็นรับรองแบบเองก็ได้

3. กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวเป็นผู้ทำใบเสนอราคาให้หัวหน้าทีมกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวนำข้อมูลรายละเอียดงานและราคาไปเสนอให้ลูกค้า
4. ลูกค้าตกลงเซ็นสัญญาการก่อสร้างโดยแบ่งการจ่ายเงินเป็นงวด ๆ ถ้า เป็นงานชิ้นเล็ก ประมาณ 3 งวด งานชิ้นใหญ่ประมาณ 5 งวด โดยเครือข่ายกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนจะคิดเงินเข้ากองทุนเครือข่ายเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ 5 %

หลักเกณฑ์ในการคำนวณราคาการให้บริการรับเหมาก่อสร้างของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” ได้ดังนี้

- การคิดราคาวัสดุอุปกรณ์ ราคามาจาก แบบแปลนและสิ่งที่คุณลูกค้าต้องการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างผู้รับจ้างกับผู้จ้างงานที่มีการระบุถึงคุณสมบัติของวัสดุและอุปกรณ์ เช่น ราคายี่ห่อ ขนาด จำนวนที่ต้องใช้ในการก่อสร้างทั้งโครงการ
- การคำนวณค่าแรงจะคำนวณจากค่าแรงที่ต้องจ่ายในการก่อสร้างตลอดโครงการ
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมดตลอดโครงการ

หลักการคำนวณราคารับเหมาก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ต้องคำนึงถึงต้นทุนคงที่ทั้งส่วนที่เป็นต้นทุนคงที่ที่เป็นตัวเงินและต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นตัวเงิน

1. ต้นทุนคงที่

1.1 ต้นทุนคงที่ที่เป็นตัวเงิน

(1) เงินเดือนพนักงานประจำ	xx	บาท
(2) ค่าไฟฟ้า	xx	บาท
(3) ค่าน้ำประปา	xx	บาท
(4) ค่าโทรศัพท์	xx	บาท
(5) ค่าดอกเบี้ยจ่าย	xx	บาท
(6) ค่าภาษี	xx	บาท
(7) ค่าต่อทะเบียนรถยนต์	<u>xx</u>	บาท
รวม	<u>xx</u>	บาท

1.2 ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นตัวเงิน

(1) ค่าเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้สำนักงาน		
คิดค่าเสื่อมราคาร้อยละ 20	xx	บาท
(2) ค่าเครื่องมืออุปกรณ์		
คิดค่าเสื่อมราคาร้อยละ 20	xx	บาท
(4) ค่ายานพาหนะ		
คิดค่าเสื่อมราคาร้อยละ 20	<u>xx</u>	บาท

	รวม	<u>xx</u>	บาท
	รวมต้นทุนคงที่ทั้งหมด	<u>xxx</u>	บาท
2.	ประมาณการจำนวนพื้นที่ที่สามารถให้บริการ	xxxx	ตารางเมตร
3.	ต้นทุนคงที่จัดสรรต่อตารางเมตร	= <u>รวมต้นทุนคงที่ทั้งหมด</u> ประมาณการจำนวนพื้นที่ที่สามารถให้บริการ	
4.	ต้นทุนผันแปรต่อตารางเมตร		
4.1	ค่าวัตถุดิบ (กรณีกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนเป็นผู้จัดหาวัตถุดิบ)	yy	บาท
4.2	ค่าแรงงาน	yy	บาท
4.3	ค่าวัสดุสิ้นเปลืองใช้ในการก่อสร้าง	yy	บาท
4.4	ค่าใช้จ่ายในการผิดอื่น (ค่าขนส่ง ค่าน้ำมัน ค่าแท็กซี่)	yy	บาท
	รวม	<u>yyy</u>	บาท
5.	ต้นทุนทั้งหมดต่อตารางเมตร	= ต้นทุนคงที่จัดสรรต่อตารางเมตร + ต้นทุนผันแปรต่อตารางเมตร	
6.	ผู้รับเหมาตั้งราคาให้บริการตารางเมตรละ	= ต้นทุนทั้งหมดต่อตารางเมตร+กำไรที่ต้องการ	

อย่างไรก็ตามในการบริหารจัดการของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวต้องมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการอื่น ๆ เช่น ค่าบริหารจัดการเกี่ยวกับค่าพาหนะในการเดินทางไปปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายในการถอดแบบ ค่าบำรุงรักษาซ่อมแซมอุปกรณ์ก่อสร้างที่ใช้เป็นส่วนกลางร่วมกัน ค่าสวัสดิการต่าง ๆ ทุนสำรองต่าง ดังนั้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะหักเงินค่างวดจากการรับเหมาก่อสร้างเข้ากองกลางของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว ไว้ 5% เพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการ บริหารจัดการต่อไป

6. จัดทำรายงานความก้าวหน้าของงานระหว่างอยู่ในช่วงขึ้นดำเนินการก่อสร้างจะมีการสรุปการดำเนินการก่อสร้างในแต่ละส่วนของโครงสร้างตามงวดเพื่อประกอบการเบิกเงินในแต่ละงวดตามสัญญา
7. เมื่อการก่อสร้างดำเนินการจนเสร็จสิ้น ต้องมีการเซ็นสัญญาส่งมอบงาน โดยผู้ว่าจ้างจะมาตรวจสอบงานถึงความถูกต้องและเหมาะสมเป็นไปตามข้อตกลงในสัญญาหรือไม่หากการก่อสร้างไม่มีปัญหาใดๆ และผู้ว่าจ้างมีความพึงพอใจกับ การก่อสร้างทั้งหมดก็จะมีการเซ็นรับงาน
8. จากนั้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจะนำเอกสารเกี่ยวกับต้นทุนการก่อสร้างรายได้ ค่าใช้จ่ายในแต่ละ โครงการไปจัดเก็บเข้าแฟ้มเอกสารเพื่อบันทึกบัญชีและ ทำการสรุปผลต้นทุนการก่อสร้างในแต่ละโครงการว่าได้ กำไร ขาดทุน มากน้อยเพียงไรเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในการนำไปวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไขการคำนวณต้นทุน จำนวนกำไรการรับงานก่อสร้างครั้งต่อไป และนำเอกสารเกี่ยวกับต้นทุน รายได้ ค่าใช้จ่ายในแต่ละ โครงการไปจัดเก็บเข้าแฟ้มเอกสารเพื่อบันทึกบัญชีต่อไป

การจัดซื้อวัสดุการก่อสร้าง

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้มีความเห็นให้คณะกรรมการในการสืบราคาและคำนวณวางแผนปริมาณ จำนวนการซื้อวัสดุจากบริษัทผู้ก่อสร้างอำนาจการเจรจาต่อรองราคาเพื่อลดต้นทุนการซื้อวัสดุ โดยหัวหน้าทีมช่างจะแจ้งความประสงค์จำนวนวัสดุที่ต้องการซื้อโดยมีรายละเอียดคุณสมบัติของวัสดุส่งให้กับคณะกรรมการเพื่อทำการสืบราคาหลังจากนั้นจึงดำเนินการสั่งซื้อเมื่อร้านค้ามาส่งวัสดุต้องมีการตรวจรับสินค้าโดยตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับ จำนวน คุณสมบัติ ให้ตรงกับรายการที่สั่งซื้อเมื่อทุกอย่างเรียบร้อยจึงทำการเบิกจ่ายเงิน เอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในขั้นตอนนี้คือ แบบฟอร์มใบสั่งซื้อวัสดุ ดังนั้นจึงทำการสรุปขั้นตอน การจัดซื้อวัสดุการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ดังนี้

ใบสั่งซื้อ (ระบุ รายละเอียดวัสดุ จำนวนที่ต้องการซื้อ)

คณะกรรมการ

สืบราคาวัสดุ

สั่งซื้อ

ตรวจรับสินค้า

เบิกจ่ายเงิน

การบริหารจัดการคนงานช่างก่อสร้าง

เนื่องจากมีปัญหา ระบบการจัดการบริหารช่างผู้รับผิดชอบงานก่อสร้าง ดังนั้นถ้าหากปฏิบัติงานในนามของ”กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” จะมีการแนวทางการปฏิบัติงาน มีกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน สร้างวินัยในการเบิกเงินโดยกำหนดเวลาการจ่ายเงินที่แน่นอน ในช่วงที่มีฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรก็จะมีการจัดหากกลุ่มช่างที่ทำเป็นประจำ หรือกลุ่มช่างที่มีพื้นที่อยู่อาศัยในกรุงเทพฯ หรืออาจจะมีการยืมตัวช่างกันระหว่างผู้รับเหมาในแต่ละทีมจะมีการจัดหาพาหนะเพื่อใช้ในการรับส่งช่าง เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเสร็จได้ทันตามสัญญา ดังนั้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจึงได้จัดทำเอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในขั้นตอนนี้คือ แบบฟอร์มสมุดจดเวลาทำงานของช่างแต่ละทีม

การบริหารจัดการด้านการตลาด

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้สรุปแนวทางการส่งเสริมการตลาดได้ว่า ต้องเริ่มต้นที่พื้นฐานความรู้ความเข้าใจในการให้บริการเกี่ยวกับวิชาชีพการก่อสร้างของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว โดยผู้รับเหมาต้องมีการติดตามความเคลื่อนไหวของวงการธุรกิจก่อสร้างตลอดเวลา ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมความรู้ใหม่ ๆ ด้านวิชาชีพการก่อสร้าง เน้นการให้บริการที่ดีมีความเป็นกันเองกับผู้ใช้บริการ สร้างความสะดวกให้การอำนวยความสะดวกระหว่างผู้ว่าจ้างผู้รับจ้าง มีมารยาทในการให้บริการ ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ ปรับปรุงรูปแบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์หน้าสถานบริการให้เป็นจุดเด่น ทำโบว์ชัวร์ แผ่นพับ แนะนำการให้บริการแจกแก่ลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ลงโฆษณาในสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัวภายใต้ ชื่อความที่ว่า “สร้างบ้านอย่างมั่นใจ

รวดเร็ว จับใจ เรียกใช้บริการ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” และควรยึดหลักการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก หรือการบอกต่อในคุณภาพของงานเพื่อก่อให้เกิดการให้บริการซ้ำ

การบริหารการเงิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว” มีเงินทุนใช้หมุนเวียนค่อนข้างน้อยไม่มากเพียงพอในการขยายงาน ทำให้การทำงานล่าช้า ดังนั้นกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวจึงมีแนวทางร่วมกันในการจัดหาแหล่งเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากภาครัฐ สำนักงานเขตบางเขน ธนาคารที่ให้เงินทุนการประกอบอาชีพ PSME กองทุนเพื่อที่อยู่อาศัยอาเซียน (ACHR) ซึ่งการที่จะสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ได้ กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวต้องมีการบริหารจัดการในทุก ๆ ด้านให้มีความแข็งแกร่ง โดยเฉพาะความการเก็บรวบรวมรายละเอียดรายได้ ค่าใช้จ่ายของแต่ละโครงการที่ผ่านมาที่ได้จากการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีในอดีตถือเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการการเงินให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวต้องจัดระบบการบริหารการเงิน วางแผนระบบการเงิน และการจัดสรรการเงินไว้สำหรับการก่อสร้างให้เป็นระบบ โดยกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว จะเป็นผู้สำรองเงินทุนให้กับทีมช่างแต่ละทีม มีการควบคุมเงินรายได้จากการจ้างงานในแต่ละงวดให้นำไปใช้ในการก่อสร้างให้ตรงตามสัญญา รวมทั้งบริหารเงินเพื่อนำไปจัดหาเครื่องมือ และอุปกรณ์การก่อสร้างราคาแพง เพื่อให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวมีความพร้อมในการทำงานการก่อสร้างมากขึ้น นอกจากนี้ได้ช่วยกันระดมความคิดเห็นหาแนวทางในการกำหนด รายละเอียดเงินลงทุน ครั้งแรกของ “กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน บางบัว” สำหรับการลงทุนเริ่มแรกเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารการเงินดังนี้

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. เฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้สำนักงาน	xx
- ชุดรับแขก	xx
- โต๊ะ/เก้าอี้	xx
- ตู้เอกสาร	xx
- เครื่องทำน้ำเย็น/น้ำร้อน	xx
- เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องพิมพ์	xx
- เครื่องโทรศัพท์	xx
- เครื่องคิดเลข	xx
รวม	<u>xxx</u>
2. เครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการให้บริการ	
- รถปิกอัพ	xx
- เครื่องโมบูน	xx
- เครื่องขัดพื้นไม้	xx

- แจ็กแสมเมอร์ (ชุดปูน)	xx
- เลื่อยไฟฟ้า	xx
- ไม้แบบเหล็ก	xx
- นั่งร้านเหล็ก	xx
- อุปกรณ์ช่างอื่นๆ	<u>xx</u>
รวม	<u>xxx</u>
3. เงินทุนหมุนเวียน	xxxx
รวมเงินลงทุนทั้งหมด (1+2+3)	xxxxx

การบันทึกข้อมูลทางบัญชี ด้านต้นทุนค่าก่อสร้าง ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย

ผู้วิจัยและกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ได้ร่วมกัน ค้นหาองค์ความรู้เกี่ยวกับแบบฟอร์มเอกสารที่จำเป็นในการจัดทำบัญชีก่อสร้างและการบริหารการเงินของกลุ่มธุรกิจช่าง ชนบางบัว โดยกำหนดรูปแบบเอกสารที่เห็นว่าเหมาะสมและมีความจำเป็นต่อการเก็บบันทึกข้อมูลจากการรับงานก่อสร้างในแต่ละโครงการเพื่อทำการจัดเก็บข้อมูลทางบัญชีของโครงการก่อสร้างแต่ละโครงการให้มีระบบ ซึ่งผลของการศึกษาแสดงความคิดเห็นร่วมกันทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ การออกแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลทางบัญชีให้เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวดังนี้

รูปแบบแบบฟอร์มที่เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ตาราง 1 ทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า

เป็นสมุดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดการรับงานของลูกค้าแต่ละราย

ทะเบียนสรุปรายละเอียดลูกค้า

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ลำดับ	ชื่อโครงการ	สถานที่	จำนวนเงิน	วันที่เริ่มงาน	วันที่งานเสร็จ	ผู้รับผิดชอบโครงการ	หมายเหตุ

ช่องลำดับที่	หมายถึง	กำหนดลำดับที่การรับงานโดยเรียงลำดับก่อนหลัง
ช่องชื่อโครงการ	หมายถึง	บันทึกชื่อโครงการที่รับงาน
ช่องสถานที่	หมายถึง	บันทึกสถานที่ตั้งโครงการงานที่รับ
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	บันทึกจำนวนเงินตามสัญญา
ช่องวันที่ในสัญญา	หมายถึง	บันทึกวันที่ทำสัญญา
ช่องวันที่เริ่มงาน	หมายถึง	บันทึกวันที่เริ่มทำงาน
ช่องวันที่งานเสร็จ	หมายถึง	บันทึกวันที่งานเสร็จจริง
ช่องผู้รับผิดชอบโครงการหมายถึง		ชื่อผู้รับเหมาที่รับผิดชอบโครงการ
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับทะเบียนสรุปรายละเอียด ลูกค้า

ตาราง 2 ใบสั่งซื้อวัสดุ

แบบฟอร์มเอกสารที่หัวหน้าทีมช่างใช้สำหรับสรุปรายละเอียดการสั่งซื้อวัสดุที่ต้องการใช้
ในการก่อสร้างเพื่อให้กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวดำเนินการสั่งซื้อตามขั้นตอนการสั่งซื้อ

ใบสั่งซื้อวัสดุ

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ส่ง			วันที่		
เรียน			เลขที่ใบสั่งซื้อ		
โทร		แฟกซ์	เงื่อนไขการชำระเงิน		
ลำดับที่	รหัสสินค้า	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
ตัวอักษร				รวมเงิน	
				ภาษีมูลค่าเพิ่ม	
				จำนวนเงินรวมภาษี	

กำหนดส่ง.....

ผู้ติดต่อ.....

ช่องส่ง	หมายถึง	ระบุสถานที่ของร้านที่ต้องการสั่งซื้อวัสดุ
ช่องวันที่	หมายถึง	บันทึกวันที่สั่งซื้อ
ช่องเรียน	หมายถึง	ระบุชื่อผู้ที่ติดต่อ
ช่องเลขที่ใบสั่งซื้อ	หมายถึง	กำหนดลำดับเลขที่ใบสั่งซื้อ
ช่องเงื่อนไขการชำระเงิน	หมายถึง	ระบุเงื่อนไขข้อตกลงกำหนดการชำระเงิน

ช่องลำดับ	หมายถึง	บันทึกลำดับที่ของรายการที่สั่งซื้อ
ช่องรหัสสินค้า	หมายถึง	กำหนดรหัสสินค้า
ช่องรายการ	หมายถึง	รายละเอียดสินค้าที่ต้องการสั่งซื้อ
ช่องจำนวนหน่วย	หมายถึง	จำนวนและปริมาณที่สั่งซื้อ
ราคาต่อหน่วย	หมายถึง	ราคาต่อหนึ่งหน่วย
จำนวนเงิน	หมายถึง	บันทึกจำนวนเงินที่ต้องชำระทั้งหมด

ตาราง 3 ใบสำคัญรับเงิน

แบบฟอร์มบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานการรับเงินจากรายรับต่าง ๆ ของ
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชน

ใบสำคัญรับเงิน กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

เลขที่.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....

ได้รับเงินจาก.....

รายการ	จำนวนเงิน	
ตัวอักษร (.....)จำนวนเงินรวม		

ลงชื่อผู้จ่ายเงิน

ลงชื่อผู้รับเงิน

(.....)

(.....)

ช่องวันที่ หมายถึง วันที่รับเงิน
ช่องเลขที่ หมายถึง เลขที่ใบสำคัญรับเงิน

ช่องรายการ หมายถึง บันทึกรายละเอียดของรายรับ
 ช่องจำนวนเงิน หมายถึง บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับ

ตาราง 4 ใบสำคัญจ่ายเงิน

แบบฟอร์มบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานการจ่ายเงินทุกประเภทของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ใบสำคัญจ่ายเงิน
 กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

เลขที่.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....

ได้จ่ายเงินให้.....ดังมีรายละเอียดดังนี้

รายการ	จำนวนเงิน	ส.ต.
ตัวอักษร(.....) จำนวนเงินรวม		

ลงชื่อผู้จ่ายเงิน
 (.....)

ลงชื่อผู้รับเงิน
 (.....)

ช่องวันที่ หมายถึง วันที่จ่ายเงิน
 ช่องเลขที่ หมายถึง เลขที่ใบสำคัญจ่ายเงิน
 ช่องรายการ หมายถึง บันทึกรายละเอียดของรายจ่าย
 ช่องจำนวนเงิน หมายถึง บันทึกจำนวนเงินที่จ่าย

ตาราง 5 ใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง

แบบฟอร์มสำหรับบันทึกละเอียดเกี่ยวกับต้นทุนในการก่อสร้างทั้งหมด ประกอบด้วยค่าวัสดุและอุปกรณ์ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างเพื่อแสดงให้เห็นว่าต้นทุนในการรับงาน

ก่อสร้างมีจำนวนเท่าใด และให้นำมาเปรียบเทียบกับรายได้ค่ารับเหมาก่อสร้างทั้งหมด จะทำให้ทราบว่ามีรายได้มากกว่า หรือน้อยกว่าค่าใช้จ่าย เท่าใด มีกำไรหรือขาดทุน

ใบสรุปต้นทุนงานก่อสร้าง

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ชื่องาน.....

สถานที่ก่อสร้าง.....

วันที่เสร็จตามสัญญา.....

วันที่เริ่มงาน.....

วันที่เสร็จ.....

วัสดุอุปกรณ์			ค่าแรงงาน		ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง		
วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน	วันที่	จำนวนเงิน	วันที่	รายการ	จำนวนเงิน

สรุปต้นทุนการก่อสร้าง

ค่าวัสดุและอุปกรณ์.....บาท

ค่าแรงงาน.....บาท

ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง.....บาท

รวม.....บาท รายได้ค่ารับเหมา.....บาท

คงเหลือ.....บาท

ชื่องาน	หมายถึง	ชื่องานโครงการที่รับเหมาก่อสร้าง
สถานที่ก่อสร้าง	หมายถึง	สถานที่ที่รับเหมาก่อสร้าง
วันที่เสร็จตามสัญญา	หมายถึง	ระบุวันที่งานต้องเสร็จตามสัญญา
วันที่เริ่มงาน	หมายถึง	วันที่ที่เริ่มงานตามสัญญา
วันที่เสร็จ	หมายถึง	วันทำงานเสร็จจริง

ค่าวัสดุอุปกรณ์ :

ช่อง วันที่	หมายถึง	ใช้บันทึกวัน เดือน ปี ที่เบิกวัสดุอุปกรณ์
ช่อง เลขที่ใบเบิก	หมายถึง	ใช้บันทึก เลขที่ของใบเบิกวัสดุอุปกรณ์
ช่อง จำนวนเงิน	หมายถึง	ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายค่าวัสดุอุปกรณ์

ค่าแรง :

ช่องวันที่	หมายถึง	ใช้บันทึกวัน เดือน ปี ที่จ่ายค่าแรงคนงาน
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายค่าแรงคนงาน

ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง:

ช่องวันที่	หมายถึง	ใช้บันทึกวัน เดือน ปี ที่จ่ายค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
------------	---------	--

ช่องรายการ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายการค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง

ตาราง 6 รายงานการให้บริการ

แบบฟอร์มใบรายงานการให้บริการเป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับความคืบหน้าการให้บริการก่อสร้างของลูกค้าแต่ละรายเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารการเงิน

รายงานการให้บริการ

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ชื่องาน.....

สถานที่ก่อสร้าง.....

วันที่	รายการ	ความคืบหน้างาน		จำนวนเงิน		หมายเหตุ
		%งานที่เสร็จ	%คงเหลือ	เรียกเก็บได้	เรียกเก็บไม่ได้	

วันที่เสร็จตามสัญญา..... วันที่เริ่มงาน..... วันที่เสร็จ.....

ชื่องาน	หมายถึง	โครงการที่รับเหมาก่อสร้าง
สถานที่ก่อสร้าง	หมายถึง	สถานที่ตั้งที่รับเหมาก่อสร้าง
ช่องวันที่	หมายถึง	ใช้บันทึกวัน เดือน ปี ที่จ่ายค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
ช่องรายการ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายการค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างว่าเป็นค่าอะไรบ้าง
ช่องเลขที่ใบแจ้งหนี้	หมายถึง	ใช้บันทึกรายละเอียดของการส่งใบแจ้งหนี้ให้กับลูกค้าเพื่อเรียกเก็บเงินตามเปอร์เซ็นต์ของงานที่เสร็จ
ความคืบหน้าของงาน:		
ช่องเปอร์เซ็นต์งานที่เสร็จ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายละเอียดเปอร์เซ็นต์ของการก่อสร้างงานที่เสร็จ
ช่องเปอร์เซ็นต์งานคงเหลือ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายละเอียดเปอร์เซ็นต์ของการก่อสร้างงานส่วนที่ก่อสร้างไม่เสร็จ

จำนวนเงิน:

ช่องเรียกเก็บได้	หมายถึง	จำนวนเงินที่เรียกเก็บจากลูกค้าได้เรียบร้อยแล้ว
ช่องเรียกเก็บไม่ได้	หมายถึง	จำนวนเงินที่ไม่สามารถเรียกเก็บจากลูกค้าได้
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติม หรือสาเหตุของปัญหาของรายงานการให้บริการ
วันที่เสร็จตามสัญญา	หมายถึง	ระบุวันที่งานต้องเสร็จตามสัญญา
วันที่เริ่มงาน	หมายถึง	วันที่ที่เริ่มงานตามสัญญา
วันที่เสร็จ	หมายถึง	วันทำงานเสร็จจริง

ตาราง 7 สมุดจดเวลาทำงาน

แบบฟอร์มสมุดที่ใช้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการมาปฏิบัติงานของพนักงานก่อสร้างในแต่ละวันเพื่อเป็นหลักฐานในการนำไปประกอบการจ่ายค่าแรงคนงาน

สมุดจดเวลาทำงาน

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ประจำวันที่.....

โครงการ.....

ผู้บันทึกเวลา.....

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	เวลาเข้า	เวลาออก	หมายเหตุ

ประจำวันที่	หมายถึง	วันที่บันทึกการปฏิบัติงานของพนักงานก่อสร้าง
โครงการ	หมายถึง	รายละเอียดโครงการที่รับเหมาก่อสร้าง
ผู้บันทึกเวลา	หมายถึง	ผู้ที่ดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานก่อสร้าง
ช่องลำดับที่	หมายถึง	ลำดับที่บันทึกการมาปฏิบัติงาน
ช่องชื่อ สกุล	หมายถึง	ชื่อ นามสกุลของผู้ที่ปฏิบัติงาน
ช่องเวลาเข้า	หมายถึง	บันทึกเวลาที่เข้าปฏิบัติงาน
ช่องเวลาออก	หมายถึง	บันทึกเวลาที่ออกจากการทำงาน
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	ใช้บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมของการปฏิบัติงานเพื่อเป็นข้อมูลในการจ่ายค่าแรงคนงานก่อสร้าง

ตาราง 8 รายการซ่อมแซมบำรุงรักษา

แบบฟอร์มบันทึกรายการซ่อมแซมบำรุงรักษาสินทรัพย์ที่ชำรุดเสียหายเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจบริหารอุปกรณ์การก่อสร้างให้เกิดประโยชน์สูงสุด

รายการซ่อมแซมและบำรุงรักษา

กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

วัน เดือนปี	เลขที่ ใบสำคัญ	รหัส สินทรัพย์	ชื่อ สินทรัพย์	รายละเอียดการ ซ่อมแซม	สถานที่ ซ่อมแซม	จำนวน เงิน	หมายเหตุ

ช่องวันเดือนปี	หมายถึง	วันเดือนปีที่ส่งสินทรัพย์ซ่อมแซมบำรุงรักษา
ช่องเลขที่ใบสำคัญ	หมายถึง	กำหนดเลขที่ใบสำคัญรายการซ่อมแซมบำรุงรักษา
ช่องรหัสสินทรัพย์	หมายถึง	บันทึกรหัสสินทรัพย์
ช่องชื่อสินทรัพย์	หมายถึง	บันทึกชื่อสินทรัพย์
ช่องรายละเอียดการซ่อม	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดการซ่อมแซมบำรุงรักษา
ช่องสถานที่ซ่อมแซม	หมายถึง	บันทึกชื่อ สถานที่ที่ทำการซ่อมแซมบำรุงรักษา
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษา
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดการซ่อมแซมบำรุงรักษาเพิ่มเติม

ตาราง 9 ใบยืมสินทรัพย์

แบบฟอร์มสรุปรายการยืมสินทรัพย์ของหัวหน้าทีมช่างแต่ละทีมเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดลำดับการใช้งานอุปกรณ์การก่อสร้างให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อกลุ่มธุรกิจช่างชุมชน

ใบยืมสินทรัพย์
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

๗๐.....

รหัสสินทรัพย์.....

ลำดับที่	วันที่	ชื่อผู้ยืม	ใช้เพื่อ โครงการ	จำนวน	วันที่ ส่งคืน	ลายเซ็น	หมายเหตุ

ชื่อ	หมายถึง	ชื่อสินทรัพย์
เลขที่	หมายถึง	กำหนดเลขที่ใบยืมสินทรัพย์
รหัสสินทรัพย์	หมายถึง	บันทึกรหัสสินทรัพย์
ช่องลำดับที่	หมายถึง	บันทึกลำดับที่ยืมสินทรัพย์
ช่องวันที่	หมายถึง	บันทึกวันที่ยืมสินทรัพย์
ช่องชื่อผู้ยืม	หมายถึง	บันทึกชื่อผู้ยืมสินทรัพย์
ช่องใช้เพื่อโครงการ	หมายถึง	บันทึกการนำสินทรัพย์ไปใช้เพื่องานอะไร
ช่องจำนวน	หมายถึง	บันทึกจำนวนหน่วยที่ยืมสินทรัพย์
ช่องวันที่ส่งคืน	หมายถึง	บันทึกวันที่ส่งคืนสินทรัพย์
ช่องลายเซ็น	หมายถึง	บันทึกลายเซ็นของผู้ที่ยืมสินทรัพย์
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยืมสินทรัพย์

ตาราง 10 ทะเบียนคุมเช็คจ่าย

แบบฟอร์ม สมุดบันทึกรายละเอียดการจ่ายเช็คแต่ละฉบับ ที่ระบุการจ่ายเช็ค ให้ใคร
จำนวนเท่าใด

ทะเบียนคุมเช็คจ่าย
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

[illegible]

ช่องวันเดือนปี	หมายถึง	บันทึกวันเดือนปีที่จ่ายเช็ค
ช่องรายการ	หมายถึง	รายละเอียดการจ่ายเช็ค
ช่องจ่ายให้	หมายถึง	ชื่อผู้รับเช็ค
รายละเอียดเช็ค:		
ช่องธนาคาร	หมายถึง	ใช้บันทึกชื่อธนาคารที่สั่งจ่ายเช็ค
ช่องสาขา	หมายถึง	ใช้บันทึกสาขาของธนาคารที่สั่งจ่ายเช็ค
ช่องเลขที่บัญชี	หมายถึง	บันทึกเลขที่บัญชีของธนาคารที่สั่งจ่ายเช็ค
ช่องเลขที่เช็ค	หมายถึง	บันทึกเลขที่เช็คที่สั่งจ่ายโดยเรียงตามลำดับเลขที่
ช่องครบกำหนด	หมายถึง	ระยะเวลาที่เช็คครบกำหนดจ่ายเงิน
ช่องจำนวนเงิน	หมายถึง	จำนวนเงินที่สั่งจ่ายในเช็ค
ช่องผู้รับ	หมายถึง	ชื่อผู้รับเช็ค
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจ่ายเช็ค หรือ เงื่อนไขการจ่ายเช็ค

ตาราง 11 สมุดเงินสดจ่าย

แบบฟอร์มสมุดบันทึกการจ่ายเงินทั้งที่เป็นเงินสดและการจ่ายเป็นเช็คในการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ก่อสร้าง ค่าแรง และค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างและค่าใช้จ่ายในการบริหารต่าง ๆ ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

สมุดเงินสดจ่าย กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว										
ว.ด.ป	เลขที่ ใบสำคัญ	รายการ	เครดิต (จ่ายเงิน สด/ธนาคาร)		เดบิต (ค่าใช้จ่าย)					
			เงิน สด	เงินฝาก ธนาคาร	โครงการ.....			ค่าใช้จ่าย อื่น ๆ	เลขที่ ใบสำคัญ	จำนวน เงิน
					วัสดุการ ก่อสร้าง	ค่าแรง งาน	ค่าใช้จ่าย ในการ ก่อสร้าง			

ช่องวันเดือนปี	หมายถึง	บันทึกวันเดือนปีที่จ่าย
ช่องรายการ	หมายถึง	รายละเอียดการจ่าย
ช่องเลขที่ใบสำคัญ	หมายถึง	บันทึกลำดับเลขที่ใบสำคัญที่จ่าย

ช่องเงินสด	หมายถึง	บันทึกการจ่ายที่เป็นเงินสด
ช่องธนาคาร	หมายถึง	บันทึกการจ่ายที่เป็นเช็ค

ช่องวัสดุก่อสร้าง	หมายถึง	บันทึกรายการวัสดุก่อสร้าง
ช่องค่าแรง	หมายถึง	บันทึกค่าแรงงานคนงานก่อสร้าง
ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง	หมายถึง	บันทึกค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง
ค่าใช้จ่ายอื่น	หมายถึง	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการก่อสร้าง
เลขที่ใบสำคัญ	หมายถึง	เลขที่ใบสำคัญ
จำนวนเงิน	หมายถึง	จำนวนเงินที่จ่ายค่าใช้จ่าย

แบบฟอร์มสมุดบันทึกการรับเงินทั้งที่เป็นเงินสดและการรับเป็นเช็คจากกา รับเหมา
ก่อสร้างและการรับเงินจากรายรับอื่น ๆ ของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

สมุดเงินตรา
กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

[illegible]

ประเภทสินทรัพย์	หมายถึง	ชื่อสินทรัพย์
เลขที่บัญชีคุมยอด	หมายถึง	เลขที่บัญชีคุมยอดสินทรัพย์แต่ละประเภท
ช่องวันที่	หมายถึง	วันเดือนปีที่ซื้อสินทรัพย์
ช่องรหัสสินทรัพย์	หมายถึง	บันทึกการกำหนดรหัสสินทรัพย์
ช่องชื่อสินทรัพย์	หมายถึง	ชื่อสินทรัพย์แต่ละชนิด
ช่องวันที่เริ่มใช้งาน	หมายถึง	บันทึกวันที่เริ่มใช้งานสินทรัพย์ครั้งแรก
ช่องชื่อผู้ใช้	หมายถึง	บันทึกชื่อผู้นำสินทรัพย์ไปใช้งาน
ช่องจำนวนหน่วย	หมายถึง	บันทึกจำนวนสินทรัพย์ที่นำไปใช้งาน
ช่องราคาค่าต้นทุน	หมายถึง	บันทึกราคาค่าต้นทุนที่ซื้อสินทรัพย์
ช่องอายุการใช้งาน	หมายถึง	บันทึกจำนวนปีอายุการใช้งานของสินทรัพย์
ช่องค่าเสื่อมราคาประจำปีหมายถึง		บันทึกค่าเสื่อมราคาประจำปีของสินทรัพย์
ช่องหมายเหตุ	หมายถึง	บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสินทรัพย์

แบบฟอร์มรายละเอียดรายรับ - รายจ่าย ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
รายรับ	xx
รายจ่าย	
- เงินเดือนพนักงาน	xx
- ค่าจ้างรายวัน	xx
- ค่าเช่าสถานที่	xx
- ค่าเช่าเครื่องมืออุปกรณ์	xx
- ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	xx
- ค่าน้ำมัน	xx
- ค่าขนส่ง	xx
- ค่าน้ำประปา	xx
- ค่าไฟฟ้า	xx
- ค่าโทรศัพท์	xx
- ดอกเบี้ยจ่าย	xx
- ค่าธรรมเนียมธนาคาร	xx
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	xx
- ค่าประกันภัย	xx
- ค่าภาษีต่างๆ	xx
- ค่าต่อทะเบียนรถยนต์	xx

- ค่าทำบัญชี	xx	
- ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์สำนักงาน	<u>xx</u>	
รวม		<u>xx</u>
คงเหลือ		<u>xx</u>

รายการบัญชี สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม

เพื่อไว้แสดงถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่เหมาะสมและรองรับการเป็นระบบของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวได้ดังนี้

1) สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและเงินฝากธนาคาร
มูลค่างานที่เสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บ
ลูกหนี้เงินประกันผลงาน
วัสดุคงเหลือ
งานระหว่างก่อสร้าง
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
รวมสินทรัพย์

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

อุปกรณ์

2) หนี้สิน

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้เงินประกันผลงาน
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย
หนี้สินหมุนเวียนอื่น
รวมหนี้สินหมุนเวียน

หนี้สินไม่หมุนเวียน

เงินกู้ระยะยาว

3) ส่วนของเจ้าของ

ทุน

กำไรสะสม

จัดสรรเพื่อสำรองตามกฎหมาย
ส่วนที่ยังไม่ได้จัดสรร

4) รายได้

รายได้จากการรับเหมาก่อสร้าง
รายได้อื่น

5) ค่าใช้จ่าย

ต้นทุนจากการรับเหมาก่อสร้าง
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

6) กำไรก่อนหักภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้

กำไร(ขาดทุน)สุทธิ

7) วัตถุดิบที่ใช้

วัสดุก่อสร้างต้นงวด

xx

บวก ซื้อวัสดุก่อสร้าง

xx

วัสดุที่มีอยู่ทั้งสิ้น

xx

หัก วัสดุปลายงวด

xx

วัสดุที่ใช้ในการผลิต

xx

ค่าแรงงาน

xx

ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอื่น

ค่าน้ำมันเครื่องจักรกล

xx

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และเครื่องจักร

xx

xx

รวมต้นทุนการก่อสร้างทั้งสิ้น

xx

ประมวลภาพกิจกรรมโครงการวิจัย

ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น คณะเทคโนโลยีเกษตร สจล. ผู้ช่วยศาสตราจารย์
พีรชัย กุลยชัย เข้าร่วมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยร่วมกับหัวหน้าโครงการ

คุณสดสิริ วัฒนกัทธ เจ้าหนี่ที่ฝ่ายบัญชี กลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัวชี้แจงการจัดทำโครงการวิจัย
ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทราบถึงความจำเป็นและ ข้อดีของการจัดทำวิจัยเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาอาชีพของ
กลุ่ม

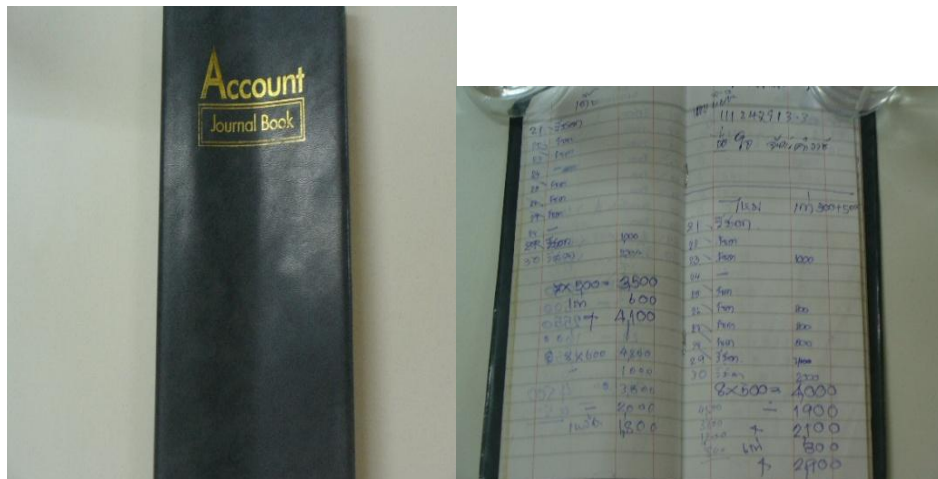
สังเกตการณ์การทำงานของกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว ณ ชุมชนบาง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์
สภาพ

นายสมจิตร แก้วอยู่ (ลุงทู้ย) ช่วยกันวิเคราะห์สภาพการณ์ทั่วไป และบริบทชุมชนของกลุ่ม
ธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น นายบัญชา แก้วส่อง ลงพื้นที่ชุมชนบางบัวติดตามผลในช่วง
ระยะดำเนินการวิจัยกลุ่มธุรกิจช่างชุมชนบางบัว

ลักษณะการจดบันทึกข้อมูลการก่อสร้างแบบเดิมก่อนการทำวิจัย

ระดมความคิดเพื่อกำหนดเลขที่เอกสารโดยนำความรู้ที่วิทยากรบรรยายให้ความรู้ทางการบัญชีมา
ประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดเลขที่เอกสารเรียงลำดับตามวัน เวลาที่เกิดเหตุการณ์

นำเอกสารที่ได้กำหนดเลขที่เรียบร้อยแล้วมาจัดใส่แฟ้ม รายรับ-รายจ่าย เพื่อความสะดวกในการ
บันทึกบัญชี

ระดมความคิดช่วยกันนำเอกสารในแฟ้มรายรับ-รายจ่ายมาทดลองบันทึกบัญชีตามแบบฟอร์มที่
สร้างขึ้น